

T.C

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

İlköğretim Anabilim Dalı

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Programı

**8.SINIF T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DERSİ KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE
BULMACALARIN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**

Sabahaddin ASLAN

Tez Danışmanı

Yrd. Doç.Dr. Kadir ŞEKER

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2012

T.C

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

İlköğretim Anabilim Dalı

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Programı

**8.SINIF T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DERSİ KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE
BULMACALARIN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**

Sabahaddin ASLAN

Tez Danışmanı

Yrd. Doç.Dr. Kadir ŞEKER

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2012

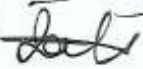

MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

KABUL VE ONAY SAYFASI

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ^{26/09/2012}
tarih ve ^{2012/16-4} sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından
^{19/10/2012} tarihinde tez savunma sınavı yapılan
^{Sakıhadin ASLAN'ın *8 Sıra:TC, Tak:TC, Atat. Ders: KAVRAM}
^{Öğretimin konulu tez çalışması ilköğretim..... Anabilim Dalında YÜKSEK}
^{de Bulmaca} LİSANS/DOKTÖRA tezi olarak kabul edilmiştir.
^{Öğrenci Başarısına}
^{Etkisi}

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI): Yrd. Doç. Dr. Kadir ŞEKER
ÜYE : Doç. Dr. Zafer GÖLEN
ÜYE : Yrd. Doç. Harun ŞAHİN
ÜYE :

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... tarih ve sayılı kararı.

İMZA/MÖHÜR

BİLDİRİM SAYFASI

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

22.11.2012

Sabahaddin ASLAN

ÖZET

8.SINIF T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE BULMACALARIN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Sabahaddin ASLAN

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Anabilim Dalı

Danışman: Yard. Doç. Dr. Kadir ŞEKER

Kasım 2012

Bu araştırmada, ilköğretim 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi“Atatürkçülük” ünitesinde “Bulmaca Tekniği'nin” nasıl kullanılabileceğine ilişkin etkinlikler oluşturmak,oluşturulan etkinliklerin öğrencilerin kavram öğrenme düzeylerini yükseltip yükseltmediğini incelemek ve betimlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, deney grubuna Atatürkçülük ünitesinde yer alan konularla ilgili bulmaca etkinlikleri uygulanmış, kontrol grubunda ise “Anlatım yöntemi” kullanılmıştır. Betimlemeli ve deneysel bir yüksek lisans tezi olan bu çalışmada T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bulmaca tekniğinin kullanımı gösterilmeye çalışılmış; diğer taraftan “Deney grubu ile Kontrol grubunun öğrenim düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmada öğrencilerin 8.Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde “Atatürkçülük” ünitesinde bulmacalarla öğretim yönteminin kavram öğretiminde başarıya ve hatırlamaya etkisi ile bulmacalarla öğretim tekniğinin öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine karşı tutumunu nasıl etkilediğini ölçmek amacıyla; “Başarı Testi” (ön test), “” (son test) ve “Tutum Ölçeğinden” yararlanılmıştır. Araştırma,2010–2011 eğitim-öğretim yılında Burdur ili Özel Alpaslan Ali Can İlköğretim Okulu 8A (18 öğrenci) ve 8B (18 öğrenci) sınıfı öğrencilerinden oluşan toplam 36 öğrenci ile yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde, soyut kavramların fazla olması ve düz anlatım yöntemlerinin kullanılması öğrencilerin dersten sıkılmasına neden olmaktadır. Bunun yerine öğrencilerin

daha fazla dikkatini çeken, öğrencinin aktif rol alabildiği oyun ve etkinlik ağırlıklı yöntem ve tekniklere gerek duyulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kavram, Kavram öğretimi, Bulmacalar, T.C İnkılâp Tarihi öğretimi, Öğrenci başarısı

ABSTRACT

THE INFLUENCE OF PUZZLES IN THE TEACHING OF HISTORY OF REVOLUTION AND KEMALISM TO 8 GRADERS

MA Thesis, Elementary Education Program

Sabahaddin ASLAN

Advisor: Asst. Prof. Dr. Kadir ŞEKER

November, 2012

This study is intended; to design activities on how puzzle technique can be used in teaching History of Revolution and Kemalism in the Unit of “Kemalism” in 8 graders in elementary schools; to describe these activities; and to investigate whether these activities are functional to raise the level of concept learning in children or not. With this aim, students in the experiment group were taught by using puzzles and those in the control group were taught using lecture technique. In this descriptive and experimental MA study, we attempted to demonstrate the use of puzzle technique in teaching History of Revolution and Kemalism on the one hand and we tried to find an answer to the question “Is there a significant difference between the learning levels of experiment and control groups?” on the other hand.

In this study, in order to test the influence of using puzzles on success of concept teaching, remembering and the attitude of students towards the course History of Revolution and Kemalism, we applied a pre-test, a post-test and an attitude scale. The study was conducted in Alpaslan Ali Can Elementary School, in Burdur in the academic year 2010-2011 and participants are 36 eight grade students. 18 of them participated in the experiment group and the rest did in control group.

Because of the fact that there are many abstract concepts in the course History of Revolution and Kemalism, students are observed to be bored when lecture type teaching is applied in the courses. Thus, it is essential that methods and techniques which contain activities and games be used to attract the attention of students.

Key words: concept, concept teaching, puzzles, History of Revolution and Kemalism, student achievement

TEŞEKKÜR

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalında hazırlanan bu çalışmada, Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülüğün öğretilmesinin, milli şuuru uyandıracak ve ayakta tutacak çalışmalar arasında önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu ders, Osmanlının dağılması, Kurtuluş savaşını, Mustafa Kemal'i ve İnkılâpların anlaşılması, o günlerinden bugüne hangi zorluklardan geldiğini anlatan bir disiplindir. Milletimizi Milli Mücadele'ye götüren sebeplerin, Mustafa Kemal'in Türkiye Cumhuriyeti'ni milli mirasımız olan Türk kültürü üzerine bina ettiğinin, İlkeleri ve İnkılâplarının Cumhuriyetin teminatı olan genç nesillere öğretilmesi ciddi önem arz etmektedir.

Bulmacalar son yıllarda sınavlara hazırlık kitaplarında kullanılmaktadır. Ayrıca Bulmaca tekniğinin, her yaşa uygulanabilen bir teknik olmasına karşın, kaynakların çoğunun ilköğretim, lise ve personel hazırlık kitaplarından oluşmaktadır.

Bu çalışmada özellikle tekniğin ders içinde nasıl uygulanacağı etkinlik örnekleriyle ortaya konmuştur. Araştırma beş bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde problem durumu ortaya konulmuştur. İkinci bölümde konuyla ilgili kavramsal çerçeveye yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, veri toplama araçları, araştırmanın modeli ve deseni üzerinde durulmuştur. Dördüncü bölümde, "Atatürkçülük" ünitesinin işlenmesinde Bulmaca etkinliği ve gerekliliği, bulgu ve yorumlarla ortaya konmuştur. Beşinci bölümde, sonuç ve önerilere; araştırmada yararlanılan kaynaklara, eklere ve etkinlik fotoğraflarına yer verilmiştir.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalında "Yüksek Lisans Tezi" olarak hazırlanan bu araştırmanın hazırlanma sürecinde emeği geçen ve her aşamada bana yol gösteren danışmanım ve değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Kadir ŞEKER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, verilerin analizinde yardımcı olan Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA'ya ve Doç. Dr. Zafer GÖLEN'e, çalışmalarımda bana desteğini esirgemeyen eşime ve kızıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET	I
ABSTRACT	III
TEŞEKKÜR.....	V
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	VI
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	VIII
TABLOLAR/ÇİZELGELER DİZİNİ	X
ŞEKİLLER DİZİNİ	XI
BÖLÜM I.....	2
1.1.Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi	5
1.3.Alt Problemler	5
1.4.Araştırmanın Amacı.....	5
1.5.Araştırmanın Önemi	6
1.6. Araştırmanın Temel Kavramları.....	7
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1.8.Tanımlar.....	8
BÖLÜM II	9
“KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR”	9
2.1.Bu Alanla İlgili Yapılan Çalışmalar	9
2.2. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretiminin Tarihçesi.....	16
2.3. T. C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Önemi ve Amaçları.....	18
2.4.T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretim Programı	22
2.5. T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler	26
2.5.1. Düz Anlatım Yöntemi.....	26
2.5.2. Tartışma Yöntemi	27
2.5.3. Soru-Cevap Yöntemi	27
2.5.4. Örnek Olay Yöntemi	28
2.5.5. Problem Çözme Yöntemi	29
2.5.6. İşbirliğine Dayalı Öğretim Yöntemi.....	29
2.5.7. Beyin Fırtınası Yöntemi	30
2.5.8. Alan Gezileri Yöntemi.....	30
2.5.9. Rol Oynama Yöntemi	31
2.6.Kavram Nedir?.....	31

2.7.Kavram Öğretimi	33
2.8.Kavram Öğretiminde Kullanılan Stratejiler.....	35
2.9. Kavram Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler	35
2.9.1.Kavram Haritaları ve Kavram Ağları	35
2.9.2.Anlam Çözümleme Tabloları	38
2.9.3.”V” Diyagramları.....	41
2.9.4.Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	42
2.9.5.Yapılandırılmış Grid.....	43
2.9.6.Kavramsal Değişim Metinleri.....	44
2.9.7. Kavram Karikatürleri.....	45
2.10.Bulmaca Nedir?	46
2.11. Bulmacanın Tarihçesi	46
2.12.Bulmaca Çözmenin Faydaları	47
2.13. Bulmaca ve Eğitim	48
2.14. Bulmacanın Eğitimde Kullanımı	48
2.15. Bulmaca Tekniğiyle Kavram Öğretimi	50
BÖLÜM III.....	53
“YÖNTEM”	53
3.1.Araştırma Deseni	53
3.2.Katılımcılar	55
3.3.Veri toplama süreci.....	55
3.4.Veri Toplama Teknikleri	56
3.5.Verilerin Analizi	56
BÖLÜM IV.....	58
“BULGULAR”	58
4.Bulgular ve Yorumlar	58
4.1.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	65
4.2.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	66
4.3.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	66
4.4.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	67
BÖLÜM V	68
“SONUÇ VE ÖNERİLER”	68
5.1.Sonuçlar	68
5.2.Öneriler	69
KAYNAKÇA	71
İNTERNET KAYNAKÇASI	83

EKLER	85
EK-1 ÖN TEST	85
EK-2 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	99
EK-3 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	100
EK-4 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	102
EK-5 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	103
EK-6 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	104
EK-7 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	105
EK-8 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	106
EK-9 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	107
EK-10 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	109
EK-11 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	112
EK-12 BULMACALARDAN ÖRNEKLER.....	113
EK-13 ANKET	114
EK-14 SON TEST	116
EK-15 İZİN YAZILARI.....	130
EK-16 UYGULAMADA ÇEKİLEN FOTOĞRAFLARDAN ÖRNEKLER	133
EK-17 T. C İNKİLÂP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK PROGRAMI.....	137
EK-18 BULMACALARLA İLGİLİ HABERLERDEN DERLEME	147
ÖZGEÇMİŞ SAYFASI	152

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Akt	: Aktaran
Çev	: çeviren
Doç.	: Doçent
Dr.	: Doktor
Ed	: Editör
Ens.	: Enstitü
http	: Web Adresli Kaynak

İ.Ö.O : İlköğretim Okulu

M.A. K.Ü: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

M.E. B : Milli Eğitim Bakanlığı

N : Veri Sayısı

Ö.S.Y.M: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

P : Anlamlılık Düzeyi

Prof. : Profesör

S.B.S: Seviye Belirleme Sınavı

SS : Standart Sapma

Sd : Serbestlik Derecesi

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences

t : t-Testi İçin t Değeri

T.C. : Türkiye Cumhuriyeti

X : Aritmetik Ortalama

Yay. : Yayınları

TABLolar/ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 1. 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının Üniteleri, Kazanım Sayıları, Oranı Ve Süreleri.....	23
Tablo 2. Atatürkçülük Ünitesinde Geçen Bazı Kavramlar.....	25
Tablo 3. Atatürk İlkeleri Anlam Çözümleme Tablosu.....	39
Tablo 4. Yapılandırılmış Grid Örneği.....	44
Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı.....	58
Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin ödevde yardımcı olunma durumuna göre dağılımı.....	58
Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin dersten önce hazırlık yapma durumuna göre dağılımı.....	59
Tablo 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin düzenli ders çalışma durumuna göre dağılımı.....	59
Tablo 9. Araştırmaya katılan öğrencilerin ailenin başarıyı takip etme durumuna göre dağılımı.....	60
Tablo 10. Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma için uygun ortam durumuna göre dağılımı.....	60
Tablo 11. Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma odasında bilgisayar ve televizyon olması durumuna göre dağılımı.....	61
Tablo 12. Araştırmaya katılan öğrencilerin Dersi Etkili Dinleme durumuna göre dağılımı.....	61
Tablo 13. Araştırmaya katılan öğrencilerin Planlı Çalışma Alışkanlığı durumuna göre dağılımı.....	62
Tablo 14. Araştırmaya katılan öğrencilerin Fiziksel Koşullar Yeterli olma durumuna göre dağılımı.....	62
Tablo 15. Araştırmaya katılan öğrencilerin Okuldaki Malzemeler Yeterli Olma durumuna göre dağılımı.....	62
Tablo 16. Araştırmaya katılan öğrencilerin Öğretmenin Etkili Ders Anlatma durumuna göre dağılımı.....	63
Tablo 17. Araştırmaya katılan öğrencilerin Bulmaca Çözmeyi sevme durumuna göre dağılımı.....	64
Tablo 18. Araştırmaya katılan öğrencilerin Bulmaca Çözme Sıklığı durumuna göre dağılımı.....	64
Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Gruplara Göre dağılımı	65
Tablo 20. Deney ve kontrol grupları öntest başarı puanlarının karşılaştırılması	65
Tablo 21. Deney ve kontrol gruplarının sontest başarı puanlarının karşılaştırılması	66
Tablo 22. Deney grubu öntest-sontest başarı puanlarına ilişkin t-testi sonuçları	66
Tablo 23. Kontrol grubu öntest-sontest başarı puanlarına ilişkin t-testi sonuçları	67

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Atatürk ilkeleri kavram haritası	37
Şekil 2. Atatürk İlkeleri Kavram Ağı	38
Şekil 3. Vee Diyagramı Örneği	42
Şekil 4. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Örneği	43
Şekil 5. Kavram Karikatürü Örneği	50
Şekil 6. Atatürk İlkeleri Kavram Bulmacası	52
Şekil 7. Deneklerin dağılımı	55
Şekil 8. Araştırma deseni	54

BÖLÜM I

Araştırmanın bu bölümünde: araştırmanın amacı ve kuramsal temelleri, hangi temel probleme yanıt arandığı ve alt problemler; ayrıca araştırmanın temel kavramları, kapsam ve sınırlılıkları, önemi, tanımlar ve terimlere yer verilmiştir.

GİRİŞ

21.yüzyılda eğitime verilen önem her geçen gün artmakta, nitelikli insan yetiştirmek için ülkeler adeta yarışmaktadır. Bu yarışta kaliteli eğitim için farklı strateji, yöntem ve teknikler ortaya konmaktadır. Bununla beraber içinde bulunduğumuz çağda, yenilenen eğitim programlarında, bireye bilgiyi vermek yerine bilgiye kendi sezgileriyle ulaşması hedeflenmektedir. Birey ezberlemek yerine, karşılaştığı problemlere kavrayarak ulaşması sağlanır. Bireyler bilgiyi aynen almaz, kendi bilgilerini yeniden oluşturur kendilerinde var olan bilgiyle beraber yeni bilgiyi, yine kendi öznel durumlarına uyarlayarak öğrenirler (Özden, 2003:54–55).

Eğitim programımız da bu hızlı gelişim ve değişimden nasibini alarak kendini sürekli yenilemektedir.2005-2006 Eğitim –Öğretim döneminde yeni eğitim programı uygulanmaya başlanmıştır. Bu programda yapılandırmacı eğitim sistemi ve Çoklu Zekâ kuramı benimsenmiş, bireyin deneyimlerinden faydalanarak öğrenmesi sağlanmaya çalışılmıştır.2008-2009 Yılında uygulanmaya başlanan T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi haftada 3 saat yılda toplam 108 ders saati olarak kabul edilmiştir.2010-2011 Eğitim öğretim yılında ise haftada 2 ders saatine indirilmiştir.

Yeni eğitim-öğretim programı, ders kitabı merkezli ders işleme geleneğine son vermeye çalışmakta, onun yerine merkezde öğrencinin olduğu etkinliklerle ders anlayışını sınıf ortamına taşımaktadır. Ayrıca öğrencilerin eğlenerek öğrenebilecekleri bir ortam hazırlamada öğretmene yardımcı olmaktadır.

Öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin öğrenme sırasında kullandıkları öğrenme kanallarını kendilerinin keşfetmeleriyle öğrenmekten zevk alabileceklerini ve geliştirilen öğrenme etkinliklerinde aktif rol almalarının gerekliliğini savunur.(MEB, 2010:30).Yeni programda, öğretmen kılavuz kitabındaki bu ifadeden de anlaşıldığı gibi bireyi zorlamak yerine eğitim-öğretimi zevkli hale getirme vardır.(Gencer,2006:2)'ye göre; Eğitim sistemi artık, kuralcı, ezberci bireyler yerine; düşünen, araştıran, yaratıcı düşünceye

sahip, çevre ve toplumla ilgili bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bunu amaçlayan bir sistemde öğretmenin rolü, öğrencilere var olan bilgileri aktarmaktan çok bilgiye ulaşma yollarını öğretmek, bilgi verici değil rehber olmaktır.

Eğitimde kavram öğretimi üzerinde ısrarla durulması gereken bir mevzudur. Çünkü düşünceyi oluşturan kavramlardır. Bunun için kavramların öğrenilememesi ya da yanlış öğrenilmesi öğrenmenin de yanlış ya da eksik öğrenilmesine sebep olur.

1.1.Problem Durumu

Yapılan araştırmalarda öğretmenler, genellikle tarih dersinde ders kitaplarını kullandıkları düz anlatım ve soru cevap metodu ile ders işledikleri tespit edilmiştir.

Tarih Eğitimcilerinin çeşitli sebeplerle kullandıkları, düz anlatım, soru cevap ve konu tekrarı gibi yöntemler artık çok gerilerde kalmıştır. Türkiye’de öğrenciyi araştırmaya yönelten aktif yönetime dayalı tarih öğretimi Meşrutiyet Döneminden beri sık sık gündeme gelse de tarih öğretimimiz aktarıcı geleneğin, soru cevap tekniğinin kullanılmasının ve tarih ders kitabına bağlılığın ötesine gidememiştir(Safran,2003:936)

Tarih derslerinde soyut kavramların fazla olması dersi sıkıcı hale getirmektedir. Özellikle henüz soyut işlemler dönemine geçememiş öğrencilerde daha da sıkıcı hale gelmektedir. Bu sebeple dersi daha eğlenceli hale getirmek ve katılımı artırmak için farklı eğitim metotları kullanılmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi, genellikle düz anlatım yöntemiyle işlenmektedir. Bu durum öğrencilerin dersten sıkılmasına belli bir süre sonra dersi dinlememelerine neden olmaktadır. Genellikle öğrenciler pasif, öğretmen ise aktiftir. Hâlbuki 2005-2006’da yenilenen eğitim programında, öğrencinin aktif olması gerektiği vurgulanmış, böylece eğitim programında Çoklu Zekâ teorisi önemli hale gelmiştir. Öğrenciler derse karşı güdülenmelidir. Bilindiği üzere, yeni eğitim programında öğrencilerin aktif katılımı üzerinde ısrarla durulmaktadır. Bu durumda öğretmene düşen adeta bir tüccar gibi, elindeki ürünü satabilmesidir.

Yapılan bir araştırmaya göre tarih dersinde başarısız olan öğrenciler şunları ifade etmektedir. “Ezber derslerinden nefret ediyorum, Tarihi sevmiyorum ve dersler sıkıcı geçiyor, gelecekte bana hiç yararı olmayacağına inanıyorum, dersten nefret ettiğimden doğru dürüst ve

planlı çalışmıyorum, konular düşünmeden çok ezberlemeyi gerektiriyor (Açıkgöz, 1998:323).”

Delen (2007)'de İlköğretim ve Ortaöğretimde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, adlı araştırmasında İnkılâp Tarihi dersinin öğretimindeki problem durumlarını şu şekilde ifade etmiştir. Konuların siyasi ve askeri ağırlıklı olduğunu, sosyal tarihe yer verilmediğini, günümüze yakın dönemlerin programda yer almadığını, programın hedef davranışlarının öğrencinin bilişsel ve duyuşsal becerilerini dikkate almadığını, materyallerin yeterli olmadığını, genelde kitap ve harita ile sınırlı kaldığı olarak belirtmiştir.

Safran (1993) Tarih Dersine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci görüşleri adlı araştırmasında, öğrencilerin % 60,5'ine göre Tarih ezbere dayalıdır. Öğretmenlerin derste kullandıkları yönteme ilişkin cevaplarında ise düz anlatım yöntemi %72,5 ile sık sık, %27,5 ile de ara sıra kullanılan yöntem olmuştur. Yine öğrencilere göre öğretmenler; %38,1 ile sık sık, %42,1 ile de ara sıra düz anlatım, yöntemi kullanmaktadırlar.

Dünyada olduğu gibi; Türkiye Cumhuriyeti'nin insan yetiştirme düzeni içerisinde, ulusal kimliğin şekillenmesinde tarih alanı önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bu bağlamda Cumhuriyetin modernleşme kurgusuna yaklaşımında Atatürkçülük ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi özgün bir yer tutmaktadır. İşte bu özgünlüğü sağlayacak ve geliştirecek bir çalışma alanı olarak T.C İnkılâp Tarihi derslerine ihtiyaç duyulmuştur. Bunun yanında söz konusu dersin ortaya çıkmasında aşağıda maddeler halinde sıralanan nedenlerden önemli olduğu şüphesizdir.

- Milli Mücadele sonunda kurulmuş olan yeni devletin ideolojik örgüsünü Türk toplumuna benimsetmek,
- Vatandaşlık eğitiminin gereklerinin yerine getirilmesinde İnkılâp Tarihi derslerinden faydalanmak,
- İnkılâp Tarihinin uluslar arası düzeyde karşılaştırmalı olarak sunulmasını sağlamak,
- Gelecek kuşaklara rejimin karşılaştığı güçlükleri aktarmak ve gelecekte karşılaşılabilecekleri güçlüklerle nasıl mücadele edebileceklerini öğretmektir.(Dönmez, C ve Yazıcı, K.2008:10)

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmada “Bulmaca Tekniğinin” T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi kavram öğretiminde etkisi nedir? Sorusuna cevap aranacaktır.

1.3.Alt Problemler

1-Bulmaca Tekniğiyle öğretim yapıldığı deney grubu ile Anlatım yöntemiyle öğretim yapıldığı kontrol grubunun, öğretime başlamadan önce uygulanan ön test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2-Anlatım yöntemiyle öğretim yapıldığı kontrol grubunun, ön test ile son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3- Bulmaca Tekniğiyle öğretim yapıldığı deney grubunun, ön test ile son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4- Bulmaca Tekniğiyle öğretim yapıldığı deney grubu ve Anlatım yöntemiyle öğretim yapıldığı kontrol grubunun son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.4.Araştırmanın Amacı

T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde Bulmacaların Kavram öğretiminde öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin belirlenmesi.

Araştırmada, kavramların öğretiminde bulmacaların yeri ve öneminin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. İlköğretim ikinci kademesinde olan öğrencilerin soyut kavramları algılamaya başladığı devre olması, bulmacalar yoluyla pek çok soyut kavramı öğrenmelerinin mümkün olup olmadığını tespit etmeye çalışacağız. Bu çalışmada kavramların öğretiminde karşılaşılan güçlüklerin ortadan kaldırılması konusunda bulmaca tekniğinin önemli bir yere sahip olacağını tespit etmeyi amaçlanmaktadır.

Çocuklar oyunlar aracılığı ile daha kolay ve kalıcı bir şekilde öğrenirler. Zira oyun sırasında çocuklar eylem halindedir, etkinliklere

beş duyularıyla katılırlar. Oyun çocuk için somut bir deneyimdir ve soyut kavramların anlaşılmasına olanak sağlar(Girgin ve Gürşimşek, 2005)

İlköğretim sekizinci sınıfında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretimindeki en önemli amaç etkili, sorumlu ve sosyal Türk vatandaşı yetiştirmektir. Bu amaca ulaşmak için de Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin programında yer alan kavramların istenilen düzeyde öğrenilmesine bağlıdır.

Öğretimde farklı strateji, yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Çünkü her birey farklı öğrenmektedir. Bugün tarih öğretiminde okullarımızda genellikle alışlagelen bir yöntem olan anlatım yöntemi kullanılmaktadır.. Bu yöntemin uzun süre kullanılması ise öğrencilerin dersten sıkılmasına neden olmaktadır. Bulmaca tekniğiyle bu ders daha eğlenceli hale getirilebilir.

1.5.Araştırmanın Önemi

Bulmacalar, düşüncenin ve mantığın çalışmasını sağlıyor.Bulmaca çözenler, sorular karşısında gösterdikleri, sabır ve problem çözme becerileri problemlere karşı direnç gösterme azmi veriyor. Zor durumlarla baş etme konusunda fikir ve umut veriyor. Bulmacalardaki zorluklar, sıkıntılar ve neticede bulunan çözümler, öğrencilerin kendi hayatlarında karşılarına çıkacak zorluklarla mücadele etme konusunda fikir ve umut vermektedir. Özellikle öğrencilerin yaş seviyelerine uygun bulmacalar, akıl yürütme yetileri ile genel kültür birikimlerini geliştiriyor. Bulmaca çözüldükçe, yoğunlaşma ve dikkat, sorulara verilen cevaplar, problem çözme becerisinin zenginleştirilmesi gibi birçok alanda desteklenmiş oluyor. Belki de en önemlisi onları eğlendirip, keyiflendirerek edimsel koşullanma yoluyla birçok yaşamsal kavramı öğretmiş oluyor.

Kavramların öğrenilmesinde ve anlaşılmasında problemlerle karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin anlattığı konular bazen öğrenciler tarafından tam anlaşılammamaktadır. Bundan dolayı kavramların öğretimi önem arz etmektedir. Son yıllarda kavram öğretimi için farklı ve etkili yöntem, teknik ve stratejiler kullanılmaya başlandı. Bunlardan bir tanesi de bulmaca tekniğidir.

Köstüklü'nün 1999 'da yayınlanan çalışmasında, kavram öğretiminin önemini şu şekilde ifade edilmektedir..."tarih öğretiminde kavramların ne derece önemli olduğudur. Bu öneme istinaden, kavramlar tarih bilimine ters düşmeden bilimsel anlayış ve metotlar içerisinde doğru olarak tespit edilmeli ve kullanılmalıdır. Kavramlar doğru tespit edilip kullanılmadıkça, bir başka ifadeyle tarih terminolojisi doğru olarak teşekkül etmedikçe tarih biliminin gelişmesi veya tarih öğretiminden istenilen verimin alınması pek mümkün değildir."

İnsanlar, ne kadar kavram biliyorsa o kadar çok şey biliyor demektir. Çünkü öğrenmeyi oluşturan kavramlardır. Tarih öğretiminde, kavramların yeri ve kullanımı konusunun, Batıda öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının formasyon programlarında hassasiyetle ele alındığını görüyoruz(Köstüklü,1999:197)

1.6. Araştırmanın Temel Kavramları

Kavram öğretimi, Bulmacalar, T.C İnkılâp Tarihi öğretimi, Öğrenci başarısı,

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

1.Araştırma 8.Sınıf T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programında yer alan "Atatürkçülük" ünitesi

2. 2010–2011 Eğitim öğretim yılı bahar yarıyılı Burdur ili Merkez ilçede bulunan bir ilköğretim okulundaki 8.sınıf şubeleri içinde yansız atanan bir deney ve bir kontrol grubu öğrencileri ile,

3.Deney grubuna uygulanan Bulmacalar ile kontrol grubuna uygulanan anlatım yöntemiyle sınırlıdır.

1.8.Tanımlar

Eğitim: Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü'nde, insanın kendisi ya da başkaları üzerinde bilinçli olarak istenen davranış değişikliklerini yapmak üzere etkiye bulunması süreci olarak tanımlanmaktadır.

Öğretim: Öğrenmenin gerçekleşmesi ve istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür.

Kavram: Benzer özelliklere sahip nesne, düşünce ve fiillere verilen ortak isimdir. Başka bir deyişle; paylaştıkları ortak özellikleri nedeniyle aynı grup, sınıf ya da kategori içinde yer alan örnekler bir kavram oluşturur.

İnkılâp: toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirme, devrim, reform demektir.

Mustafa Kemal Atatürk, Türk İnkılâbını şu şekilde tanımlamaktadır: "Uçurumun kenarında yıkık bir ülke, türlü düşmanlarla kanlı boğuşmalar, yıllarca süren savaş, ondan sonra içerde ve dışarıda saygı ile tanınan yeni vatan, yeni sosyete, yeni devlet ve bunları başarmak için arasız inkılâplar. İşte Türk genel devriminin bir kısa ifadesi"(İnan,1970:210)

Atatürkçülük: Atatürkçülük: Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsızlığa, huzur ve refaha sahip olması, devletin rehberliğinde Türk kültürünün çağdaş uygarlık düzeyi üzerine çıkarılması amacı ile temel esasları yine Atatürk tarafından belirtilen devlet, fikir ve ekonomik hayata, toplumun temel müesseselerine ilişkin gerçekçi fikirlere denir (Atatürkçülük 3,2001:7)

BÖLÜM II

“KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR”

2.1.Bu Alanla İlgili Yapılan Çalışmalar

Bu bölümde araştırma problemiyle ilgili olan yurt içinde ve yurt dışında doğrudan ya da dolaylı olarak yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

T.Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde Bulmaca Tekniğinin Kavram Öğretiminde kullanılmasıyla ilgili yurt içinde ve yurt dışında herhangi bir akademik araştırma bulunmamaktadır. Kavram öğretimiyle ilgili doğrudan ya da dolaylı olarak yapılan araştırmalardan ulaşabildiğim çalışmalara yer verilmiştir.

Akyürek (2003) Din öğretiminde kavram öğretimi sorunu ele alınmış, doğruluk kavramı incelenmiştir. Kavram öğretiminde iki strateji vardır: Sunuş ve buluş stratejisi. Sunuş stratejisiyle yapılan bir kavram öğretiminde önce kavramın tanımı ve kritik özellikleri öğretmen tarafından sunulur. Kavramın olumlu ve olumsuz yönleri ortaya konulur. Sonra öğrencilerin örnek vermesi istenir. Son adımda da kavram öğrenmede takip edilen düşünce süreçleri analiz edilir. Buluş stratejisiyle kavram öğretiminde ise olumlu ve olumsuz örnekler sunulur öğrencinin hipotez geliştirmesi sağlanır. Daha sonra kavramın tanımı çerçevesinde öğrenciler olumlu ve olumsuz örnekler sunarlar. Dersin sonunda kavram öğrenmede takip edilen düşünce süreçleri analiz edilir.

Arslan (2010),Bu çalışmada, İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nde kavram yanlışlarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit edilmiştir. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik olarak hazırlanan ölçekle ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nde kavram yanlışlarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla 36 sorudan oluşan bir anket hazırlanmıştır. Hazırlanan sorularla ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nde öğrencilerin

yaşadığı kavram yanılgılarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında; Cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığı, Kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığı, Okulun bulunduğu mahalle değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığı, Mezun olduğu bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığı tespit etmeyi amaçlanmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nde kavram yanılgılarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca öğretmenlerin, öğrenci özelliklerinin, öğretmen özelliklerinin, eğitim-öğretim ortamının, eğitim durumlarının, sosyo-ekonomik çevrenin ve ders planı faktörlerin öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarında etkili olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür

Atasayar (2008) Çalışmada ilk olarak kavram öğretimi içerik geliştirme süreci incelenerek bu sürece yönelik üst verilerin yer aldığı bir model öğrenme nesnelere yaklaşımı temel alınarak geliştirilmiştir. Sonraki aşamada, bu modelin uygulanabilirliğini test etmek amacıyla kavram öğretimi sürecine yönelik bir içerik geliştirme aracı tasarlanmıştır.

Geliştirilen aracın kullanılabilirliğini değerlendirmek için belirlenen araştırma grubu, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü e-Eğitim ve Eğitim Portalı biriminde öğrenme nesnesi yaklaşımı ile içerik geliştirmekte görevli 3 öğretmenden oluşmaktadır. Bu öğretmenlerden, çalışmada geliştirilen aracı kullanarak kavram öğretim sürecine yönelik içerik paketi oluşturmaları istenmiştir. Senaryo tabanlı buluşsal yöntem kullanılmış ve aracın kullanılabilirliğini ölçmek için katılımcılara biçime dönük (formative) değerlendirme yapılmıştır.

Araştırma sonucunda, kavram öğretimi sürecine yönelik içerik analizi yapılarak kavram öğretimi süreci modellenmiş ve bu modelden yola çıkarak kavram öğretimi sürecine ilişkin standart üst veriler tanımlanmıştır. Sonraki aşamada kavram öğretimi sürecine yönelik standart üst verileri içeren bir içerik geliştirme ve paketleme aracı geliştirilmiştir. Aracın kullanılabilirliğini değerlendirmek amacıyla yapılan biçime dönük (formative) değerlendirme ve kullanılabilirlik değerlendirmesi sonuçlarına göre içerik geliştiriciler/öğretmenler için kullanılabilir yararlı ve kullanışlı bir içerik geliştirme ve paketleme aracı olduğu gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, kavram öğretimi sürecine yönelik standart üst verilerle içerik geliştirmek için hazırlanan aracın içerik geliştiriciler/öğretmenler için içerik geliştirmekte kullanılabilecek kullanışlı ve yararlı bir araç olduğu görülmüştür.

Aycan (2010) Araştırmanın çalışma grubunu, Manisa ili Gördes ilçe merkezinde bulunan 6 ilköğretim okulu ve bu okullarda 2008–2009 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 214 ilköğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen kavramları çoğunluğunu tam anlamıyla kavrayamadıkları ve söz konusu kavramlarla ilgili yanılgıları olduğu tespit edilmiştir. İstatistiksel analizler sonucunda cinsiyet, baba eğitim durumu, anne baba mesleği, ailenin aylık geliri ve öğrencilerin öğrenim gördükleri okullar açısından kavramların anlaşılma düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Bilgin(2002) Tarafından yapılan araştırmada, kavramsal değişim yaklaşıma dayalı işbirliğine yönelik öğrenim yaklaşımıyla hazırlanan öğretim yönteminin onuncu sınıf öğrencilerinin kimyasal denge konusundaki kavramları ve hesaplama gerektiren problemleri anlamalarına etkisini geleneksel yöntemle karşılaştırılmaktadır. Öğrencilerin grup çalışmalarındaki performanslarının kavramsal ve hesaplama gerektiren problemleri anlamalarına etkisini incelenmiştir. Bunun için araştırmacı, 87 lise onuncu sınıf öğrencisinden oluşan deney ve kontrol grupları oluşturarak, kavram yanılgılarının giderilmesi için gerekli olan kavramsal değişim koşullarına dayalı işbirliğine yönelik öğrenim yaklaşımı ile hazırlanan öğretim yöntemi deney grubuna, geleneksel yöntemi ise kontrol grubuna uygulamıştır. Araştırma sonuçları; deney grubundaki öğrencilerin kimyasal denge konusundaki kavramları anlama ve hesap gerektiren problemlerdeki başarılarının kontrol grubundaki öğrencilerden iyi olduğunu göstermektedir.

Çaycı (2007), “Kavram Öğretiminde Kavramsal Değişim Yaklaşımı Etkinliğinin İncelenmesi” adlı çalışmada, öğrencilerin canlıların sınıflandırılması konusunda yer alan kavramları öğrenmeleri ve fen bilimine yönelik tutumlarıyla ilgili, kavramsal değişim yaklaşımı içerisine giren kavram değiştirme metinlerinin etkisini araştırır. Çalışmada veri toplama araçları olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen kavram başarı testi ve fen bilimleri

tutum testi ile bilimsel işlem becerileri testi ve Kolb öğrenme stili envanteri kullanılmıştır. Sonuçlar öncelikle deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kavram başarı ve tutumlarının yapılan öğretimden ne şekilde etkilendiğini belirlemiştir. Uygulanan yöntemlerin öğrencilerin kavram başarılarının kalıcılığı üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Çetinkaya (2003),“Orta Öğretim Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi, adlı çalışmasıyla bu dersin amaçlarının ne derece kazandırıldığı hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla hazırlanan veri toplama aracı Osmaniye ili merkez ve ilçelerindeki 19 orta öğretim okulunda okuyan 405 öğrenci ile 45 öğretmene uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaçlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin tutumları ile öğrencilerin amaçlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin tutumlarının birebir aynı olmadığı anlaşılmıştır.

Demir (2008),“Kavram Yanılgılarının Belirlenmesinde Kavram Karikatürlerinin Kullanılması” Yapılan çalışmada, bitkilerin yaşam süreçleri maddenin doğası elektrik, maddedeki değişim, elektrik, kuvvet ve hareket, ışık, dünyamız ve çevresi ve enerji gibi bazı fen konularıyla ilgili öğrenci düşünceleri kavram karikatürleri kullanılarak araştırılmıştır. Kavramların belirlenmesinde kavram karikatürlerinin açık uçlu sorulara göre bazı avantajları olduğu sonucu ortaya konulmuştur.

Doğan (2007),“İlköğretim 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Bir Ülke Bir Bayrak Ünitesi”ndeki Kavramların Öğrenilmesinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmasında beşinci sınıf öğretim planında olan Bir Ülke Bir Bayrak ünitesindeki, milli egemenlik, devlet, cumhuriyet, demokrasi, anayasa, merkezi yönetim, yasa, yerel yönetim ve vatandaş kavramlarının öğrenilmesi, öğrenci başarılarının incelenmesi ve yapılan yanlışların tespiti için yapılmıştır. Öğrencilerin kavramları tam kazanamadıkları kavramların özellikleriyle ilgili olarak sahip oldukları bir kısım bilgilerin yanlış olarak kavramların; türsel, cins uzak cins özelliklerini kapsadığı ve bundan dolayı doğru sınıflama yapamadıkları ortaya konulmuştur.

Dündar (2007), “Kavram Analizi Stratejisinin Öğrencilerin Kavram Öğrenme Başarısı ve Hayat Bilgisi Dersine İlişkin Tanımlarına Etkisi “adlı bu

çalışmada, kavram analizi stratejisinin ilköğretim üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde öğrencilerin kavram öğrenme başarıları ve derse ilişkin tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Sonuçta, deney ve kontrol grubu öğrencilerinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda üç hipotezin doğruluğu kabul edilmiştir. Kavrama analizi stratejisinin öğrencilerin kavram öğrenme başarısı ve anlama düzeylerine etkili olduğu saptanmıştır. Hayat bilgisi dersinde de öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkilediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Emiroğlu (2002),“İlköğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konularının Öğretimi Üzerine Bir Araştırma”adlı araştırmasında, İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük ders konuları öğretiminin mevcut durumunu, öğretim programını oluşturan unsurlardan hareketle tespit etmeyi amaçlayan çalışma, konuların öğretimde ortaya çıkan meselelerin çözümüne dair verilere ulaşma imkânı vermesi bakımından önem taşımaktadır. Bu amaçla hazırlanan anket Konya ilinin merkezinde bulunan ilköğretim okullarındaki 276 öğretmene uygulanmıştır. Ankete katılan öğretmenlerin ankette yer alan sorulara ilişkin anlam ifadeleri SPSS programıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, hedef, muhteva ve ders kitabının öğretmenlerce kısmen yeterli bulunduğu, kullanılan metot ve etkinlikler ile araç gereçler noktasında ise klasik tercihlerin ötesine gidilemediği ortaya konmuştur.

Ertaş (2006), “Biyolojide Mikroskobik Yapılar ve Mikroorganizmalarla İle İlgili Önemli Kavramlara İlişlin Ders Materyali Geliştirme” adlı çalışmada biyoloji dersindeki yabancı kökenli kavramların öğretilmesi için yabancı kökenli kavramların Türkçede karşılık bulan mantıklı kolay kavramlar haline çevrilmemesi sonucu kavram yanılgısına, eksik ve hatalı kavram öğrenmeye neden olduğu üzerinde durulmaktadır. Yabancı bazı kavramlara karşılık gelen Türkçe kavramlar önerilmiştir.

Eser (2003),“Cumhuriyet Döneminde Tarih Öğretimi ve İnkılâp Tarihi Dersleri” isimli çalışmasında, ilk ve orta öğretim okullarında okutulan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine öğretmen ve öğrencilerin bakış açılarını anlamak amacıyla hazırladığı anketi, Gaziantep ilinde 250 öğrenci ve 45 tarih öğretmeni üzerinde uygulanmıştır. Araştırma sonucunda ilk, orta ve yükseköğretimde okutulan bu derste, öğretim açısından büyük eksiklikler bulunmuştur.

Gençmehmetoğlu (2009) Sekizinci sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Olgu-Kavram ve Genellemelerin Öğretimi ve Önemi” ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda toplanan verilerle Şu sonuçlara varılmıŐtır. Genel olarak öğrenciler olgu-kavram ve genelleme hakkında bilgiye sahip değillerdir. Verilen çalışmalarda olguları belirlemekte güçlük çektikleri; olguların içerisinden kavramları seçemedikleri dolayısıyla genelleme yapmakta zorlandıkları tespit edilmiştir. Araştırmanın yapıldığı ilçe merkezindeki okullarla köydeki okullar arasında farkların olduğu tespit edildi. Bu farkların öğrencilerin yaşadıkları coğrafi bölge, ailelerin ekonomik ve eğitim durumlarıyla ilgili olduğu sonucuna varıldı. Öğrencilere verilen kavram testi sonuçlarından öğrencilerin kavramlarla ilgili bir ön bilgiye sahip olmadıkları, kavramları birbirlerine karıŐtırdıkları belirlenmiştir. İnkılâp Tarihi dersiyle ilgili seçilen dört kavramı anlatan karikatür çalışmasının sonucunda ilçe merkezindeki öğrencilerin bir resme bakarak onu anlamlandırma gücünün kuvvetli, köy okullarındaki öğrencilerin de ise zayıf olduğu tespit edilmiştir. Araştırma süresince öğretmenlerle yapılan görüşmelerde öğrencilerin bu yeni sisteme alışmakta zorluk çektiklerini bunda da ön bilgilerinin eksik olmalarının en büyük etken olduğu ifade edildi. Ayrıca okullardaki araç-gereç yoksunluğunun da bu yeni sistemin uygulanmasını aksattığı yönünde görüşler ortaya konmuştur.

Göç (2009) ,Bu çalışma, ortaöğretimde görev yapan tarih öğretmenlerinin görüşlerine göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin içeriğini öğretme stratejilerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın en önemli sonucu araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenme stratejilerini kullanmada eksikliklerinin olduğu gerçeğidir.

Hali (2003),”İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Fotoğraf ve Resim Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi” isimli çalışması ile Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi dersinde fotoğraf ve resim kullanılarak öğrenci başarısına katkısı hakkında bilgi sahibi olmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Ankara ili Keçiören ilçesindeki Őehit Kubilay İlköğretim Okulu öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde fotoğraf ve resim kullanılan, fotoğraf ve resim kullanılmayan sınıfların eriŐi ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Kömürcü (2002), İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramların Kazandırılma Düzeyi adlı çalışmasında kavramların hangi düzeyde öğretildiği hakkında bilgi sahibi olmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan kavramlar belirlenerek bu kavramlara ilişkin 45 sorudan oluşan bir anket Ankara ili Yenimahalle ilçesindeki 10 ilköğretim okulunda 570 öğrenciye uygulanmıştır. Anket katılan öğrencilerin ankette yer alan kavramlara ilişkin anlam ifadeleri SPSS paket programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda çalışmaya katılan öğrencilerin kavramları kazanma düzeylerinin düşük olduğu ortaya konmuştur.

Mulhan (2007) ,”İlköğretim 7,Sınıf Vatandaşlık Ve İnsan Hakları Eğitimi Dersi Kavramlarının Öğretiminde Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Faktörler İle Eğitim-Öğretim Uygulamalarının Etkileri” adlı çalışmada yedinci sınıf vatandaşlık ve insan hakları eğitimi dersinde geçen kavramların öğrenilmesinde sosyal, ekonomik ve kültürel faktörler ile eğitim –öğretim uygulamalarının etkinliklerini belirlemek amacıyla yapılmış. Araştırmada nicel araştırma tekniği olarak anket ve bilgi testi kullanılmış, nitel araştırma tekniklerinden de açık uçlu soru formu kullanılmıştır.

Özkan(2001) Tarafından yapılan araştırmada, yedinci sınıf öğrencilerinin ekoloji konularındaki kavram yanılgılarını belirlemek ve kavramsal değişim metinlerinin kavram yanılgılarının giderilmesindeki ve öğrencilerin çevreye karşı tutumlarındaki etkisi araştırılmaktadır. Kavram yanılgılarını belirlemek amacıyla 10 öğrenci ile görüşme yapılmış, toplam 58 öğrenciden oluşan deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin ekoloji konularındaki kavram yanılgıları, kavram değişim metinleri yardımıyla giderilmiştir.

Songur (2006) Oyun ve bulmacalarla işlenen matematik dersinin ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin başarı ve kalıcılık düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Öğrencilerin matematik başarılarından ön bilgilerinin, kullanılan öğretim yönteminin, öğrencilerin matematik dersine olan tutumlarının etkisi araştırılmıştır. İlköğretim 8. sınıf matematik öğretiminde oyun ve bulmacalarla öğretim yöntemiyle işlenen matematik dersi ile düz anlatım yöntemiyle işlenen arasında, oyun ve bulmacalarla öğretim yöntemiyle işlenen matematik dersi lehine anlamlı bir farklılık ortaya konmuştur. Oyun ve bulmacalarla öğretim

yöntemi 8.sınıf matematik dersinde öğrendiklerini hatırlamalarını kolaylaştırmaktadır. 8. sınıf matematik öğretiminde oyun ve bulmacalarla öğretim yöntemiyle işlenen matematik dersleri öğrencilerin matematiğe karşı tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir. Sınıf matematik öğretiminde oyun ve bulmacalarla öğretim yöntemiyle işlenen matematik dersleri öğrencilerin matematikte algılanan başarı düzeylerini artırmıştır. Oyun ve bulmacalarla öğretim yöntemiyle işlenen matematik dersleri öğrencilerin matematiğin algılanan yararları üzerinde etkili olmuştur. Öğrencilerin matematik dersine olan ilgilerini olumlu yönde değiştirmiştir.

2.2. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretiminin Tarihçesi

Atatürk döneminde başlayan tarihe ilginin sonucunda pek çok tarih dergisi çıkmaya başlamış, makalelerde farklı görüşler ileri sürülmüş, müellifler arasında tartışmalar yaşanmıştır. Bu tartışmalar yaşanırken tarihçilere yol gösterilmiş, ilmi nitelikteki görüş ve düşünceler değerlendirilmiştir. Önemli tarihçiler de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan ,“Tarih Vesikaları” mecmuasında görüş ve düşüncelerini yazma fırsatını bulmuşlardır. (Şeker,2011:100)Bu dönemde İnkılâp Tarihi Enstitüsü kurulmuştur. İç talimatnamenin IV. maddesiyle enstitünün ilmi danışma ve yönetim kurulu oluşturulmuştur. On dokuzuncu madde ile Cumhuriyet Tarihi alanında kitap yazan müelliflere de Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsünün “Fahri Azası ” unvanı verilmesi kararlaştırılmıştır. Çalışma planları arasında Cumhuriyet dönemine ait kütüphane, müze, arşiv kurulması ve bu alanda konferanslar verilerek, araştırmaların yapılması vardır. Kurulacak kütüphanenin iki bölüme ayrılması, I.bölümde, 18.yüzyıldaki yenileşme hareketlerinden Milli Mücadeleye kadar olan evrak ve eşyanın toplanması, II. bölümde ise, Milli Mücadele ile başlayan İnkılâpların devam eden sürecin ele alınması kabul edilmiştir. (Şeker,2011:96)

Cumhuriyet’in ilk yıllarında siyasi, tarihi, sosyal ve kültürel problemlerin yönlendirmesi ve Osmanlı’dan Cumhuriyete geçişin doğurduğu zorunlulukların doğal bir sonucu olarak tarih öğretimi, Avrupa merkezli milli bir yaklaşımla aynı doğrultuda planlanmış ve bunun için eğitime yönelen tarih, rejimin siyasi niteliğini, tarih öğretimi ve eğitimi çerçevesinde üstlenerek İnkılâp Tarihi adı ile Türk eğitim tarihindeki yerini almıştır.(Saray; Tosun, 2005:2) İlk başlarda konferanslar şeklinde verilen dersler 1934’ten itibaren sistemli bir şekilde verilmeye başlanmıştır (Doğaner, (2006)Akt,Arslan,2008).

1932 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip Bey, çağdaş dünyanın gereklerini kavrayan bir gençlik yetiştirmek düşüncesiyle yüksekokullarda “İnkılâp Tarihi” dersleri verilmesini önermişti. 1933 reformunun ardından 1933-1934 öğretim yılında,

üniversite ve yüksekokulların tamamının son sınıflarında, “İnkılâp Tarihi” dersleri verilmeye başlandı(Aksoy,2003:145).

İlk ders Maarif Bakanı Yusuf Hikmet Bayur tarafından 4 Mart 1934'te verilmiştir. Bayur, ilk derste hangi konuların kimler tarafından verileceğini ifade ettikten sonra Türk Devriminin siyasal yapısı üzerinde durmuştur. (Aslan,2007:297)

Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti'nin öğretime yönelik ilk faaliyet olarak değerlendirilebilecek, 605 sayfalık “Türk Tarihinin Ana Hatları adlı kitabı, kısa sürede basılarak vatandaşlara tarih bilinci kazandırılmak istenmiştir (Behar,1982:114).

Türk Tarihinin Ana Hatları'ndan sonra, 1934'te 4 cilt olarak çıkarılan “Tarih I-II-III-IV” ders kitabının IV. cildi tamamen Türkiye Cumhuriyeti Tarihi'ne ayrılmıştı. İki kısımdan oluşan bu kitabın birinci kısmı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu, ikinci kısmı ise İstiklâl harbinden sonraki inkılâp ve ıslahat başlığı ile yapılmış inkılâplar ele alınmıştır (Behar,1982:114).

İlköğretim kurumlarında uygulanan İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük, program T.C. İnkılâp Tarihi müfredat programı olarak; 1981 tarihinde uygulamaya konulmuştur (MEB, Tebliğler Dergisi, 1981:205-210).1982 tarihinde dersin ismi Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük şeklinde değiştirilmiştir (MEB Tebliğler Dergisi, 1982).

İnkılâp Tarihi konuları başlangıçta ilköğretim ve ortaokullarda tarih ve sosyal bilgiler dersleri içinde yer alırken 1981 yılından sonra ilk defa “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” dersi adı altında ortaokullara konmuş ve geline sürecinde ilköğretim düzeyinde bir ders niteliği kazanmıştır (Yılmaz, 2006: 24).1982 tarihinde II. kademe ve ortaöğretim kurumlarında “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi” dersinin ismi sonuna “Atatürkçülük” sözcüğü eklenerek “Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük” şeklinde yeniden değiştirilmiştir (Yılmaz,2006:24-25).İlk ve orta öğretim programlarından bazılarında 1982 yılında başlatılan ve 1986 tarihin itibaren de sistemli bir şekilde uygulamaya konulan ve zaman içerisinde geliştirerek değişikliklere uğrayan “Atatürkçülükle İlgili Konular” adı altında amaçlar ilave edilmiştir. Bu bağlamda diğer öğretim programlarına ek olarak Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine de Atatürkçülükle ilgili konuların ilave edilmesine karar verilmiştir(Yılmaz,2006:24-25).

Günümüzde 1999 yılında zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla I. ve II. Kademe diye ayrılan ilköğretim kurumlarında Atatürkçülükle ilgili konular bütün derslere serpiştirilmiştir (Doğan, 2006:14).

Yüksek Öğretim Kanunundan 1990–1991 öğretim yılına kadar üniversitelerimizde 4 yıl süreyle okutulmaya gelen Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ile ilgili bazı değişikliklere gidilmiştir.29.05.1991’de kabul edilen 2457 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Dört Geçici Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanunda “Yüksek Öğretim Kurumlarında, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi, Türk Dili, Yabancı dil zorunlu derslerdendir... Bütün bu dersler en az iki yarıyıl olarak programlanır ve uygulanır” ifadesi yer almaktadır.(Köstüklü,1999:207).

2.3. T. C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Önemi ve Amaçları

Ulu önder Mustafa Kemal, tarihimizi öğrenmemiz gerektiğini şöyle ifade eder. “Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça, daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır” (Kocatürk, 1999:175)Çünkü Tarih öğretimi öğrencilerin ait oldukları grubun geçmişine saygı duymalarını ve ahlaki kuralların yerleşmesini sağlar (Safran, 1997: 12).

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletini, demokrasiyi nesillere anlatmak onlarda milli şuuru oluşturmak için Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük, üzerinde önemle durulması gereken bir derstir. Bu dersin önemli amaçları vardır. Bunlar, toplumda tarih şuuru oluşturmak, demokrasi bilinci oluşturmak, vatandaşlık bilgisi vermek ve vatanına, milletine bağlı nesiller yetiştirmektir.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ile genel olarak gençlerde Türk İnkılâbının temel felsefesine, Cumhuriyet rejimine ve Atatürk İlke ve İnkılâplarına yönelik olumlu tutum ve davranışlar kazandırmak hedeflenmektedir (Safran,1999:1).

Bilindiği üzere Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli ve teminatı Atatürk ilkeleri ve inkılâplarıdır. Devletimizin bekası ve milletimizin mutluluğu, refahı Atatürk’ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesine ulaşmakla sağlanabilir. Türkiye Cumhuriyeti fevkalade güç şartlarda kurulmuştur. Türk Milleti Milli Mücadelede var olma veya yok olma sınırına gelmiş, istiklalini korumak için bütün varını; yoğunu en son zerrisine kadar koymuştur. İşte böyle bir mücadelenin sonunda Türkiye Cumhuriyeti kuruldu. Bütün bu gerçeklerin ilmi olarak yeni yetişen Türk gençlerine anlatılması, aktarılması zarureti vardır. Bu zaruret, Yeni Türk devletinin bekası ve yükselmesiyle yakından alakalıdır. İşte bu sebeptendir ki “ Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi” Yüksek Öğretim kanunu ile Yüksek öğretim kurumlarında okutulması gereken mecburi bir ders olmuştur.(Köstüklü,1999:207).

Peker’in 1936’da yayımlanan çalışmasında, “Her ulusun müşterek bir inanç sistemi olmalıdır. Belli bir düşünce sistemine sahip olmayan milletler, bir insan yığınınından ibarettirler. Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi derslerinden amaç

Türk milletinin düşünce sistemi olan “Atatürkçü Düşünce Sistemi”ni yeni yetişen nesillere öğretmektir. Her büyük fikir hareketi tesiri evrensel olan inkılâp, ileri gidiş esnasında nesiller, zamanlar geçtikçe, şefler değıştikçe hız ve heyecanını kaybeder. Bu safhalarda yavaş yavaş ana fikirlerden gerilemeler görülür. Bu heyecan, hayat boyunca nesilden nesile aynı hızı, aynı canlılığı muhafaza etmezse feragatler başlar, ana inançlarından kaybedilir. İnkılâbı yok etmek, kayalara çarptırmak isteyen unsurlar bu hızı eksiltebilirler. Buna yol vermemek için biz kurtuluş ve diriliş devrimizin sıcaklığını nesilden nesile nakletmeliyiz."

Safran(2004) Eğitim Bilimi Açısından Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Öğretimi adlı çalışmasında” Atatürk’ün Türkiye Cumhuriyetini gençlere emanet ettiğini Türk inkılâbının temel felsefesine karşı gençlerde olumlu bir tutum kazandırılması hedeflenmiştir” der.

20 Haziran 1933 tarihinde İstanbul Üniversitesine bağlı olarak kurulan İnkılâp Tarihi Enstitüsünün amacını dönemin Milli eğitim bakanı Reşit Galip şu sözlerle dile getiriyor:“...Yeni Üniversitenin en birinci, milliliği ve inkılâpçılığıdır... Türk İnkılâbının ideolojisini yeni üniversite işleyecektir. Bu maksatla kurulan Türk İnkılâbı Enstitüsü, Üniversitenin en mühim cihazıdır ve bu cihaz yalnız orada çalışanların değil, yalnız bağlı olduğu Edebiyat Fakültesi’ne değil, talebesinden profesörüne kadar bütün Cumhuriyet münevverlerinin, bütün memleketin malıdır. O, inkılâp aşkı ve imanının kürsüsü olacak, hangi fakülteden olursa olsun, her talebe orada imtihan geçirdikten sonra diploma almayı vazife şeref bilecektir. İnkılâp Enstitüsü, hukukî, siyasî adlî, içtimaî, iktisadî ve malî sahalarda ve umumî surette millî kültür sahalarında Türk İnkılâbını doğuran sebepleri, Türk İnkılâbının ana unsurlarını, prensiplerini, inkılâptan doğan Türk istikbalini her safhasında tetkik edecektir...”; (Halıcı,2004:413).

Dünya genelinde ve toplumumuzda gençlerin tarih bilincine sahip olarak yetişmelerine çok önem verilmektedir. Bunun başlıca nedenlerinden birincisi tarih bilincinin insanların yaşamları boyunca vaziyet alışlarını ve hareketlerini olumlu yönde etkileyen bir formasyon olması, ikincisi tarih bilincinin oluşumunun toplumca ve özellikle de örgün eğitim kurumlarınca etkilenebilir olduğunun kabul edilmesidir (Tekeli, 1998:29).

Yusuf Kemal Tengirşek, vermiş olduğu ilk Devrim Tarihi dersinde Devrim Tarihi derslerinin okutulmasındaki yararı, devrimin gençlere ait olduğu, onu yaşatacak ve koruyacak olan gençlere, devrim heyecanının verilmesi gerekliliğini bir vazife olarak gördüğünü ifade etmiştir (Aslanapa, 1997: 295).

Bu programın amaçları 25 Mayıs 1981 tarihli 2087 sayılı tebliğler dergisinde yer alan “Yüksek Okullar Türk İnkılâp Tarihi ve Orta Öğretim

Kurumları Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi Müfredat Programı”nda şu şekilde ifade edilmektedir:

1. Türk İnkılâbının tarihi anlamını ve önemini kavratmak.
2. Atatürk’ün milliyetçilik ve medeniyetçilik anlayışını belirtmek.
3. Atatürk’ün dahi asker, büyük devlet adamı ve inkılâpçı kişiliği ile eşsiz önderliğini tanıtmak.
4. Atatürkçülüğü benimseterek, Atatürk’ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavratmak.
5. Kurtuluş Savaşı’nı ve bu savaşı, Türk milletinin varlığını korumak ve sürdürmek için ne büyük fedakârlıklarla gerçekleştirildiğini kavratmak.
6. Türk milletinin bütün kurumları ve değerleriyle birlikte çağdaş uygarlığa hangi tarihi şartlar altında ve nasıl geçtiğini kavratmak.
7. Ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti’nin dinamik temelini “Atatürk İlkeleri”nin oluşturduğu bilincini kazandırmak.
8. Türk inkılâbının, milli ve milletler arası niteliklerini belirlemek, XX. Yüzyılda mazlum milletlere nasıl ışık tuttuğunu göstermek.
9. Dünya devletlerinin ve Türkiye’nin içinde bulunduğu o günkü durum göz önüne alınmak suretiyle, Türk inkılâbının ne güç şartlar altında gerçekleştirildiğini kavratmak.
10. Demokrasi hayatımızın gelişmesini inceleyerek, onlara demokratik düzenin gerektirdiği bilgi ve davranışları kazandırmak.
11. Atatürk’e, Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine yürekten bağlı bunların inançlı savunucusu olma bilincini kazandırmak.
12. Günümüzün ve geleceğin sorunlarına Atatürkçü bir yaklaşımla çözümler getirebilecek tutum, davranış ve yetenekler kazandırmak.

Atatürkçülük konularıyla ilgili 04.08.1999 tarih ve 263 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararıyla kabul edilen ve Eylül 1999 tarih 2504 sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanan ilköğretim kurumlarının öğretim programları ile ders

kitaplarında yer alması gereken konular, bütünüyle T.C.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında da işlenecektir.

Genel Amaçlar,

1. Türk inkılâbının önderi Atatürk'ü tanır.
2. Türk inkılâbı ile ilgili olayları bilir.
3. Kurtuluş Savaşı'ndaki başarıların temelinde, Türk ulusunun tarih boyunca bağımsız yaşamayı ilke edinmiş olduğunu bilir.
4. Atatürk ilke ve inkılâplarını bilir.
5. Atatürk'e sevgi ve saygı duyar.

Özel Amaçlarda ise,

1. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumunu bilir.
2. Birinci Dünya Savaşı'nın Osmanlı Devleti bakımından sonuçlarını bilir.
3. Atatürk'ün yaşamı ile ilgili olayları ve olguları bilir.
4. Atatürk'ün öğrenim yaşamını bilir.
5. Atatürk'ün kişiliği ve özelliklerini bilir.
6. Atatürk'ün düşünce yaşamını bilir.
7. Atatürk'ün son günleri ve ölümüyle ilgili olay ve olguları bilir.
8. Kurtuluş Savaşı ile ilgili olay ve olguları bilir.
9. Kurtuluş Savaşı sonrasında yurdumuzdaki gelişmeleri bilir.
10. Siyasal alanda yapılan inkılâpları bilir.
11. Hukuk alanında yapılan inkılâpları bilir.
12. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılâpları bilir.
13. Atatürk'ün ulusal eğitim ile ilgili görüşlerini bilir.

14. Toplumsal alanda yapılan inkılâpları bilir.
15. Ekonomik alanda yapılan inkılâpları bilir.
16. Atatürkçülüğün (Atatürkçü düşünce sisteminin) anlamını bilir.
17. Atatürk ilkelerini bilir.
18. Atatürk ilke ve inkılâplarının Türk ulusu için önemini bilir.(MEB:2010)

2.4.T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretim Programı

Milli Eğitim Bakanlığı dünyadaki öğretim programlarındaki yenileme çalışmalarına katılmakta olup eğitim programlarındaki yenilikleri takip etmektedir. Bu yeniliklere İlköğretim “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” dersinin müfredatı da dâhil edilmiş olup dersin müfredatı ile ilgili yeni program akademisyenler ve öğretmenlerce hazırlanmıştır. Yenilenen bu program 2008–2009 eğitim-öğretim yılından itibaren bütün ülkede uygulamaya konulmuştur. Günümüzde eğitim programları yapılandırmacı öğretim yaklaşımı doğrultusunda oluşturulmaktadır. Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımı, aktif öğrenme, proje temelli öğrenme, çoklu zekâ teorisi, gibi örgenciye merkeze alan öğrencilerin farklılıklarını göz önüne alan öğretim yaklaşımlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine yansıtılması, dersin amacına ulaşmasındaki etkisini davranışçı öğrenme yaklaşımına göre daha etkili olmuştur. 2003’ten itibaren başlayan ilköğretim programlarının yenilenmesi neticesinde davranışçı öğrenme yaklaşımı öğrenciyi pasif bıraktığı, öğrenciyi öğrenmenin merkezine almadığından, yapılandırmacı yaklaşım olan öğrencinin aktif olduğu öğrenmeyi öğrenme sürecine geçilmiştir.

25 Mayıs 1981 tarihli 2087 sayılı tebliğler dergisinde ortaöğretim kurumları “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi Müfredat Programı” belirlenmiştir. Bu ders ortaokul üçüncü sınıflar için 2 saat, liselerin edebiyat kolunda birinci sınıflarda 1 saat, üçüncü sınıflarda 2 saat, fen kolunda: ikinci sınıflarda 1 saat, üçüncü sınıflarda 2 saat olarak okutulmuştur (Akyüz,1999:308). 1982 tarihinde dersin ismi Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük şeklinde değiştirilmiştir (MEB Tebliğler Dergisi, 1982).

Günümüzde 1999 yılında zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla I. ve II. Kademe diye ayrılan ilköğretim kurumlarında Atatürkçülikle ilgili konular bütün derslere serpiştirilmiştir (Doğan, 2006:14).

Tebliğler Dergisinin 2504. sayısında 04.08.1999 tarihinde alınan kararla “Atatürkçülük ile ilgili Konular” ilköğretimin kesintisiz 8 yıla çıkarılması nedeniyle yeniden düzenlenmiş ve 1999-2000 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Bunun yanında “Atatürkçülük ile İlgili Konuların” derslerin alan bilgileri ile kaynaştırıldığı görülür. Buna göre ilköğretimde, Türkçe, Hayat Bilgisi, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık ve İnsan Hakları, T.C.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Resim,Müzik, Beden Eğitimi derslerinde “Atatürkçülük ile İlgili Konular” yer almıştır (Tebliğler Dergisi, 1999:601-673).

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi, uygulamadaki öğretim programı giriş ve on üniteden meydana gelmekte olup taslak program yedi üniteden meydana gelmektedir. Bunlar;

Tablo 1. 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının Üniteleri, Kazanım Sayıları, Oranı Ve Süreleri

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	(%)	DERS SAATİ
1 Bir Kahraman Doğuyor	6	6	6
2 Millî Uyanış: Yurdumuzun İşgaline Tepkiler	8	14	15
3 “Ya İstiklâl, Ya Ölüm!”	7	14	15
4 Çağdaş Türkiye Yolunda Adımlar	25	25	27
5 Atatürkçülük	17	22	24
6 Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası Ve Atatürk’ün Ölümü	5	5	6
7 Atatürk’ten Sonra Türkiye: İkinci Dünya Savaşı Ve Sonrası	12	14	15
TOPLAM	80	100	108

Kaynak: MEB, (2010). *T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretmen Kılavuz Kitabı*

1. Bir Kahraman Doğuyor (Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı. 1881'den–1919'a kadar)
2. Millî Uyanış: Yurdumuzun İşgaline Tepkiler (Cemiyetler, Kongreler ve TBMM'nin Açılması)
3. Ya İstiklâl, Ya Ölüm! (Kuva-yı Millîye, Cepheler, Savaşlar, Mudanya Ateşkes Anlaşması)
4. Çağdaş Türkiye Yolunda Adımlar
5. Atatürkçülük
6. Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ve Atatürk'ün Ölümü
7. Atatürk'ten Sonra Türkiye (İkinci Dünya Savaşı ve Sonrası)

Bu çerçevede Matematik, Fen Bilgisi, Türkçe, Müzik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Sosyal Bilgiler gibi derslere 1. sınıftan 11. sınıfa kadar Atatürkçülükle ilgili hedefler serpiştirilmiştir. 1. sınıftan 8. sınıfa kadar 10 derse Atatürkçülük hedefleri konmuştur. Bu program, on kategori altında toplanmış konuların her bir derse yerleştirilmesini ön görmektedir. Bu kategoriler şunlardır:

1. Atatürk'ün hayatı (11 konu başlığı)
2. Atatürk'ün kişiliği ve özellikleri (25 kişisel özellik)
3. Atatürk'ün düşünce sisteminin oluşmasına neden olan etkenler (7 konu başlığı)
4. Atatürkçü düşünce sistemi-tanım ve önemi (2 konu başlığı)
5. Atatürkçü düşüncede yer alan temel konular (10 konu başlığı)
6. Atatürk ilkeleri (9 konu başlığı)
7. Atatürkçü düşüncede milli güç unsurları (5 konu başlığı)
8. Türkiye'ye yönelik iç ve dış tehdit (1 konu başlığı)
9. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve vatandaşlık (5 konu başlığı)
10. Atatürkçü düşünce sistemi ile diğer düşünce sistemlerinin mukayesesi (Ata, 2005:75).

Tablo 2. Atatürkçülük Ünitesinde Geçen Bazı Kavramlar

Adalet, Akım, Akılcı, Askeri güç, Atatürkçülük, Ayaklanma, Aydın, Azınlık,
Azim, Bağımsızlık, Barışçı, Batılılaşma, Bedhah, Bilim, Bilimsel,
Bilim – teknoloji, Birey, Birlik, Beraberlik, Bölünmezlik, Cumhuriyet,
Cumhuriyetin ilan edilmesi, Cehalet, Çağdaş, Çağdaşlaşmak,
Çağdaş uygarlık Dâhili, Demeç, Demokratik, Demiryolları, Devrim, Devlet,
Doğal afet, Duyun-u Umumiye, Düşünce, Halkçılık, Düşünür, Egemenlik,
Eğitim–öğretim, Devletçilik, Dogma, Ekonomi, Hak ve hürriyetler,
Ekonomik kalkınma, Ekonomik güç, Emperyalizm, Esas, Eşitlik, Evrensel,
Emel, Fen, Fransız İhtilali Gaye birliği, Geleneksel, Halkın iradesi, Hak,
İstikbal, Hâkimiyet, Hakiki, Hanedan, Hürriyet, Halk egemenliği,
Halifeliğin kaldırılması, Harici, Hukuk, Huzur, Hükümet, Irkçı, Irkçılık,
İnanç özgürlüğü, İlerleme, İnkılâp, İnkılâpçılık, İlke, İlim, İdeoloji, İktisat,
İzmir İktisat Kongresi, İhtilal, Kabotaj, Kültür, Kadınlara siyasi haklar verilmesi,
Kapitülasyon, Kılık-Kıyafet Kanunu, Maruz, Kişi dokunulmazlığı, Kongre,
Kubilay olayı, Kurultay, Kurtuluş Savaşı, Laik, Laiklik, Medrese, Medeni,
Medeniyet, Medeni uluslar, Meşrutî, Milli güç, Milli dil, Milli tarih, Milli karakter,
Millî kültür, Millî tarih bilinci, Millî mücadele, Mutlakiyet Modern, Millî, Milliyet,
Millî eğitim, Millet iradesi, Misak-ı Millî, Millî birlik, Söylev, Manevi değerler,
Millî egemenlik, Milliyetçilik, Millî mücadele, Millî ordu, Medeni Kanunu, Mürşit,
Nutuk, Olağanüstü hal, Özgürlük, Politika, Rejim, Refah, Saadet, Saltanat,
Saltanatın kaldırılması, Savaş, Seferberlik, Sıkıyönetim, Soyadı Kanunu,
Strateji, Siyasi akımlar, Sosyal, Sosyal hukuk devlet, Sorumluluk, Siyasi güç,
Sosyo–kültürel güç, Sömürgecilik, Şapka Kanunu, Şuur, TBMM ‘nin açılması,
Teşebbüs, Teokratik, Türk genci, Türk Dil Kurumu, Türk halkı, Türk Tarih,
Kurumu, Türkçülük, Türklük şuuru, Tevhid-i tedrisat, Tam bağımsızlık,
Toplum, Yegâne temel, Ulus, Uşak, Vatan, Vatandaşlık, Vatan, Vazife,
Yenilenme, Yönetim, Yurttaş, Yurt, Zümre
Kaynak: MEB, (2010). <i>T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretmen Kılavuz Kitabı</i>

2.5. T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Yöntem, eğitimin hedeflerine ulaşmak için kullanılacak tekniklerin, işlenecek konunun, araç gereç ve kaynakların bütünlük oluşturacak biçimde örgütlenerek hizmete sunulan öğretim yoludur. Bu nedenle öğretimin düzenlenmesinde öncelikle uygulanacak yönteme karar verilmesi gerekir (Erden, 1993:98).

2.5.1. Düz Anlatım Yöntemi

Öğrencinin pasif alıcı bir konumda olduğu bu metot konunun öğretmen tarafından belli bir düzen içinde öğrencilere sunulmasına dayanır. Öğrenciyi edilgen kıldığı için eleştirilse de dersin başında, konuyla ilgili çalışmaların açıklanmasında, anlaşılması güç olan konuların açıklanmasında bu metodun kullanılması uygun olan yaklaşımdır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999: 70).

Özellikle Tarih öğretiminde öğretmenler bu metodu sıkça kullanırlar. Bu metotta esas olan; öğretmenin anlatması, öğrencinin dinlemesidir. Öğretmen merkezli bir öğretim tarzı olan düz anlatımın etkili olabilmesi için bazı ilkelere dikkat etmek gerekir. Bunları şu şekilde özetleyebiliriz;

- Öğretmen her şeyden önce ders sırasında notlarına sıkça bakmayacak şekilde konuya hâkim olmalı.
- Konuya giriş öğrencilerin dikkatini çekecek bir tarzda olmalıdır. Eğer mümkünse, o günün konusuyla ilgili olacak aktüel bir olayla konuya giriş yapılmalı.
- Öğretmen konuyu anlatırken konuyla ilgili önemli kavramları vurgulamalı, hatta gerekiyorsa kavramlar açıklanmalıdır. Çünkü bir konunun iyi anlaşılabilmesi, konunun temel kavramlarının kavranmasına bağlıdır.
- Konunun tekdüze, monoton bir şekilde sunulmamasına dikkat edilmelidir. Öğretmen bir konu boyunca bir noktada durmamalı, yeri geldiğinde hareket etmeli, sınıfın her tarafında varlığını hissettirmeli, jest ve mimikleriyle derse zenginlik kazandırmalıdır.
- Anlatım sırasında öğretim araç-gereçlerinden istifade etmelidir.
- Öğretmen, düzgün anlaşılır ifadeler kullanmalı ve sınıfın her tarafından anlaşılacak bir şekilde hitap tonunu ayarlamalıdır.

- Dersin akış hızı, öğrencinin kendi ifadeleriyle not tutmasına imkân verecek şekilde olmalıdır. Çok önemli görülen hususların dışında, öğretmen dikte ettirmekten kaçınılmalıdır.
- Düz anlatım daha etkili ve faydalı olabilmesi için, başka metotlarla desteklenmesi gerekir. Mesela, öğretmen soru cevap, tartışma, örnek olay metotlarını kullanarak öğrencinin derse ilgisini artırabilir.
- Düz anlatımda öğretmenin kullanacağı süre, bir ders saatinin yarısını kesinlikle geçmemelidir.
- Düz anlatımın faydalı ve etkili olabilmesi, her şeyden önce öğretmenin sınıfla kuracağı diyaloga bağlıdır.(Köstüklü,1999:36-37)

Düz Anlatım Yönteminde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır.Örneğin, anlatılanlar jest ve mimiklerle desteklenmeli, öğretmenin ses tonu ve diksiyonu iyi olmalı ,konu basitten karmaşığa sunulmalı, öğrencinin dikkatinin canlı ve sürekli tutulması için anlatılanlar görsel materyallerle desteklenmeli, bazen sınıf tartışmalarına ortam hazırlanmalı, öğrencinin yaşantısına uygun örnekler verilmeli, dersin sonunda değerlendirme yapılmalıdır (Ocak ve diğer., 2007: 220, Demirel, 2007: 78).

2.5.2. Tartışma Yöntemi

Bu yöntem, bir problemin çözüm yollarını bulurken kullanılan, öğrencileri düşünmeye yönelten, tam olarak anlaşılmayan noktaların üzerinde durulmasını sağlayan ve öğrenme sürecinin pekiştirilmesi amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Öğrencinin belli bir konu üzerinde analiz, sentez, değerlendirme yapmasına, kendi düşüncelerini ortaya koymasına, yorum gücünü kullanmasına imkan vermesi nedeniyle sınıf ortamında tercih edilen bir yöntemdir (Demirel, 2007:78).

2.5.3. Soru-Cevap Yöntemi

Öğrenme-öğretme sürecinde anlatma metodundan sonra en çok kullanılan öğretim metodu olan soru-cevap yöntemi anlatma metodunun sıkıcılığının giderilmesi isteğine yönelik oluşturulmuştur (Büyükkaragöz ve Çivi,1999: 73).

Oğuzkan'ın (1989) Orta Dereceli Okullarda Öğretim, Amaç, İlke, Yöntem ve Teknikler adlı çalışmasında, Soru-cevap Yönteminin amaç ve işlevlerini şu şekilde açıklar:

- 1 - Yapıcı ve üretici düşünmek için özendirici bir ortam oluşturmak,
- 2 - Öğrenme faaliyetlerine (derse-konuya) karşı ilgi uyandırmak,
- 3 - Bilgileri zihinde sistemleştirmek, analitik düşünceleri uyarmak,
- 4 - Sorun çözme tekniğinin temel kurallarını öğretmek,
- 5 - Nesnel değerlendirme yeteneğini geliştirmek,
- 6 - Öğrencinin yapacağı yeni inceleme ve çalışmalarda rehberlik etmek,
- 7 - Düşünceleri bir düzen içinde toparlayıp anlatabilme imkânı sağlamak,
- 8 - Öğrencinin faydalı sosyal ilgi ve alışkanlıklarını geliştirmek,
- 9 - Öğrencileri işbirliği halinde çalışmayı öğrenecek şekilde yetiştirmek,
- 10- Öğrencilere grup halinde düşünebilme becerilerini kazandırmak,
- 11- Yeni değer ve tutumları cesaretlendirmek,
- 12- Kavramları uygulamaya teşvik etmek,
- 13- Öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirmelerini sağlamak,
- 14- Öğrencilerin dikkatini sağlamak,
- 15- Düşünmeye özel bir yön vermek.

2.5.4. Örnek Olay Yöntemi

Bu yöntemin amacı öğrencinin karar verme, seçme ve sonuca ulaşma ile ilgili yaşantılar geçirmesini sağlamaktır. Bu yöntem çoğunlukla iş çevrelerinde, sosyal çalışma alanlarında, tıpta ve eğitimde uygulanmaktadır. Örnek olay yöntemi gerçek olaylara dayalı olarak seçilip hazırlanmalı, bu alanda çalışacak elemanlara yol

gösterici nitelikte, bireylerin duyuşsal özelliklerini geliştirmelerine olanak verecek yapıda olmasına özen gösterilmelidir. Konusunu çalışma ortamından ve toplumdaki olaylar bu teknik için daha uygundur (Bilen, 2002: 179).

2.5.5. Problem Çözme Yöntemi

Problem çözme, istenilen hedefe varabilmek için etkili ve yararlı olan araç ve davranışları türlü olanaklar arasından seçme ve kullanmadır. Problem çözme, bilimsel yöntem, eleştirel düşünme, karar verme, sorgulama ve yansıtıcı düşünme gibi terimleri içermektedir. Bu yöntem, bir problemin çözümünde genelleme ve sentez yapmada kullanılır. Daha çok araştırma yoluyla öğretim yaklaşımında, bilişsel alanın uygulama düzeyindeki davranışların kazandırılmasında ve bu alanın analiz ve sentez özelliklerini geliştirmede kullanılır. (Demirel, 2004: 77-78)

2.5.6. İşbirliğine Dayalı Öğretim Yöntemi

Öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak bir problemi çözmek ya da bir görevi yerine getirmek üzere ortak bir amaç uğruna birlikte çalışma yoluyla bir konuyu öğrenme yaklaşımıdır (Demirel, 2005: 126). İşbirliğine dayalı öğretimin temel ilkeleri:

- a. Grup büyüklüğü en az 2, en çok 6 kişiden oluşmalıdır ve öğrenme küçük gruplar içinde gerçekleştirilmelidir.
- b. İşbirlikçi öğrenim grupları kendi içinde gaye yerine dışa dönük olabilen bir gayeyi seçer.
- c. Grup üyelerinin kişilik kazanımı ve yeteneklerinin gelişimi için fırsatlar sağlanmalıdır.
- ç. Öğretmen tarafından belirlenen çalışma ilkeleri ve amaçları bütün grup üyeleri tarafından benimsenmelidir.
- d. Öğretmenler, net ve doğru kararlarla öğrencilerin hangi materyallerle çalışacaklarını, bunları ne zaman alacaklarını grupların kuruluş aşamalarında öğrencilere yazılı olarak vermelidir.

e. Öğretmenler, öncelikle akademik başarı, cinsiyet ve rekabet temellerine göre öğrencileri olabildiğince heterojen karışacak şekilde gruplar hâlinde düzenlemelidir.

f. Öğretmenler, öğrencilerin öğrenmek zorunda oldukları özel bilgileri kavraması ve gerekli anahtarları elde etmesi için görevler yapılandırılmalıdır.

g. Genel düzenlemede başarılı olan grup ödüllendirilmektedir. (Aykaç, 2006:183-184)

2.5.7. Beyin Fırtınası Yöntemi

Beyin fırtınası, belirli bir zaman içerisinde belirli bir konu ya da soruna çözüm getirmek, karar vermek, konu hakkında mümkün olduğunca çok fikir üretmek için kullanılan yaratıcı bir tekniktir (Yalın, 2000:70).

Beyin fırtınası, bir konuya çözüm getirmek, karar vermek ve hayal yoluyla düşünce ve fikir üretmek için kullanılan yaratıcı bir tekniktir. Bir problem çözmekle görevlendirilen bir grubun üyeleri mümkün olduğu kadar çok fikir ileri sürerler. Dile getirilen her çözüm teklifi diğer grup üyelerini daha yeni ve iyi buluşları ortaya çıkarmaya yöneltir. Ancak ortaya atılan fikirlerin ayrıntılı bir şekilde açıklanması ya da savunulması istenmez. Sadece fikirlerin mümkün olduğu kadar hızlı ifade edilmesi, yazıya geçirilmesi ve sonra sükunetle değerlendirilmesi istenir. (Demirel,2004:81)

2.5.8. Alan Gezileri Yöntemi

Alan gezisi, sınıf içinde yapılan eğitsel çalışmaları tamamlamak ve yaşamla bağlantısını kurmak amacıyla yapılan planlı ziyaretlerdir. (Demirel,2004:116)

Alan gezilerinde öğrencinin o bölgede yaşamış toplumlarla empati kurması söz konusudur. (Şeker,2010)'e göre, öğrencilerin kendi perspektiflerindeki tarihi bağlamı kabul etmeleri diğerleri ile anlamlı bir iletişim için çok önemlidir.

Gezi yapılacak alanların belirlenmesinde dikkat edilecek hususlar:

- Gezi yapılacak alan, gezinin amacına uygun olmalıdır.

- Gezi yapılacak alanlar, mümkün olduğunca çocukların yakın çevresinden seçilmelidir.
- Gezi yapılacak alanlar, önceden görülmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.
- Çocukların güvenlik ve sağlıkları en önemli konudur.
- Gezide kullanılacak ulaşım araçları belirlenmelidir.
- Gezi bölgesine uygun kılık-kıyafet belirlenmelidir (kapalı veya açık alan oluşuna, ya da mevsime göre)(MEGEP,2006:5)

2.5.9. Rol Oynama Yöntemi

Öğretim etkinliğini doğrudan somut olgulara dayamak ve öğrenme konusu ile ilgili olayların kendilerini incelemek her zaman mümkün değildir. Böyle durumlarda kullanılacak en aktif öğretim yöntemlerinden biri rol oynama yöntemidir. Rol oynama yöntemi; bir düşünce, durum, problem veya olayın bir grubun tümü tarafından ya da grup önünde gruptan seçilen belirli üyelerce dramatize edilmesine dayanan bir eğitim-öğretim yöntemidir. Rol oynama yönteminin esasını dramatizasyon teşkil eder. Böyle bir durumda bir fikir, durum, sorun ya da olay grup önünde dramatize edilir (Adıgüzel, 1993:25).

2.6.Kavram Nedir?

Bir nesnenin zihindeki soyut ve genel tasarımı olarak tanımlanmaktadır.(Türk Dil Kurumu Komisyon, 1988)Kavram, kapsamı ve içeriği birim ya da sözle anlatılarak anlam kazandırılan soyut düşüncedir. (Demirel,1993:56) Kavramlar, ortak özellikleri nesne, olay, fikir ve davranışların oluşturduğu sınıflamaların soyut temsilcileridir. (Fidan,1996:187) Kavramlar, nesnelerin insan beynindeki soyut ve genel tasarımlarıdır.(Yazıcı,2003:83)

Şimşek (2006) İçerik Türlerine Dayalı Öğretim: Kavramların Öğretimi, adlı çalışmada, “kavram; benzeri özellikleri paylaşan nesne, görüş ve olaylara verilen ortak isimdir. Başka bir deyişle; paylaştıkları ortak özellikleri nedeniyle aynı küme, sınıf ya da kategori içinde yer alan örnekler bir kavram oluşturur” der.

İnsanlar, gözlemler ve genellemeler yapar. Yaptıkları genellemelerin her birisine bir isim verir. Bilim dilinde bir genellemeyi ifade eden sözcüğe kavram

denir. Kavramlar bilgilerin yapısını, kavramlar arası ilişkiler de bilimsel ilkeleri yani bilimi oluşturur. İnsanlar küçüklükten itibaren kavramları ve onların adları olan terimleri öğrenirler. Kavramlarla insanlar bilişsel yeterliliklerini güçlendirirler. Böylece bilgilerine anlam kazandırırılar. Bunun sonucunda yeni kavramlar ve yeni bilgiler üretirler (Ayas ve diğerleri, 1997; Kılıç ve diğerleri, 2001).

Yaşamımız, bilinen ve henüz bilinmeyen birçok bilgilerden oluşmaktadır. Bilinen bilgiler insanlar tarafından kendilerine göre sınıflandırılmıştır. Ancak henüz bilinmeyen yeni bilgiler, üretilerek her geçen gün hayatımıza girmektedir. Bu bilgiler de tıpkı diğer bilgiler gibi sınıflandırılmaktadır. Kavramlar da tüm bu bilgilerin temelini oluşturmaktadır. Örneğin, “bitki” kavramı; bünyesinde çok büyük miktarda bilgi bulunmaktadır. Ayrıca “bitki” kavramı, bu bilgilerin temelini oluşturmaktadır.(Ağca, 2006:1).

Kavramlar; varlıklar, olaylar, insanlar ve düşünceleri bezerliklerine göre gruplandırıldığında gruplara verilen ortak adlardır (Kaptan, 1999, 103). Kavramlar bilginin yapı taşlarıdır ve insanların öğrendiklerini, sınıflandırmalarını ve organize etmelerini sağlar. Ayrıca kavramlar, bireyin düşünmesini sağlayan zihinsel bir araçtır ve çok kapsamlı bilgileri kullanılabilir birimler haline getirirler (Senemoğlu, 2001, 513)

Temelde kavramlar, insanlarla onların duygu, düşünce ve hareket bütünlüğü içinde edindikleri tecrübeleri ile var olurlar. İnsanların ürettiği bu kavramlar dünyayı anlamaya ve onunla bütünleşmeye yarayan, sonuçta insanlar arası iletişimi sağlayan ve ilkeler geliştirmeye temel olan bir çeşit bilgi formudur (Ülgen, 2004:117).

Bireyin yaşantıları sonucu obje ve olayların ortak özelliklerinden soyutlanarak elde edilen ve sembollerle ifade edilen düşünme ürünüdür.(Akyürek,2004:41)

Kavramlar eşyaları, olayları, insanları düşüncelerimize göre gruplandırdığımızda gruplara verdiğimiz adlardır. Deneyimlerimiz sonucunda iki veya daha fazla varlığı ortak özelliklerine göre bir arada gruplayıp diğer varlıklardan ayırt ederiz. Bu grup zihnimizde bir düşünce birimi olarak kavramlar somut değil soyut düşüncelerdir; dış dünyada değil insanın düşünce sisteminde yer alırlar (Ülgen, 2001:109).

Kavramlar; bizi ayrıntılardan kurtararak çevremizdeki olay ve nesnelere daha kolay tanımamıza ve anlamamıza yardım ederler. İnsanlar arasındaki iletişimi kolaylaştırırlar. Bilgilerin sistematik olarak örgütlenmesini sağlar ve sürekli olarak benzerlikler kurup bilgi sistemimizi genişletmemizi sağlarlar. Bu nedenlerden kavramlar, öğrenmenin vazgeçilmez elemanlarıdır(Yıldız, 2000).

Kavramlar eşyayı, olayları, insanları ve düşünceleri benzerliklerine göre sınıflandırdığımızda bu sınıflara verdiğimiz addır. Dolayısıyla kavramlar somut eşya, olaylar veya varlıklar olmaktan çok, belirli gruplar altında topladığımızda ulaştığımız soyut düşünce birimleridir. Gruplama ve/veya sınıflama benzerlik ve farklılıklara göre yapılır. “İnsan zihni benzerlikleri ve farklılıkları ayırt etme konusunda deneyimlidir”. Gruplama yapma ve bu gruplara isim verme doğal bir süreç olmayıp deneyimlerle ilgilidir. (Doğanay, 2003).

İnsanlar çocukluktan başlayarak düşüncenin birimleri olan kavramları ve onların adları olan sözcükleri öğrenirler; kavramları sınıflar, aralarındaki ilişkileri bulurlar, böylece bilgilerine anlam kazandırır, yeniden düzenlerler, hatta zihinlerinde yeni kavramlar ve yeni bilgiler oluştururlar. İnsan zihnindeki bu öğrenme ve yeniden yapılanma süreci her yaşta sürüp gider. Kavramlar, öğrenilebilir bir içerik ya da yeterlik türü olarak genelde zihinsel beceriler kategorisinde yer alır (Şimşek, 2006: 28).

Kavramlar, bilgilerin yapı taşlarını, kavramsal ilişkiler de bilimsel ilkeleri oluşturur. Örnek olarak kinetik ve potansiyel enerji kavramlarından mekanik enerji kavramı geliştirilmiş ve daha sonra da mekanik enerjinin korunum kanunu ortaya konulmuştur. İnsanlar, çocukluklarından başlayarak düşüncenin soyut birimleri olan kavramları ve onların adları olan sözcükleri öğrenir, kavramları sınıflandırır ve aralarındaki ilişkileri bulurlar. Böylece bilgilerine anlam kazandırır, bilgilerini yeniden düzenlerler, hatta yeni kavramlar ve bilgiler üretirler (YÖK/Dünya/Bankası, 1997).

2.7.Kavram Öğretimi

Bazı tarih konularının öğrenciye anlaşılır hâle getirmede güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu güçlükler özellikle soyut kavramların fazla olduğu konularda daha çok yaşanmaktadır.

Geleneksel kavram öğretiminde verilen kavramların ezberletilmesi söz konusudur. Bu durum da öğrencinin kavraması yerine ezber yapması söz konusudur. Geleneksel yöntemde; (a) Kavramın verilmesi, (b) Tanımın yapılması, (c) Kavramın tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerinin verilmesi, (d) Kavrama dâhil olan ve olmayan örneklerin verilmesi basamaklarından meydana gelmektedir (YÖK/Dünya Bankası, 1997).

Kavram öğreniminde bu güne kadar uygulanan geleneksel yöntemlerin öğrenciye kavramı ifade eden sözcüğü verme, kavramın sözel tanımını yapma, tanımın anlaşılması için kavrama ait nitelikleri belirtmek şeklinde düşünülebilir. Bu şekilde olan kavram öğretimi yöntemlerinin yeterince etkili olmadığı özellikle soyut kavramların sözel tanımının yapılmasının zor olduğu bilinmektedir. Bu nedenle günümüzde kavram öğretimine yönelik yeni öğretim stratejilerinin uygulaması önerilerek, kavramlar somutlaştırılmaya çalışılmıştır (Nakiboğlu, 1999;65)

“Kavramlar insan düşüncesinin temel taşlarıdır. Kavramların açıklığı ve zenginliği insanların öğrenmelerinin anlamlı olmasında büyük rol oynar. Bu nedenle okulda kavramların öğretilmesi çok önem taşır” (Fidan, 1996: 192).

Kavram öğretimi, öğrenme süreçlerinde üzerinde sıkça durulması gereken konuların başında yer almaktadır. Her kavram bireye ya da konuya özgü farklı anlamlar taşırsa bu durumda söylenen ile algılanan anlamlar arasında farklılıklar oluşabileceği gibi, kavram yanlışlarına dek uzanan zincirleme bir takım öğrenme-öğretme sorunları da ortaya çıkabilir. (Atasayar,2008:6-7).

Bir konu alanına ilişkin kavramların bilinmesi ile bu kavramlar arasındaki ilişkiler yeni öğrenilecek ya da öğretilecek konulara temel oluşturmaktadır. Dolayısıyla, bir kavramın yanlış ya da eksik öğrenilmesi, bundan sonraki ilişkileri de tetikleyeceğinden, sarmal biçimde kavramsal eksikliklere ya da yanlışlara yol açacak sonuçlar ortaya çıkartacaktır. Bu nedenle kavram öğretiminin üzerinde durulması ve belirli bir sistem içerisinde öğretim tasarımına aktarılması gerekir. (Atasayar,2008:7).

Kavram öğretimi, öğretimin ilk ve en önemli basamaklarından biridir. Çünkü öğrencinin nasıl öğrendiği, bilgiyi nasıl oluşturduğu, bilgide gerçekleşen doğru ve yanlış yapılanmaları içinde barındıran kavram öğretimi; anlamlı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için ilk adım olarak nitelendirilebilir (Dönmez, Alaz ve Aydoğan, 2008: 177).

Eğitimde yapılan hemen tüm alanlarda kavram öğretiminde ilke şu olmalıdır: Yaş olarak küçük öğrenciler için basit örnekler, daha kısa süreli dersler ve öğretmen merkezli yaklaşımlar izlenmeli; öğrencilerin yaşı ilerledikçe sunulan kavramların karmaşıklık düzeyi arttırılmalı, buluş ya da iç görü yoluyla öğrenmeye olanak tanınmalı ve öğrenciler daha etkin kılınmalıdır (Şimşek, 2006: 43).

Köstüklü 1999'da yayınlanan çalışmasında şunları ifade eder; “Bilindiği üzere kavramlar somut (muşahhas) ve soyut (mücerret) olmak üzere iki grupta mütalaa edilir.Somut kavramlar daha erken yaşlarda ve daha çabuk algılanırken, soyut kavramlar ancak belli bir seviyeden sonra algılanabilir.”

2.8.Kavram Öğretiminde Kullanılan Stratejiler

- Martorella'nın Kavram Analizi
- Klausmer'in Kavram Oluşturma Modeli
- Merrill-Tennyson'un Kavram Kazanımı Stratejisi
- Hilda Taba'nın Kavram Öğretimi Stratejisi
- Joyce ve Weil'in Kavram Kazanımı Stratejisi
- Michaelis ve Garcia'nın Kavram Öğretimi Stratejisi
- Kavram öğrenmede De cecco Modeli
- Stones'in Kavram Öğretimi Stratejisi (Doğanay,2004:240-253)

2.9. Kavram Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Kavramları soyut düşünceler oluşturmaktadır. Somut işlemler dönemindeki öğrencilerin soyut kavramların çok olduğu konuyu ve bu konunun içindeki kavramları öğrenmeleri güçtür. Kavramların anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla somutlaştırma yoluna gidilmelidir. Bu amaçla kavram öğretiminde kullanılabilecek görsel materyaller geliştirilmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır: Kavram Haritaları, Anlam Çözümleme Tabloları, Kavram Ağı,"V" Diyagramları, Tanılayıcı Dallanmış Ağaç, Yapılandırılmış Grid, Kavramsal Değişim Metinleri, Kavram Karikatürleri ve Bulmacalardır.

2.9.1.Kavram Haritaları ve Kavram Ağları

Kavram haritaları bilgiyi görsel olarak organize eden yapılardır. Bunlar, bir olayı veya konuyu topluca gösteren, kavramları, kavramlar arası ilişkileri ve ilkeleri kısaca belirten grafiksel öğretim araçlarıdır (Karapür, 2002: 18). kavram haritaları, kavramları bireysel bağlantılar kullanarak yansıtmaya yarayan grafik materyallerdir (Akkayüz, 2003: 40).

Kavram haritaları, iki boyutlu şema üzerinde kavramlar arası ilişkileri gösteren şekillerdir. Novak tarafından geliştirilen bu yöntem anlamlı öğrenmeyi sağlamada faydalıdır.

Kavram haritaları oluşturma tekniği; kavramlar arasındaki ilişkisini grafiksel bir yolla ifade edilmesidir (Ekinözü, 2003: 18).

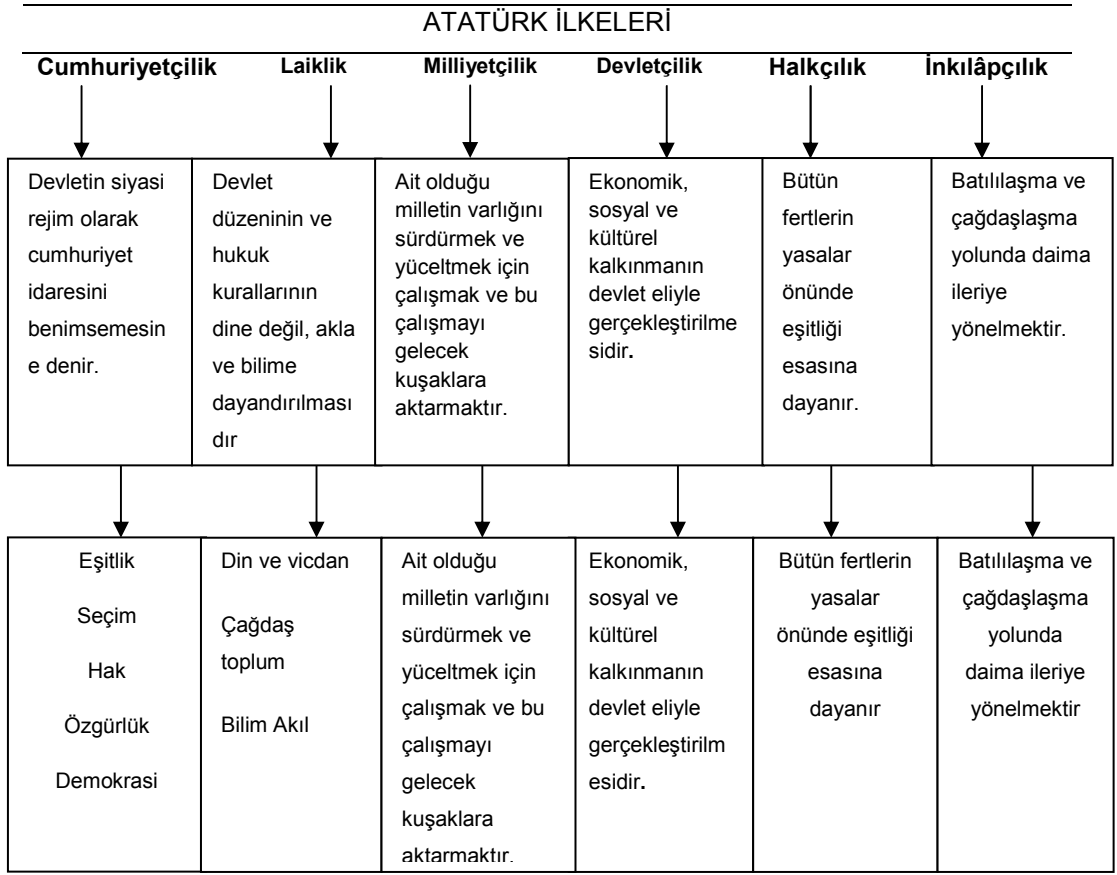
Kavram Haritaları, kavramların ilişkileri, kapsamaları ve özgün özelliklerinin şekil, grafik ve sözcüklerle önerme ve ilkelere dayalı olarak ifade edildiği bir ilişki ağıdır (Gürlek, 2002: 20).

Kavram Haritaları, öğrencilerin bildikleriyle yeni öğrendikleri bilgiler arasında ilişki kurulmasını sağlar. Bu yöntem daha etkili anlamayı sağlamada kullanılabilir.

Kavram haritası oluşturmanın dört ana bileşkesi vardır. Bunlar, kavramlar, ilişkiler, aşamalı düzen ve çapraz bağlantılardır. (Dumanlı,2001:23)

Yalın (2002) Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme adlı çalışmasında kavram haritalarının özelliklerini;

- Kavramları ve kavramlar arası ilişkileri haritalandırır.
- Konuya göre değişik yapılar gösterebilir.
- Her zaman hiyerarşik bir yapı izler.
- En genel birincil kavramları, ikincil kavramları, bağlantılı kavramları içerir.
- Kavramlar arasındaki ilişkileri göstermek için yatay, dikey, çapraz oklar kullanılır.
- Okların yönleri mutlaka belirtilir.
- Örnekler bir veya iki sözcükle kullanılabilir.

Şekil 1. Atatürk ilkeleri kavram haritası

Kavram ağları, öğrencilerdeki mevcut bilgileri harekete geçirerek, kavramlar arasındaki ilişkileri ve kavramların kapsamalarını geliştirmek amacıyla kullanılan grafik araçlardır (Gürlek, 2002:20).

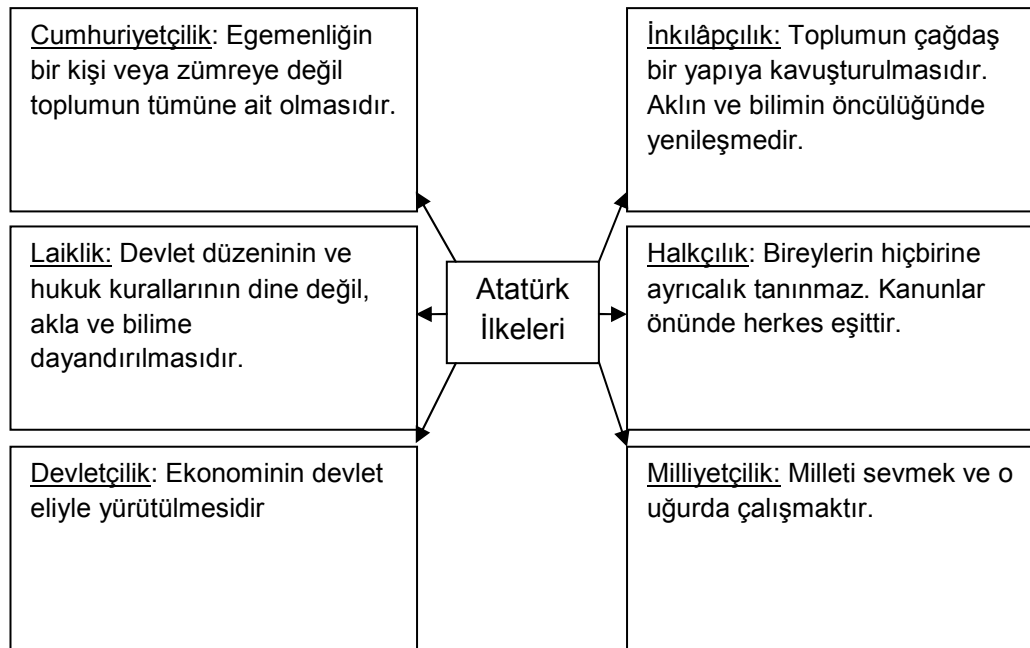
Kavram ağlarının toplu sınıf etkinliğinde şu şekilde özetlenebilir.

- Öğretmen işlenecek konuya merkez oluşturacak kavram ya da cümleyi tahtaya yazar
- Öğrencilerin bu kavramla ilgili sözcükler bulmaları istenir. Bu sözcükler tahtaya yazılır.
- Öğrencilerden sözcükleri anlamalarına veya ilişkilerine göre sınıflandırmaları istenir. Her grubun en az bir sözcüğü içermesi gerektiği hatırlatılır.
- Sözcük grupları bulunup tahtaya yazıldıktan sonra öğrencilerden her gruba bir ad bulmaları istenir. Grup adları tartışılır ardından tablo oluşturulur.
- Öğrenciler kavramların bir kısmının tablodaki üç hiç birine tam uymadığını görebilirler. Bu sözcükler tablonun altında grup yapılmadan sıralanabilir.

Gruplama ve gruba ad bulma etkinliğine devam edilerek daha geniş tablo yapılabilir.(Dündar, 2008)

Candan (1998) Kavramlara Dayalı Tarih Öğretimi, adlı çalışmasına göre Kavram ağı, öğrencinin izlenimini, düşüncelerini yazılı öğretim araçlarındaki kavram ve ilkelerle uyumlu bir biçimde sergileyen bir grafik araçtır. Kavram ağları öğrenciye,

- 1.Önceki bilgilerini harekete geçirmek
2. Yeni kavramları geliştirmek
3. Kavramlar arası yeni ilişkiler bulmak
4. Kavramları yeniden düzenlemek gibi zihin etkinlikleri ile yazılı metinleri daha iyi anlamalarına yardım eder.

Şekil 2. Atatürk İlkeleri Kavram Ağı

2.9.2.Anlam Çözümleme Tabloları

Öğrencilerin de katıldığı bir etkinlik ile, iki boyutlu bir tablo olarak geliştirilir. Tablonun bir boyutunda özellikleri çözümlenecek olan varlıklar veya kavramlar yer alır, diğer boyutunda özellikler sıralanır. Anlam Çözümleme Tabloları kavramların tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerinin öğrenilmesinde etkili

biçimde kullanılabilir. Öğrenci, bu araç hazırlanırken, öğrendiği sözcüklerin anlamlarını daha önceden bildiği sözcüklere bağlar, böylece kavram geliştirmiş olur (MEB, 2005:81).

Gürlek (2002) Ortaöğretim Biyoloji (Botanik) Öğretiminde Anlam Çözümleme Tabloları, Kavram ağları ve Kavram Haritalarının Uygulanması adlı çalışmasında Anlam Çözümleme tablosu hazırlama aşamalarını şu şekilde ifade etmiştir:

1. Ders kitabından konu seçilir.
2. Konu tahtaya yazılır.
3. Tablonun ilk sütununa öğretilmek istenen varlıklar veya kavramlar yazılır.
4. İlk satıra ise özellikler sıralanır.
5. Kavramlar ve özelliklerin uyumlu olduğu satir ve sütun koordinatına 'X' işareti konur.

Tablo 3. Atatürk İlkeleri Anlam Çözümleme Tablosu

Özellikler							
İlkeler	Eşitlik	Din egemen	Çağdaşlaşma	Adalet	Seçim	Özgürlük	Saltanat
Cumhuriyetçilik							
Milliyetçilik							
Devletçilik							
Laiklik							
Halkçılık							
İnkılâpçılık							

2.9.3."V" Diyagramları

Bu teknik Crnell Üniversitesinden Gowin ve Novak tarafından ortaya konulmuştur. Hem öğrenciler açısından hem öğretmenler açısından doğa olaylarını daha anlamak, laboratuvar çalışmalarının amacını netleştirmek amacıyla ortaya konulmuştur.(Korkmaz,2004:266).

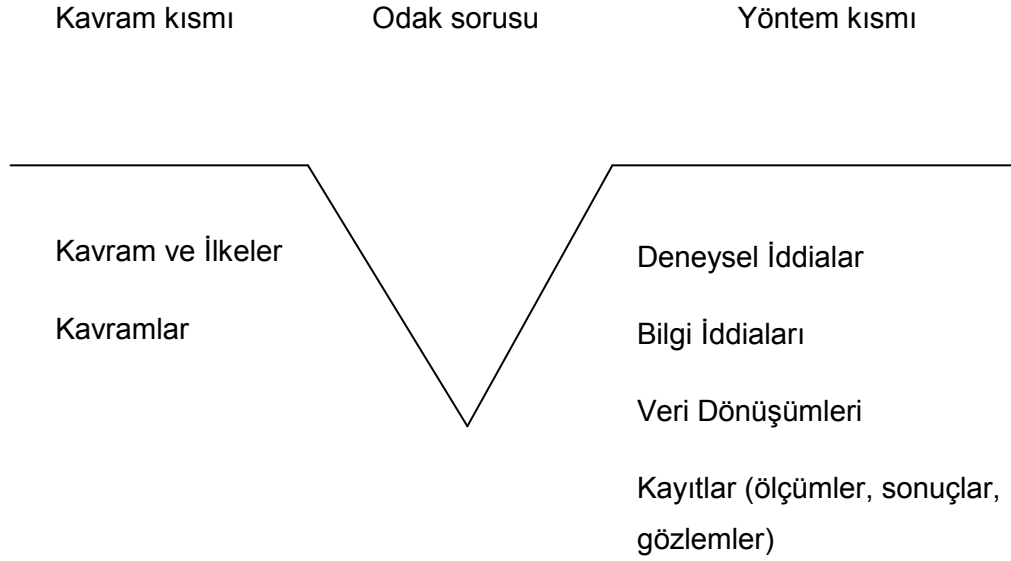
Bu yöntem üç ana parçaya bölünebilir. Büyük bir V harfi çizimiyle başlar, ortasında odak soru bulunur. Odak soru, sol tarafta yer alan kavramsal kısmıyla sağ taraftaki yöntem kısmıyla bağlantılıdır ve geçiş sağlar. Genelde sol tarafı ve merkezi, laboratuvar öncesi etkinlik, sağ tarafı ise deneyden sonra doldurulan V diyagramının ve bölümleriyle birlikte genel bir gösterimi aşağıdaki gibidir. Odak sorusu veya sorularını oluştururken, öğrencilerin bilgilerini tekrar kullanmalarını sağlayarak öğrenmeyi geliştirir. (Karamustafaoğlu, vd., 2005).

Korkmaz (2004) Fen ve Teknoloji Eğitiminde Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları adlı çalışmasında, Vee Diyagramlarının avantajlarını ve dezavantajlarını şu şekilde sıralamıştır.

- Vee diyagramları hem bilgiyi nasıl öğreneceğimizi hem de bilgiyi nasıl yapılandıracağımızı gösteren bir araçtır.
- Vee diyagramları yararlı, zamandan kazandıran araçlardır.
- Vee diyagramları öğrenme ve öğretme sürecini değerlendirmede kullanılabilir. Çünkü Vee diyagramları öğrencinin düşüncelerini organize etmesini ve davranışını daha etkin ve üretken hale getirmesini sağlar.
- Vee diyagramları öğrencilerin aktif ve ardışık kavramları öğrenmesinde, yorumlamasında yardımcı olur.
- Vee diyagramları, yalnızca bilginin nasıl öğrenildiğini değil aynı zamanda nasıl özümsemiğini de gösterir.

Vee diyagramlarının dezavantajları;

- Vee diyagramları, eksik ve yanlış kullanıldıklarında sıkıcı ve etkisiz araçlar haline dönüşebilirler.
- Vee diyagramları, küçük sınıflardaki öğrenciler için sıkıcı ve zor olabilirler.

Şekil 3. Vee Diyagramı Örneği

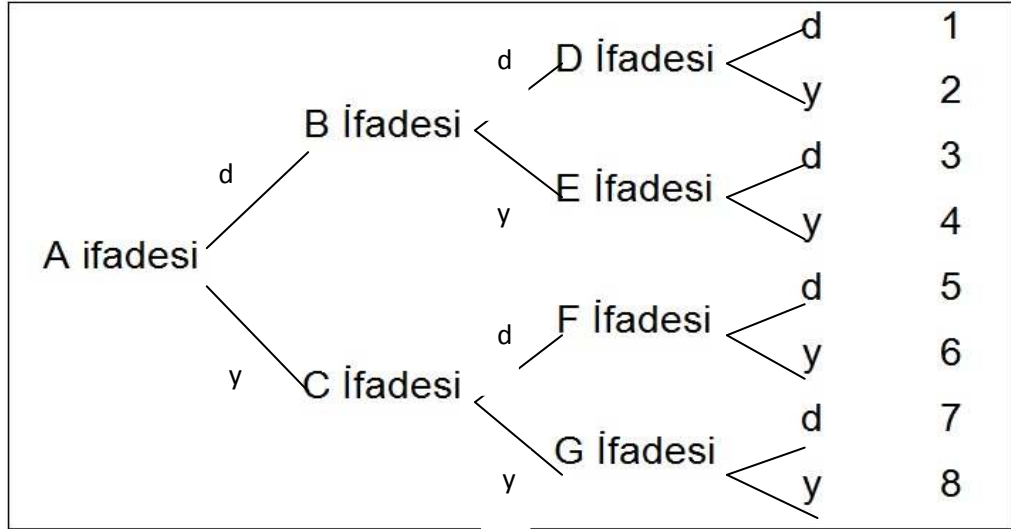
Kaynak: Araç ve Gereçler(Karamustafaoğlu,vd,2005)

2.9.4.Tanılayıcı Dallanmış Ağaç

Belli bir konuda öğrencinin neler öğrendiğini ve neleri öğrenemediğini belirlemek için kullanılabilir değerlendirme araçlarından biridir. Bu teknikte, temelden ayrıntıya giden bir sıraya göre doğru ve yanlış ifadeler seçilerek öğrenciden doğru seçimi yapması istenir. Böylece 8 ile 16 seçimli bir ifadeler listesiyle sonlanan bir dallanmış ağaç oluşturulur(Karahan,2007:16)

Bu yöntem:

- Öğrencilerin hangi önermelerde yanlışlıklar yaptığını belirlemede,
- Öğrencide var olan kavram yanlışlarını ortaya çıkarmada,
- Öğrencilerin eksik olduğu ya da yanlış öğrendiği konuları belirlemede,
- Öğrencinin ön bilgilerini belirlemede,
- Öğrencilerin önermelerden yararlanarak öğrenmenin gerçekleştirilmesinde kullanılabilir (Karahan, 2007: 16).

Şekil 4. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Örneği

2.9.5.Yapılandırılmış Grid

Bu teknik uygulanırken yaşa ve seviyeye bağlı olarak dokuz ya da on iki kutucuktan oluşan bir tablo hazırlanır ve her bir kutucuk numaralandırılır. Konu ile ilgili kavramlar, resimler, sayılar, eşitlikler, tanımlar veya formüller gelişigüzel kutucuklara yerleştirilir. Kutucukların içeriğinin değiştirilebilmesi hem görsel hem de analitik düşünebilme olanağı sağlar. Öğrencilere konuyla ilgili değişik sorular verilir. Öğrencilerden, her sorunun cevabı için uygun kutucuk bulmaları, bu kutucuk numaralarını mantıksal ve işlevsel sıraya koymaları istenir (Karahan, 2007:14,15)

Yapılandırılmış grid maddeleri seçme gerektiren maddelerdir. Çoktan seçmeli madde türlerinden birkaçının özelliğini bir arada barındırırlar. Aynı kutuların birkaç madde için seçenek durumunda olması özelliğiyle ortak köklü maddelere, bir sorunun cevabının birkaç seçenekten oluşabilmesi özelliği ile de bileşik yanıtli maddelere benzerler. Ancak seçenek sayısı çoktan seçmeli maddelerden daha fazladır (Yazıcıoğlu, 2007: 3).

Tablo 3. Yapılandırılmış Grid Örneği

1 İnkılâpçılık	2 Milliyetçilik	3 Demokrasi
4 Devletçilik	5 Laiklik	6 Halkçılık
7 İnsan Hakları	8 Cumhuriyetçilik	9 Batılılaşma

2.9.6.Kavramsal Değişim Metinleri

Kavramsal değişim metinleri öğrencilerin kavram yanılgılarının ve sebeplerinin neler olduğunu belirten ve bu yanlış kavramların yetersiz olduğunu örneklerle açıklayan metinlerdir. kavramsal değişim metinleri ,kavramsal bilgi yapısının değişim ve geliştirilmesinde çok faydalıdır.(Kinchin ve vd.,2000,Akt:Ceylan,2008:70)

Kavramsal değişim, kişinin bilgi yapısındaki köklü değişimler olarak da tanımlanabilir. Ancak bilgi yapısındaki köklü değişimler ani bir şekilde ortaya çıkmaz. Kavramsal değişim yavaş yavaş ve kademeli bir şekilde gerçekleşir. Öğrencinin karşılaştığı bir kavramı hemen açık ve anlaşılır bir şekilde anlaması pek olası değildir. Kavramsal değişim, öğrencinin yeni karşılaşılan bir kavramın bazı yönlerini benimsemesi ve daha sonra bu yeni kavramın içeriğinin ve anlamının farkına vardıkça diğer mevcut bilgilerinin kademeli olarak düzenleme yoluna gitmesi sonucunda, yeni kavramı öğrenme yolunda attığı ilk adım süreci olarak düşünülebilir. Buna göre Kavramsal değişim, bilgilerin aşamalı olarak düzenlenmesi süreci olarak dikkate alınabilir. Bu süreçte bilgilerde meydana gelen her bir düzenleme, bir sonraki düzenleme için zemin teşkil eder ve sonuçta mevcut kavramlar ya yeniden organize edilir ya da yenileriyle değiştirilir.(Aydın,2007:38).

Kavramsal değişim öğrencilerin sahip oldukları var olan kavramları, yeni kavramlarla ilişkilendirmeyi, başka bir ifade ile yeni oluşan durumları göz önünde bulundurarak kavramları farklı şekillerde tekrar düzenlemeyi gerektirir. Bu görüşe göre öğrenme, sadece basit olarak bilinenlere bir miktar bilgi eklenmesi şeklinde değil, aynı zamanda var olan bilgi ile yeni bilgi arasındaki etkileşimin kurulması şeklindedir (Ağca, 2006: 9).

2.9.7. Kavram Karikatürleri

Kavram karikatürleri, öğrencilerin sahip olduğu kavram yanılgıları veya düşünme biçimleri insan ya da hayvan figürleri ile tartıştırıldığı, düşündürüldüğü karikatür türü çizimlerdir. (Aykaç, 2006: 160).

Karikatürler mizahın etkili bir biçimde kullanıldığı yerler olarak özellikle psikolojik etkileri açısından, öğrenme ve öğretilmede kayda değer etkilere sahip araçlardır (Uğurel ve Moralı, 2006). Komik olsun olmasın uygun bir karikatür kullanılarak öğrencilerin farkındalıklarının geliştirilmesi ve aynı zamanda anlamalarının değerlendirilmesi mümkün olabilmektedir (Kempton, 2004).

Karikatürler bireyleri güldürmek amacıyla kullanılırken, kavram karikatürleri daha çok öğrencileri eğlendirerek bilgilerini sorgulatmak amacıyla kullanılmaktadır (Keogh ve Naylor, 1999,Akt:Evrekli,2010:12)

Şekil 5. Kavram Karikatürü örneği

Kaynak: <http://www.tualimforum.com>

2.10. Bulmaca Nedir?

Bulmaca, çeşitli biçimlerde düzenlenen düşündürerek ve aratarak buldurmayı amaç edinen oyunlardır. Günümüzde daha çok gazete ekleri ile sunulan bulmacalar çok farklı çeşitlerde olup her yaştan insanın zevkle uğraştığı bir oyun haline gelmiştir. Eğlendirmesinin yanı sıra düşünmeye, akıl yürütmeye sevk etmesi, kolay öğrenmeyi ve de öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını sağlaması yönüyle de eğitim alanında kendisine yer bulmuştur.

2.11. Bulmacanın Tarihçesi

Bulmacanın tarihine kısaca bir bakacak olursak, 1913 Yılında İngiliz göçmen Arthur Wynne, New York World gazetesinde çalışırken editörü, kendisinden Pazar eğlence sayfası için yeni bir oyun bulmasını istedi. Wynne, çocukluğundan hatırladığı sihirli kareler adlı bulmacaya benzeyen kelime oyununu yaparak bugünkü bulmacanın temelini atmış oldu.

Modern anlamda ise ilk bulmaca, 21 Aralık 1913'de New York'da çıkan World gazetesinin pazar eki olan Fun 'da yayımlandı ve kısa zamanda halkın çok büyük bir ilgi ve beğenisini kazandı. 1923'e gelindiğinde ise A.B.D 'nin önde gelen gazetelerinin çoğunda artık bulmacalar neşrediliyordu. Bu moda daha sonra İngiltere'ye peşinden de tüm hızıyla Avrupa'ya da yayıldı ve sevildi.

Bulmacalar zaman geçtikçe izlenen bazı yöntemlerle hazırlanmaları; gerek aktüalite, gerek spor, gerek güncel haber ve sözcüklerle süslenmeleri, bu oyunun hem oyalayıcı hem de kişinin sözcük ve kültür dağarcığını zenginleştirmesinde çok faydalı gelişmeler sağlamıştır. Özellikle bazı bilim adamları işi, Latince bulmacalar hazırlamaya götürece kadar ciddiye aldılar ve bulmacalar hakkında tezler bile hazırladılar.

Günümüzde hemen her ülkede ve her dilde çok değişik bulmacalar hazırlanmaktadır. Bu konuda ülkeler çapında yarışmalar ve turnuvalar düzenlenmekte ve çeşitli armağanlar verilmektedir.

Kaynak: <http://turkforum.4rumer.net>

2.12.Bulmaca Çözmenin Faydaları

İnsan vücudunun diğer parçaları gibi, beyin de yaşlandıkça bazı becerilerini kaybedebilir. Ancak yaşam tarzımızda yapacağımız bir takım değişiklikler ile sağlıklı bir beyne sahip olmak ve yaşam kalitesini artırmak mümkündür.

Sağlıklı bir beyin, düşünmek, hatırlamak, çalışmak gibi gün içinde yapılan her şeyde önemli bir rol üstlenir. Dikkat edilmezse yaşlandıkça bazı becerilerini yitiren beyindeki kayıplar tehlikeli boyutlara ulaşabilir.

Sağlıklı bir beyne sahip olmak için yapılacak basit değişikliklerden biri de bol bol bulmaca çözmektir. Yaşlandıkça görülen mental azalma, beyin hücreleri arasındaki ilişkilerin değişmesine bağlıdır. Araştırmalar, beynin aktif tutulmasının, onun canlılığını artırdığını, sinir hücrelerini ve onların birbiriyle olan ilişkilerini koruduğunu göstermektedir.

Düşük seviyeli eğitimin, hayat boyunca daha yüksek bir Alzheimer hastalığı riski taşıdığı bilinmektedir. Bu belki de uzun süreli mental uyarı eksikliğine bağlı olabilir. Diğer bir söyleyişle yüksek seviyeli eğitim, muhtemelen beyin hücrelerini ve onların birbirleriyle ilişkilerini daha güçlü

yaptığı için, Alzheimer hastalığına karşı koruyucu bir etki sağlar. Beyni daha da aktif hale getirmenin yolları: Meraklı olun, hayat boyu katılın, çevrenizde bulunan eğitimle ilgili merkezlerin kurslarına katılın, oyun oynayın, bahçeyle ilgilenin, hafıza egzersizleri deneyin, sosyal olarak aktif kalın. Öğrenmeye çalışın. Yazın. Okuyun. Bulmaca ve diğer oyunları çalışın, Konferans ve oyunlara katılın.

Kaynak: <http://www.numanaga.com>

2.13. Bulmaca ve Eğitim

Bulmaca, eğitimde sıklıkla kullanılan materyallerdendir. Özellikle sözel ağırlıklı derslerde bulmacalar oldukça ilgi çekicidir. Bu dersler için renkli, resimli, çizgili ve şekilli bulmacalar hazırlanabilir. Bu materyaller sayesinde öğrencilere sıkıcı gelen sözel dersler eğlenceli bir hal alır.

Bir konu için hazırlanabildiği gibi bir ünite için de bulmacalar hazırlanabilir. Konu veya ünite sonlarında tekrar amacıyla kullanılan verimli bir materyaldir. Kalıcı öğrenmeyi sağlamak için öğrencilere bulmacalar hazırlatılabilir. Kolay yapılması, ucuz, rahat taşınabilir ve kolay ulaşılabilir bir materyal olması bulmacaların eğitimde sıklıkla kullanılmasında etkilidir. Bulmacalar Türkçe derslerinde, deyimlerin, atasözlerinin anlamlarının pekiştirilmesinde, sözcükte anlam, sözcükte yapı konularının öğretiminde ve daha birçok konunun akılda kalıcı olmasında yardımcı olur.

Kaynak: <http://www.numanaga.com>

2.14. Bulmacanın Eğitimde Kullanımı

Bu yöntemi uygulayabilmek için öğretmen önce kavramların listesini belirlemelidir. Daha sonra bu kavramları, kavram bulmacası içine gizlemelidir. Kavramların yerleştirilmesinde, klasik bulmacalarda olduğu gibi soldan sağa, yukarıdan aşağıya sıralama sistemi takip edilebilir. Bulmaca ile yapılacak kavram öğretiminde aşağıdaki aşamaların takip edilmesi gerekmektedir.

- Öğrenciler öncelikle işbirlikli öğrenme gruplarına ayrılmalıdır. Bunun için çoklu zekâ kuramı dikkate alınarak, farklı özellikteki çocuklardan grup oluşturmaya dikkat edilmelidir.

- Bulmacada geçen kavramların içinde yer aldığı bir ön testle, öğrencilerin bilgi düzeyleri belirlenip, bireysel notlar grup puanına dönüştürülmelidir.
- Grupları bağımsız olarak çalıştırarak, kendilerine verilen süre içinde bulmaca içindeki kavramların bulunması sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin ihtiyaç hissetmesi halinde, ilgili kaynaklardan faydalanılmasına izin verilmelidir.
- Öğretmen yukarıdaki aşamalar gerçekleştirildikten sonra, bulmacada geçen kavramları dikkate alarak son test uygulamalıdır.
- Bireysel notları grup puanına dönüştürerek, gruplar arasında başarı sıralaması yapılmalıdır. Ön test ile son test arasında anlamlı bir fark olup olmadığı istatistiksel olarak belirlenmelidir.

Bu aşamaların gerçekleşmesi esnasında öğrencilerin şunları yapmış olması gerekmektedir:

- Bulmacadaki kavramlar bulunmuş olmalıdır.
- Kavramların tanımları araştırılmış olmalıdır.
- Kavramlara ait belirleyici özellikler yazılmalıdır.
- Kavramlara ait belirleyici olmayan özellikler yazılmış olmalıdır.
- Kavramlara ait somut birer örnek yazılmalıdır.

Yararları ve Sınırlılıkları

İnsanların bulmacaya bakış açıları farklılık gösterse de, bilim adamlarının bu konudaki fikirleri sabit ve tek yönlüdür. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, özellikle genç yaşta bolca bulmaca çözerek, beynin çalışma sistemi güçlendirilebilir.

Görsel bir materyal olması öğrencilerin dikkatini çekmekte ve anlatılanların kalıcı olmasında oldukça faydalıdır. Uzmanlara göre öğrencilerin bir konuyu öğrenmesinde görselliğin payı oldukça fazladır.

Öğrencilerin bütünsel ve parçalayarak düşünmesinde, problem çözme yeteneklerinin gelişmesinde etkilidir.

Kolay kullanılabilir olması, öğrenciyi en az çaba ile kısa zamanda bilgiye ulaştırması sayesinde zamandan tasarruf sağlar.

Öğrencilerin aktif olarak rol alması, alıştıırma ve uygulama imkânı bulması oldukça önemlidir.

Bulmacaların Türkçe derslerinde kullanılmasıyla, öğrencilerin kelime dağarcıklarının genişlemesinde, farklı anlamda ve görevde kullanılan kelimeleri ayırt etmelerinde, etkili düşünme yetilerinin gelişmesinde fayda sağlandığı söylenebilir.

Oldukça geçerli bir materyal olan bulmacaların farklı konularda, tekrar kullanılmaması en büyük eksiğidir.

Kaynak: <http://www.numanaga.com>

2.15. Bulmaca Tekniğiyle Kavram Öğretimi

Etkili ve faydalı bir öğrenme için öğrenciler, öğrenme sorumluluğunu mutlaka yüklenmeli ve öğrenmeye aktif olarak katılmalıdırlar. Verilen bilgilerin kalıcı olabilmesi için, öğrenmede en uygun yöntem teknik ve stratejinin izlenmesi gerekir. Öğrenme yöntem, teknik ve stratejileriyle ilgili bilgi ve beceriler daha ilköğretimden başlayarak öğrencilere kazandırılmalıdır. Böylece öğrencilerin, örgün eğitimde derslerinde daha başarılı olması, örgün eğitimden sonra yaşadığımız bilgi çağında kendilerini geliştirebilmesi sağlanır.

California'da yapılan bir araştırmada; UC Berkley üniversitesinden (neuroscientist) Dr. Silvia Bunge yaptığı araştırmada bazı oyunların çocukların mantıklı düşünme ve işlem yapma yeteneklerini artırdığını, bulgular bazı oyunların çocukların IQ'sunu bile artırdığını gösteriyor.

Dr Bunge ve ekibi çalışma için en uygun yeri, tarihi en düşük test skorlarıyla dolu Oakland ilköğretim okulu olarak belirlemişler. Çocukların IQ'ları averaj olarak 90 civarında ve beyin hızları %27 olarak ölçülmüş.

Seçilen oyunlar çok özel olarak akli fonksiyonları gerektirecek oyunlar arasından seçilmiş. Test için seçilen oyunlar arasında Rush Hour, Qwirkle, Picross ve Big Brain Academy sayılabilir.

Her hafta 75 dakikalık seanslarla çocuklara istedikleri oyunları oynamak için yeterli zaman sağlanmış. 8 hafta sonunda yapılan testlerde çocukların mantıklı düşünme skoru %32'ye çıkmış ve IQ'larında 13 puanlık bir artış olmuş. Tipik olarak, bir okul çocuğunun IQ'sunu ortalama olarak 12 puan artırıyor. Dr Bunge ve ekibi bunu sadece 20 saatlik oyun seanslarıyla geçmeyi başarmışlar.

Kaynak:<http://www.abbasguclu.com.tr>

Kavram öğretirken vurgulanan özelliklerin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe geçirilmesi için fazla gecikmeden tekrar yapılmalıdır (Fidan 1985). Bunun için dersin ilk 20-25 dakikasını konunun anlatımına diğer kalan süreyi ise bulmaca çözümleriyle öğrenilen kavramların kalıcılığı sağlanabilir.

Bulmacalardaki temel özellik kavramların karışık bir yapı ve düzenleme içerisinde verilmesidir. Bulmacaları kelimelerle oyun oynama etkinliği olarak tanımlayabiliriz. Sınıfta ünitenin işlenişinden önce, işleniş sırasında ya da bitiminde işlenen konularla ilgili kavram, ilke ve genellemeler bilmece ve bulmacalar kullanılarak oyun yoluyla öğrencilere verilebilir. Böylece öğrenciler eğlenirken öğrenirler(Korkmaz,2004:300)

Sosyal Bilgiler dersinde etkili bir kavram öğretiminin sağlanması için kavram bulmacalarından faydalanmak mümkündür. Bulmacaların öğrencilerde kavram gelişimine sağladığı, grup olarak çözüldüğünde öğrenciler arasında işbirliğini geliştirdiği, dersi anlaşılır ve zevkli, hale getirdiği, konuyu basitçe özetlediği ve değerlendirme aracı olarak da kullanılabileceği ifade edilmiştir(Gürdal ve Baysal, 1996,Akt:Alkış,2009:81).

Kavram bulmacaları hazırlanırken, öğretmen önce üniteye geçen kavramların listesini çıkarır. Ardından bu kavramların içinde olduğu bir bulmaca hazırlar ve kavramları gizler. Kavramların gizlenmesinde soldan sağa, yukarıdan aşağıya doğru olmasına dikkat edilmelidir. Üst sınıflarda bu çapraz ve tersten hizalamalar olabilir. Etkinlik gerçekleştirilirken öğretmen ve öğrenciye farklı görevler düşmektedir(Dündar,2008:325).

Aşağıdaki kavramları bulunuz

I	X	Y	Y	X	C	H	A	T	Y	I	L	U	D	Z	U	N	C	W	R	J	X	L	U	K
N	K	O	F	M	S	X	F	T	Y	H	S	J	F	U	D	Q	C	W	H	X	E	M	H	Y
K	E	H	S	I	Y	A	S	I	G	Ü	Ç	E	Z	F	W	S	D	B	P	N	K	T	C	J
i	x	x	y	g	z	v	v	h	t	o	m	q	n	z	d	m	f	o	y	w	o	f	f	x
L	J	L	C	A	L	A	I	K	L	I	K	B	A	H	P	V	Z	C	Q	B	N	M	Z	H
A	F	P	Q	V	P	A	K	S	K	B	J	H	C	J	G	V	Y	W	G	V	O	I	D	M
P	B	P	P	B	I	C	U	V	U	Y	A	S	K	E	R	I	G	Ü	Ç	D	M	L	S	I
Ç	U	U	R	A	I	B	R	P	P	D	K	S	R	Q	D	O	E	M	Y	E	I	L	O	J
i	l	a	o	s	l	u	g	k	ü	l	t	ü	r	e	l	g	ü	ç	e	v	k	i	s	n
L	E	F	H	A	L	K	Ç	I	L	I	K	V	X	W	G	U	Q	E	U	L	G	G	O	U
i	d	g	j	j	g	h	b	u	n	d	x	c	h	n	r	x	p	o	q	e	ü	ü	s	w
K	A	T	A	T	Ü	R	K	Ç	Ü	L	Ü	K	E	R	E	A	Z	G	W	T	Ç	Ç	Y	Z
D	N	G	T	E	V	G	Y	A	Y	R	U	T	T	M	X	T	S	U	H	Ç	Q	U	A	S
K	E	N	L	U	Y	A	I	N	S	A	N	S	E	V	G	I	S	I	K	I	Y	K	L	I
G	K	Ç	A	Ğ	D	A	Ş	L	A	Ş	M	A	M	J	A	F	M	R	L	L	T	M	G	V
Z	U	U	B	S	V	M	I	L	L	I	Y	E	T	Ç	I	L	I	K	V	I	Z	R	Ü	H
R	L	U	D	L	B	I	L	I	M	S	E	L	L	I	K	V	A	G	V	K	A	K	Ç	Z

ATATÜRKÇÜLÜK	INKILAPÇILIK	MILLİGÜÇ	SIYASIGÜÇ	ASKERİGÜÇ
MİLLİYETÇİLİK	EKONOMİKGÜÇ	SOSYALGÜÇ	KÜLTÜRELGÜÇ	HALKÇILIK
DEVLETÇİLİK	LAİKLİK	İNSANSEVGİSİ	BİLİMSELLİK	ÇAĞDAŞLAŞMA

Şekil 5. Atatürk İlkeleri Kavram Bulmacası

Yukarıdaki (Şekil:6) Atatürkçülük-4 Bulmacasında olduğu gibi, Atatürkçülük, Milliyetçilik, Devletçilik, İnkılâpçılık, Ekonomik Güç, Laiklik, Milli Güç, Sosyal Güç, İnsan Sevgisi, Siyasi Güç, Kültürel Güç, Bilimsellik, Askeri Güç, Halkçılık, Çağdaşlaşma Kavramları bulmacada gizlenir.

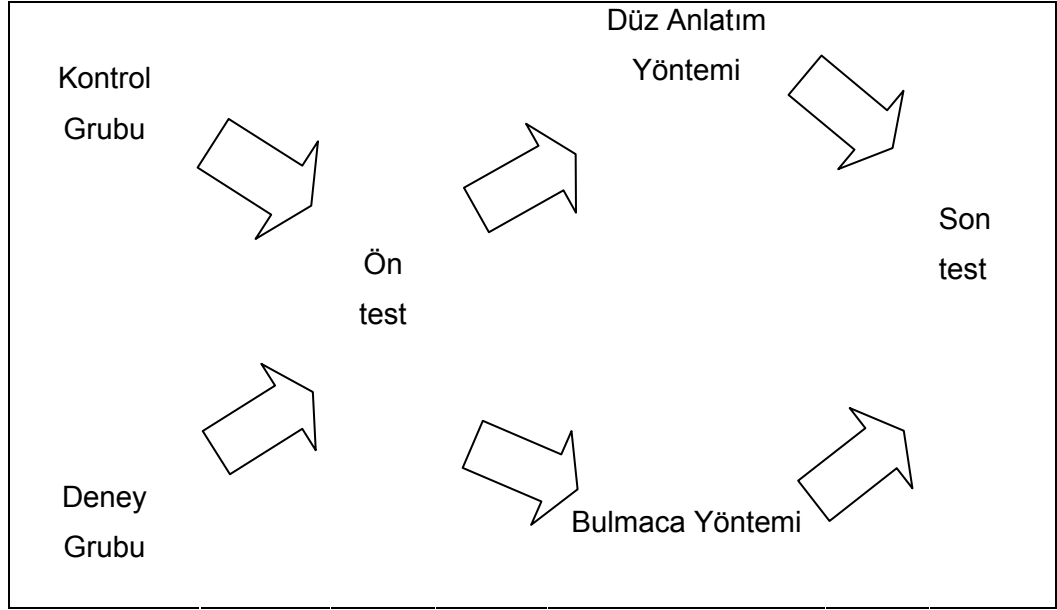
BÖLÜM III

“YÖNTEM”

Bu bölümde araştırmanın deseni, araştırmada yer alan denekler, veri toplama araçları ve deneysel işlemin uygulanması, ulaşılan verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ile ilgili bilgi verilmiştir.

3.1.Araştırma Deseni

Bu çalışma, bulmaca kullanılarak öğretim yapılan grupla anlatım yöntemi kullanılarak öğretim yapılan grubun İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarıları arasındaki farkın incelenmesine yönelik yarı deneysel bir araştırmadır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu desen (ÖSKD) kullanılmıştır. Öntest-sontest kontrol gruplu desen yaygın kullanılan karışık bir desendir. Katılımcılar deneysel işlemde önce ve sonra bağımlı değişkenle ilgili olarak ölçülürler. Bununla birlikte farklı deneklerden oluşan deney ve kontrol gruplarının ölçümlerinin karşılaştırılması nedeniyle de bu desen ilişkisizdir (Büyüköztürk, 2007). Araştırma, iki grupta uygulanmıştır, deney grubu ve kontrol grubu. 8/A ve 8/B sınıflarında birer ünite üzerinde uygulanmıştır. Uygulanan deneysel desenin açılımı aşağıdaki gibidir.

Şekil 7. Araştırma deseni

Bu desene göre, araştırmanın iki bağımsız bir bağımlı değişkeni bulunmaktadır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri bulmaca tekniği ile düz anlatım teknikleri kullanılarak yapılan İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleridir. Bağımlı değişkeni ise İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi başarı puanlarıdır.

Bu deney doğrultusunda bir deney ve bir kontrol grubunda yer alan deneklere deney öncesi İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Başarı testi öntest olarak uygulanmıştır.

Araştırma, 2010–2011 Eğitim-Öğretim yılı 2. döneminde Burdur ili Merkez ilçesi Özel Alpaslan Ali Can İlköğretim Okulu 8/A ve 8/B sınıfları öğrencileri üzerinde yapılmıştır.

Deneklerin dağılımı Şekil 8' de verilmiştir.

	Cinsiyet		N
	Kız	Erkek	
8A Sınıfı	11	7	18
8B Sınıfı	10	8	18
Toplam	21	15	36

Şekil 8. Deneklerin dağılımı

3.2.Katılımcılar

Bu araştırmanın Çalışma Grubu Burdur ili Merkez ilçesi Özel Alpaslan Ali Can İlköğretim Okulu 8/A ve 8/B şubeleri oluşturmaktadır.

3.3.Veri toplama süreci

Araştırma 8.Sınıf T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programında yer alan "Atatürkçülük" ünitesi 2010–2011 Eğitim öğretim yılı bahar yarıyılı Burdur ili Merkez ilçede bulunan bir ilköğretim okulundaki 8.sınıf şubeleri içinde yansız atanan bir deney ve bir kontrol grubu öğrencileriyle yapılmıştır. Beş hafta boyunca her hafta toplam dört ders saatinde deney grubuna bulmaca kontrol grubuna anlatım yöntemiyle uygulanmıştır.Toplam her gruba yirmi ders saati verilmiştir.

3.4. Veri Toplama Teknikleri

Başarı Testi: Bu araştırmada, veri toplama amacıyla, “İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” dersine ilişkin erişileri belirlemek için bir “Başarı Testi” geliştirilmiştir. Bu test, “İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” ünitesindeki hedef ve konuya (içerik) dayalı olarak geliştirilmiştir. Geliştirilen bu test denel işlemden önce, grupların “İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” ünitesindeki ön öğrenmeler bakımından denkliklerini sağlamak için; daha sonraki aşamalarda ise grupların denel işlem sonrası başarı düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir.

Toplam 60 soru olarak hazırlanan çoktan seçmeli test eğitim bilimleri alanında uzman görüşüne sunulmuştur. Sosyal bilgiler Bölümü ve Ölçme Değerlendirme uzmanlarından testteki her bir maddenin redaksiyonuna ve öğrenci düzeyine uygunluğuna ilişkin görüşler alınmıştır. Hazırlanan 40 soruluk bu test, daha önceden bu dersi almış olan 100 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Bu testte elde edilen güvenilirlik katsayısı 0.72'dir. Uygulama sonucunda, 100 öğrencinin testlere vermiş olduğu toplam doğru cevap sayıları büyükten küçüğe doğru sıralanıp, üst ve alt %27'lik gruplar oluşturulmuş ve bu gruplar için her bir test maddesinin madde güçlük indeksi ve ayırt edicilik indeksi incelenmiştir. Testin geçerliliğini sağlayabilmek için madde güçlük indeksi 0,30 ile 0,60 arasında olan maddeler ile madde ayırt edicilik indeksi 0,30 ve üzerinde olan maddeler teste alınmış ve teste kapsam geçerliliğine de dikkat ederek 40 soruluk son şekli verilmiştir. Testin hesaplanan alfa güvenilirliği 0,84 olarak bulunmuştur. Sosyal Bilgiler Bölümü ve Ölçme Değerlendirme uzmanlarından üç uzmanın görüşleri dikkate alınarak geliştirilen testin uygulanabilirliğine ve testin son test olarak kullanılabilmesine karar verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma verileri analiz edilirken, öğrenme ölçüsü olarak ön test ve son test puanları arasındaki öğrenci başarıları dikkate alınmıştır. Bulmacaya dayalı öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile anlatım yönteminin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin erişiş puanlarının analizinde aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmış, puanlar arasında anlamlı bir farklılık

olup olmadığı da “t” testi ile test edilmiştir. Elde edilen verilerin analiz edilmesinde, SPSS İstatistik paket programı kullanılmıştır. Ön test ve son testler analiz edilirken, her madde için doğru cevaplar 1, yanlış cevaplar 0 olarak puanlandırılmıştır. Denencelerin sınanmasında, anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak alınmıştır.

BÖLÜM IV

“BULGULAR”

Bu bölümde araştırmanın denencelerinin test edilmesi amacıyla yapılan istatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Erkek	15	41,7
Kız	21	58,3
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %41,7 (15 kişi) erkek, %58,3'ü (21 kişi) kız öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin ödeve yardımcı olunma durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	26	72,2
Hayır	10	27,8
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %72,2'si (26 kişi), ödevlerine yardımcı olduğunu, %27,8'i ise yardımcı olunmadığını beyan etmişlerdir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin dersten önce hazırlık yapma durumuna göre dağılımı.

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	18	50,0
Hayır	18	50,0
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %50'si dersten önce işleyecekleri konuya hazırlık yaptığını, %50'si ise yapmadığını belirtmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin düzenli ders çalışma durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	19	52,8
Hayır	17	47,2
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %52,8'i düzenli ders çalışma alışkanlığına sahip olduğunu, %47,2'si ise olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin ailenin başarıyı takip etme durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	36	100,0
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin başarılarını takip etme durumuna etkisi dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %100'ünün (36 kişi) takip ettiği görülmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma için uygun ortam durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	36	100,0
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma için uygun ortamları olup olmadığı durumu incelendiğinde, katılımcıların %100'ünün (36 kişi) uygun bir çalışma ortamına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma odasında bilgisayar ve televizyon olması durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	21	58,3
Hayır	15	41,7
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma odasında bilgisayar ve televizyon olması durumuna göre dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %58,3'ünün (21 kişi) odalarında bilgisayar ve televizyon olduğunu %41,7'sinin(15 kişi) ise olmadığı görülmektedir.

Tablo 11. Araştırmaya katılan öğrencilerin Dersi Etkili Dinleme durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	31	86,1
Hayır	5	13,9
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Dersi Etkili Dinleme durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların %86,1'nin(31 kişi) dersi etkili dinlediğini,%13,9'unun (5 kişi) ise dinlemediği görülmektedir.

Tablo 12. Araştırmaya katılan öğrencilerin Planlı Çalışma Alışkanlığı durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	9	25,0
Hayır	27	75,0
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Planlı Ders Çalışma Alışkanlığı durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların %25'inin(9 kişi) planlı ders çalışma alışkanlığına sahip olduğunu,%75'inin (27 kişi) ise planlı ders çalışma alışkanlığına sahip olmadığı görülmektedir.

Tablo 13. Araştırmaya katılan öğrencilerin Fiziksel Koşullar Yeterli olma durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	28	77,8
Hayır	8	22,2
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Fiziksel Koşullar Yeterli olma durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların %77,8'inin(28 kişi) Fiziksel Koşullar Yeterli olduğunu,%22,2'sinin (8 kişi) ise Fiziksel Koşullar Yeterli olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 14. Araştırmaya katılan öğrencilerin Okuldaki Malzemeler Yeterli Olma durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	29	80,6
Hayır	7	19,4
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Okuldaki Malzemelerin Yeterli olma durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların,%80,6'sının (29 kişi) Okuldaki Malzemelerin Yeterli olduğunu,%19,4'ünün (7 kişi) ise Okuldaki Malzemelerin Yeterli olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 15. Araştırmaya katılan öğrencilerin Öğretmenin Etkili Ders Anlatma durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	34	94,4
Hayır	2	5,6
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Öğretmenin Etkili Ders Anlatma durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların,%94,4'ünün (34 kişi) Öğretmenin Etkili Ders Anlattığını,%5,6'sının (2 kişi) ise Öğretmenin Etkili Ders anlatmadığını ifade etmektedir.

Tablo 16. Araştırmaya katılan öğrencilerin Bulmaca Çözmeyi sevme durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Evet	34	94,4
Hayır	2	5,6
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin *Bulmaca Çözmeyi sevme* durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların,%94,4'ünün (34 kişi) *Bulmaca Çözmeyi sevdiğini*,%5,6'sının (2 kişi) ise *Bulmaca Çözmeyi sevmediğini* ifade etmektedir.

Tablo 17. Araştırmaya katılan öğrencilerin Bulmaca Çözme Sıklığı durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Ayda 1 defa	15	41,7
Haftada 1 defa	10	27,8
Haftada 2-3 defa	11	30,6
Toplam	36	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin *Bulmaca Çözme Sıklığı* durumuna göre dağılımı incelendiğinde katılanların,%41,7'sinin (15 kişi) Ayda bir defa *Bulmaca Çözdüğünü*,%27,8'inin (10 kişi) Haftada bir defa *Bulmaca Çözdüğünü*,%30,6'sının (11 kişi) Haftada iki üç defa *Bulmaca çözdüğünü* ifade etmektedir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Gruplara Göre dağılımı

	Frekans	Yüzde(%)
Deney Grubu	18	50,0
Kontrol Grubu	18	50,0
Total	36	100,0

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Gruplara Göre dağılımı 18 öğrenci deney grubu ve 18 öğrenci kontrol grubu olmak üzere toplam 36 öğrenci.

4.1.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bulmaca Tekniğiyle öğretimin yapıldığı deney grubu ile Anlatım yöntemiyle öğretimin yapıldığı kontrol grubunun, öğretime başlamadan önce uygulanan ön test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 19. Deney ve kontrol grupları öntest başarı puanlarının karşılaştırılması

Grup	N	X	SS	sd	t	p
Deney Grubu	18	23,9444	3,76473	34	,335	,739
Kontrol Grubu	18	23,5556	3,16641			

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi başarı puanları gruba göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(34)}=.335$; $p>0.05$]. Deney grubunun başarı testi aritmetik ortalaması $X = 23.94$, kontrol grubunun başarı testi aritmetik ortalaması ise $X = 23.56$ 'dır.

4.2.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Anlatım yöntemiyle öğretimin yapıldığı kontrol grubunun, ön test ile son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 20. Kontrol grubu öntest-sontest başarı puanlarına ilişkin t-testi sonuçları

Test	N	X	SS	Sd	T	p
Öntest	18	23,5556	3,16641	17	-13,180	,000
Sontest	18	30,5000	2,77064			

Tablo 23'de görüldüğü gibi; kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi Başarı Testi ortalama puanı $X = 23.56$ iken, bu değer uygulama sonrasında $X = 30.50$ olmuştur. Ortalamalar arasındaki bu farkın anlamlı olup olmadığına yönelik yapılan t testi sonucunda bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($t(17) = -13,180$; $p < 0.05$).

4.3.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bulmaca Tekniğiyle öğretimin yapıldığı deney grubunun, ön test ile son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 21. Deney grubu öntest-sontest başarı puanlarına ilişkin t-testi sonuçları

Test	N	X	SS	Sd	T	p
Öntest	18	23,9444	3,76473	17	-10,128	,000
Sontest	18	35,6111	3,18339			

Tablo 22'de görüldüğü gibi; deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi Başarı Testi ortalama puanı $X = 23.94$ iken, bu değer uygulama sonrasında $X = 35.61$ olmuştur. Ortalamalar arasındaki bu farkın anlamlı olup olmadığına yönelik yapılan t testi sonucunda bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($t(17) = -10,128$; $p < 0.05$).

4.4. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bulmaca Tekniğiyle öğretimin yapıldığı deney grubu ile Anlatım yöntemiyle öğretimin yapıldığı kontrol grubunun öğretim bitiminde uygulanan son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 22. Deney ve kontrol gruplarının sontest başarı puanlarının karşılaştırılması

Grup	N	X	SS	Sd	t	p
Deney	18	35,6111	3,18339	34	5,138	,000
Kontrol	18	30,5000	2,77064			

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin uygulama sonrası Sontest puanları gruba göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$t_{(34)} = 5.138$; $p < 0.05$]. Grupların Sontest aritmetik ortalama puanları incelendiği zaman, Deney Grubunun ortalaması ($X = 35.61$), Kontrol Grubunun ortalamasına ($X = 30.50$) göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuca göre Deney grubunun uygulama sonrasında başarı puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı bir şekilde artış gösterdiği söylenebilir.

BÖLÜM V

“SONUÇ VE ÖNERİLER”

Bu bölümde araştırma bulgularına ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin işlenişinde kullanılan Bulmaca yöntemi ile anlatma yönteminin öğrenci erişilerini ölçmek amacıyla toplam 36 öğrenci üzerinde ön test- son test sonucu elde edilen veriler yardımıyla araştırmanın alt problemlerine yönelik varılan sonuçlar şöyledir:

5.1.Sonuçlar

Teknolojik araçların günden güne gelişmesiyle birlikte, klasik öğretim araçlarının yanında öğretimde yeni teknolojilerin de kullanılması ihtiyacı gittikçe artarak ortaya çıkmış ve bu bakımdan yeni stratejiler geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur (Köstüklü, 2001: 105).

İlköğretimde çalışan öğretmenler üzerinde yapılan bir araştırmada; öğretmenlerin genellikle kavramları öğretmede zorluk çektikleri (% 66) ifade edilmektedir(Safran ve Ata, 2003; Şahin-Yanpar 1997) . Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin kalıcı olması, zevkli bir hale getirilmesi için görsel materyallerle desteklenmesini gerekli kılmaktadır. Böyle bir zorunluluk kavram öğretimi için alternatif öğretim yöntem ve tekniği kullanmamızı zorunlu kılar.

5.2.Öneriler

Bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgular doğrultusunda T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi kavram öğretiminde, Bulmaca tekniği kullanımının, Anlatım tekniği uygulamasına göre daha etkili olduğu görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak bulmaca kullanımı okullarımızda yaygınlaştırılmalıdır.

Söz konusu bulguların yorumlanması sonucunda çalışmadan elde edilen bulgulara ilişkin olarak ve yeni yapılacak çalışmalara ilişkin olarak şu önerilere yer verilmiştir:

1. Kavram öğretimi ile ilgili öğrencileri eğlendirici çalışmalar yapılmalıdır.
2. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi dersi öğretmen merkezli olmaktan çıkarılmalı, Bulmaca tekniği kullanılarak yapılan öğretim, anlatım yönteminin uygulandığı öğretimden daha etkilidir. Bu yüzden İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük dersi öğretiminde uygun konular seçilerek Bulmaca yöntemi kullanılmalıdır.
3. İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük dersi öğretiminde Ünitelerin başlangıcında öğretmenler kavram öğretimine önem vermeli, bunun için üniteye geçen kavramların listesini yapmalıdır. Kazanılmış olan kavramların eğitim- öğretim etkinliklerinde yeri geldikçe kullanılmasına özen gösterilmelidir.
4. Milli Eğitim, yeni programlarında Bulmaca tekniğine daha çok yer vermelidir.
5. Bulmaca yönteminin tarih konularının öğretiminde kullanılabilmesi için gerekli araştırma çalışmaları yapıp bu konuda öğretmenlere yönelik yardımcı bulmaca programları hazırlanmalıdır.
6. Bulmaca yönteminin uygulanabilmesinde öğretmen faktörünün önemli olduğu bir gerçektir. Bu yüzden öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim verilmelidir. Bu hizmet içi eğitimde Milli Eğitim Bakanlığı Üniversitelerle işbirliği içinde çalışmalıdır.
7. M.E.B ve Ö.S.Y.M bulmaca tekniğini kullanarak sınavlar hazırlamalıdır.
8. Bulmaca tekniği, oyun gibi algılandığından sınıf içi disiplinsizliğe sebep olabilir. Bunun için istenmeyen durumları engellemek için, uygulamaya geçilmeden önce öğrencilere etkinliklerde nasıl davranacakları ayrıntılı bir şekilde anlatılmalı ve yeterince önem vermeleri sağlanmalıdır.

9. Bulmaca tekniği, Tarih dersini ezbercilikten kurtararak daha çok duyunun katılmasıyla daha eğlenceli hale getirilmesini sağlar.
10. Bu yönde yapılacak akademik çalışmalar arttırılmalıdır.

T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin daha kolay ve anlaşılır bir hale gelebilmesi için konuların somutlaştırılması gerekir. Öğretim hedeflerine ulaşmak, öğrencinin derste aktif kılmak ve yaratıcı bireyler yetiştirmek amacıyla öğretmenler Bulmaca tekniğiyle tanışmalı ve bu tekniği derslerinde kullanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Kâmile Ün, (1998). Tarih Derslerinde Öğrencileri Güdöleme Stratejileri. Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları, (Haz.: Salih ÖZBARAN), (1. Baskı), İzmir: Dokuz Eylül Yayınları.
- Adıgözel, Ö. (1993). *Oyun ve yaratıcı Drama İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ağca, N. (2006). *İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Bilgisayar İle İlgili Temel Kavramlar Konusunda Kavramsal Değişim Yaklaşımının Yaşadıkları Yanılgılarına Ve Kavram Yanılgılarının Giderilmesine ve Bilgisayar Dersindeki Tutumlarına Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Akkayüz, E. (2003), İlköğretim 4 ve 6. Sınıf öğrencilerinin Kavram Haritası Hazırlama Düzeyleri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.
- Akyürek, S.(2003).*Din Öğretiminde Kavram Öğretimi*, Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- Akyüz, Y. (2004).*Türk Eğitim Tarihi*, Pegem A Yayıncılık, Ankara
- Alkış, S.(2009),*Sosyal Bilgilerde Kavram Öğretimi*,(Ed:Safran,M.),*Sosyal Bilgiler Öğretimi*,Ankara,PegamA Akademi
- Arslan, Ö.(2008).*İlköğretim 8. Sınıf T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçölük Dersi Öğretiminde Görsel ve İşitsel Materyal Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Hatırda Düzeyleri Üzerindeki Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- Arslan,S.(2010) ,*İlköğretim 8.Sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçölük Dersinde Kavram Yanılgılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi,Fatih Üniv,Sosyal Bilimler Enstitüsü,İstanbul
- Aslanapa, O.(1997). *İlk İnkılâp Tarihi Ders Notları*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı. İstanbul

- Ata, B.(2005). *“Tarih Pedagojisine uygun T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Nasıl Olmalıdır?”T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının Öğretimi.* Sempozyum Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları. Ankara
- Atasayar, A.(2008). *Kavram Öğretimi Sürecine Yönelik İçerik Geliştirme Aracının Tasarlanması Ve Kullanışlılığı*, Yüksek Lisans Tezi Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Atatürkçülük 3. (2001). *Atatürkçü Düşünce Sistemi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul
- Ayas, A.Demirbaş A. (1997). “Turkish Secondary Students’ Conceptions of Introductory Chemistry Concepts”, *Journal of Chemical Education*, 74 (5), 518- 521.
- Aydın, S.(2007),*Geometrik Optik Konusundaki Kavram Yanılgılarının Kavramsal Değişim Metinleri İle Giderilmesi*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum
- Aykaç, N. Aydın, H., (2006). *Öğrenme ve Öğretme Sürecinde Planlama ve Uygulama*. Naturel Yayıncılık. Ankara
- Basili, P. A. and Stanford, J. P., (1991). “*Conceptual Change Strategies and Cooperative Group Work In Chemistry*”, *Journal of Research In Science Teaching*, 28(3), 293304.
- Baysarı, E.(2007). *İlköğretim Düzeyinde 5.Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Canlılar ve Hayat Ünitesi Öğretiminde Kavram Karikatürü Kullanımının Öğrenci Başarısına, Fen Tutumuna ve Kavram Yanılgılarının Giderilmesinde Olan Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- Beeth, M. E. (1998). “*Teaching Science In Fifth Grade: Instructional Goals That Support Conceptual Change*”, *Journal Of Research In Science Teaching*,35(10), 10911101.
- Bilgin, İ.(2002), “*Kavramsal Değişim Koşullarına Dayalı İşbirliğine Yönelik Öğrenim Yaklaşımının Öğrencilerin Kimyasal Denge Konusunu Anlamalarına Etkisi*”, Ankara: ODTÜ, Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Anabilim Dalı(Doktora Tezi).

- Büyükkaragöz, S.S.ve Çivi, C.(1999). *Genel Öğretim Metotları*. İstanbul, Beta Basım Yayıncılık. Büyüköztürk, Ş. (2007). *Deneysel desenler-öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analizi (2. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Candan, Ahmet S, (1998.)*Kavramlara Dayalı Tarih Öğretimi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara,
- Case, M. J. And Fraser, D. M. (1999). “*An Investigation Into Chemical Enginnering Students’Understanding Of The Mole And The Use Of Concrete Activities to Promote Conceptual Change*”. *International J ournal Of Science Education*, 21(12), 12371249.
- Ceylan, H.(2008) *İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersinde Altıncı Sınıf Öğrencilerine Elektrik Konusunun Öğretiminde Kavramsal Değişim Yaklaşımının Öğrenci Başarısına ve Tutumuna Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi; Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Çağlayan, Ç. (2006). *Sekizinci Sınıf Fen Bilgisi Dersi Genetik Ünitesinin Öğretiminde Kavram Haritalarının Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Kavram Kazanmalarına Etkisi*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.
- Çaycı,B,(2007). *Kavram Öğreniminde Kavramsal Değişim Yaklaşımının Etkiliğinin İncelenmesi, Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, Ankara
- Çetinkaya, M. (2003). *Ortaöğretim (Lise) Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Delen, S. (2007). *İlköğretim ve Ortaöğretimde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, Y.(2008), *Kavram Yanılgılarının Belirlenmesinde Kavram Karikatürlerinin Kullanılması*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü; Erzurum

- Demirel, Ö. (1993). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Usem Yayınları, Ankara
- Demirel, Ö.(2004).*Öğretimde Planlama ve Değerlendirme: Öğretme Sanatı*, Ankara, PegemA Yayıncılık
- Demirel, Ö.(2005).*Öğretimde Planlama ve Değerlendirme: Öğretme Sanatı*, Ankara, Pegem Yayıncılık
- Demirel, Ö.(2007).*Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı*.Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dilek, D. (1999). *History in the Turkish Elementary School: Perceptions and Pedagogy*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, The University of Warwick., Coventry.
- Doğan, H. (2006), *İlköğretim okullarında T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Rol oynama Yönteminin Öğrenme Düzeyine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, O.(2007). *İlköğretim 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi "Bir Ülke Bir Bayrak" Ünitesindeki Kavramların Öğrenilmesinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Doğanay, A.(2003), *Öğretimde Kavram ve Genellemelerin Geliştirilmesi*, Edt: Cemil Öztürk Dursun Dilek, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi , Pegem Yayıncılık. Ankara
- Dönmez, C ve Yazıcı, K.(2008).*T.C.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi*, Nobel Yayıncılık, Ankara
- Dönmez, İ. Y. Alaz, A. Aydoğan, A., (2008). *9. Sınıf Öğrencilerinin "Akarsular" Konusundaki Temel Kavramları Öğrenme Düzeylerinin Tespiti*. Kastamonu Eğitim Dergisi. 16. (1). 177-184
- Dündar, H.(2007).*Kavram Analizi Stratejisinin Öğrencilerin Kavram Öğrenme Başarısı ve Hayat Bilgisi Dersine İlişkin Tutumlarına Etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

- Dündar, H.(2008),*Sosyal Bilgilerde Kavram Öğretimi*,(Ed: TAY, Bayram, Öcal, Adem),Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi, PegemA Akademi, Ankara
- Ekinöz, İ. (2003), *İlköğretimde Permütasyon ve Olasılık Konusunun Dramatizasyon ile Öğretimin Başarıya Etkisinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul
- Emiroğlu, G.(2002).İlköğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Konularının Öğretimi Üzerine Bir Araştırma. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- Erden, M.(1993). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara. Alkım Yayınevi.
- Ertaş, A.(2006),*Biyolojide Mikroskopik Yapılar ve Mikroorganizmalarla İlgili Kavramlara İlişkin Ders Materyali Geliştirme*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Van
- Eser, İsmail. (2003). *Cumhuriyet Döneminde Tarih Öğretimi ve İnkılâp Tarihi Dersleri*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Evrekli,E..(2010). *Fen Ve Teknoloji Öğretiminde Zihin Haritası ve Kavram Karikatürü Etkinliklerin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Sorgulayıcı Öğrenme Beceri Algılarına Etkisi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- Fellow, N. J.(1994). "A Window Into Thinking: Using Student Writing To Understand Conceptual Change In Science Learning". J ournal Of Research In Science Teaching, Vol. 31, No. 9, Pp. 985–1001.
- Fidan, N.(1985), *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Kitapçılık Yayıncılık, Ankara.
- Fidan, N.(1996). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Yayınevi, Ankara
- Gencer, Z.(2006). *İlköğretim Öğrencilerinin (6., 7., ve 8. sınıflar) Hücre Konusundaki Kavram Yanılgılarının Tespiti Üzerine Bir Araştırma*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

- Gençmehmetoğlu, R.(2009).*VIII. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Olgu, Kavram Ve Genellemelerin Öğretimi Ve Önemi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum
- Gezer, A.(2006). *Soyut Kavramların Öğretiminde Hayvan Masallarının Yeri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Girgin, G. Gürşimşek, I.(2005).*Oyunlarla Kavram Eğitimi Etkinlik Örnekleri*, Anı Yayıncılık, Ankara
- Göç, A, (2009)*T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin İçeriğini Öğretme Stratejileri*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Guzzetti, B. J., Synder, T. E. and Glass, G. E., (1992). "Promoting Conceptual Change InScience: Can Text Be Effectively?". J ournal Of Reading, 35(8), 642649.
- Gülçiçek(Yüksel), N.(2004), "Kavramsal Değişim Metinlerinin Öğrencilerin Manyetizma Konusunu Anlamalarına Ve Fizik Tutumlarına Etkisi". Ankara: Gazi Üniversitesi, Ortaöğretim Fen Ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Gürlek, M. (2002). *Ortaöğretim Biyoloji (Botanik) Öğretiminde Anlam Çözümleme Tabloları, Kavram ağları ve Kavram Haritalarının Uygulanması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Van.
- Halıcı, Ş,(2004) *Türkiye Devletinin Yapılanmasında Mahmut Esat Bozkurt*, Ankara, Atatürk Araştırma Merkezi
- Hali, S. Sapar.(2003) *İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Fotoğraf ve Resim Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- Hameed, H., Hackling, M.W. and Garnett, P.J.(1993), "*Facilitating Conceptual Change In Chemical Equilibrium Using a CAI Strategy*", International Journal Of Science Education, 15(2), 221230.
- Hewson, M.G. ve Hewson, P.W.(1983), "*Effect of Instruction Using Students'PriorKnowledge and Conceptual Change Strategies on Science on ScienceLearning*", Journal of Research in Science Teaching, 20(8), 731743.
- Hynd, C., Alvermann, D. and Qian, G.(1997), "*Preservice Elementary School Teachers'Conceptual Change About Projectile Motion: Refutation Text, Demonsration, Affective Factors and Relevance*", Science Education, 81, 127.
- Hynd, C., McWhorter, Y.J., Phares, V.L. and Suttles, C.W.(1994), "*The Role Of Instructional Variables In Conceptual Change In High School Physics Topics*", Journal Of Research In Science Teaching, 31(9), 933946.
- İlhan A,(2003) Kurumlarında İnkılâp Tarihi Öğretimi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara
- İnan, A.(1970) *Tarihten Bugün'e*, İstanbul, İş Bankası Kültür Yayınları
- Karahan, U.(2007).*Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Metodlarından Grid, Tanılayıcı Dalların ve Kavram Haritalarının Biyoloji Öğretiminde Etkisi*,Yüksek Lisans Tezi,Gazi Üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü ,Ankara
- Karamustafaoğlu,S.,Karamustafaoğlu,O.,Yaman,S.(2005),*Kavramlar ve Kavramların Önemi*,(Ed:Aydoğdu,M.,Kesercioğlu,T.)*İlköğretimde Fen ve Teknoloji Öğretimi*,Ankara ,Anı Yayıncılık
- Karapür, H. (2002). *Van'daki Liselerde Olasılık Öğretiminde Görülen Kavram Yanılgıları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü
- Kaptan, F. (1999). *Fen Bilgisi Öğretimi*. İstanbul, MEB Yayınları.
- Kempton, T. (2004). *Using paintings and cartoons to teach ethics in science*. School ScienceReview. 86(315), 75-82.
- Keogh, B. & Naylor, S. (1999). *Concept cartoons, teaching and learning in science: an evaluation*. International Journal of Science Education, 21(4), 431-446.

- Kılıç, A. A. (2004). *İlköğretim 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öğretmenleri Kullandıkları İçerik Düzenleme Stratejilerinin Öğeleri Belirleme Kuramı Temelinde Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.
- Kılıç, Z. ve diğerleri. (2001). *İlköğretim Okulu Fen Bilgisi Ders Kitapları İnceleme Kılavuzu*. Nobel Yayınevi, Ankara
- Kocatürk, U.(1999) *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri*, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara
- Korkmaz, H.(2004),*Fen ve Teknoloji Eğitiminde Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları*, Ankara, Yeryüzü Yayınevi
- Kömürçü, H. Zafer. (2002). *İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramların Kazandırılma Düzeyi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Köstüklü, N.(1999).*Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi*.(2.Baskı).Konya: Günay Ofset
- Köstüklü, N.(2001).*Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi*, Konya, Günay Ofset Matbaacılık
- Kuşakçı, E,F.(2007), *İlköğretim Fen Öğretiminde Kavramsal Karikatürlerin Öğrencilerin Kavram Yanılgılarını Gidermedeki Etkisi*,Yüksek Lisans Tezi,Ankara Üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara
- Lee, O., Eichinger, D.C., Anderson, C.W., Berkheimer, G.D. and Blkeslee, T.D.(1993), “*Changing Middle School Students’ Conceptions Of Matter and Molecules*”, J ournal Of Research In Science Teaching, 30(3), 249270.
- MEB, (2005). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (4-5. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara.
- MEB, (2010). *T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Bediralp Matbaası, İstanbul
- MEB.(2002). *İlköğretim Okulu Ders Programları*. Ankara,MEB Basımevi.

- Meriç, G.(2001). *“İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Mol Kavramı Konusundaki Kavram Yanılgılarının Tespiti ve Konunun Öğretimine İlişkin Öneriler”*. Ankara Gazi Üniversitesi Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Mulhan, M.(2007), *İlköğretim 7.Sınıf Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Dersi Kavramlarının Öğrenilmesinde Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Faktörler İle Eğitim Öğretim Uygulamalarının Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Nakiboğlu, M. (1999) *Öğretmen Adaylarının Kavram Geliştirme ve Kavram Öğretimi Stratejisine Yönelik Görüşleri*. D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı:10
- Niaz, M.(1998), *“A Lakatosian Conceptual Change Teaching Strategy Based On Student ağabeylity To Build Models With Varying Degrees Of Conceptual Understanding Of Chemical Equilibrium”*, Science Education, 7, 107127.
- Ocak, G.(Ed.).(2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara:Pegem A Yayıncılık.
- Oğuzkan, F., (1989), *Orta Dereceli Okullarda Öğretim, Amaç, İlke, Yöntem ve Teknikler*, Ankara,S.85-86
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özkan, Ö.(2001). *“Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Ekoloji Konularındaki Kavram Yanılgılarının Kavramsal Değişim Yaklaşımı ile Giderilmesi”*. Ankara: ODTÜ Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Peker, R(1936). *İnkılâp Tarihi Ders Notları*, Ankara
- Safran, M.(1999) *Tarih Öğretimi ve Çağdaş Müfredat Teorileri*, XII. Türk Tarih Kongresi (12-16 Eylül 1994), Kongreye Sunulan Bildiriler, C. III, TTK Basımevi, Ankara
- Safran, M. (2004). *“Eğitim Bilimi Açısından Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Öğretimi”*.Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Yöntem Arayışları. Sempozyum.

(edi: Bahaeddin Yediyıldız vd.) Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü. Ankara.

Safran, M. (1993). “*Değişik Öğretim Basamaklarında Tarih Derlerine İlişkin Tutumlar Üzerine Bir Araştırma*” Ankara Eğitim Dergisi s:4.

Safran, M.(1997)*İlkokul Öğretmenlerinin İnkılâp Tarihi Konularının Öğretimine İlişkin Görüşleri*, (Yayınlanmamış Araştırma). Ankara,

Safran,M,(2002) Safran, M.(2003) .*Türk Tarih Öğretimi ve Meseleleri*,Türkler Ansiklopedisi.

Senemoğlu, N. (2001). *Kuramdan Uygulamaya Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Senemoğlu, N.(2003). *Gelişim Öğrenme Ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Smith, E.L., Blakeslee, T.D. and Anderson, C.W.(1993). “*Teaching Strategies Associated With Conceptual Change Learning In Science*”, Journal Of Research In Science Teaching, 30(2), 111126.

Songur,A.(2006). *Harfli İfadeler Ve Denklemler Konusunun Oyun Ve Bulmacalarla Öğrenilmesinin Öğrencilerin Matematik Başarı Düzeylerine Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Şeker, K.(2010) .*Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretiminde Empati*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Burdur

Şeker, K.(2011).*İnönü Dönemi Kültür Hayatı 1938-1950*,Fakülte Kitabevi,Isparta

Şimşek, A.(2006), İçerik Türlerine Dayalı Öğretim: Kavramların Öğretimi, Nobel Yayın Dağıtım. 1. Baskı., S: 27 – 66.

Tebliğler Dergisi. (25.Mayıs 1981). *İlköğretim T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük müfredat programı*. Sayı: 2087.

Tekeli, İ.(1998). *Tarih Bilinci ve Gençlik*. İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları,

- Treagust, D.F., Harrison, A.G. and Venville, G.J.(1996). "Using An Analogical Teaching Approach To Engender Conceptual Change", *International Journal Of Science Education*, 18(2), 213-229.
- Uğurel, I. ve Moralı, S. (2006). *Karikatürler ve matematik öğretiminde kullanımı. Milli Eğitim Dergisi*, 35(170), 47-66.
- ÜLGEN, G.(2001),*Kavram Geliştirme Kurallar ve Uygulamalar*, Pegem Yayıncılık, Ankara,
- Ülgen, G.(2004), *Kavram Geliştirme Kuramlar Ve Uygulamalar*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Yalın, H.İ. (2000), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Nobel Yayın Dağıtım. Ankara
- Yalın, H.İ. (2002), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Nobel Yayın Dağıtım. Ankara
- Yazıcı, H, Samancı, O,(2003) *İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Ders Konuları İle İlgili Bazı Kavramları Anlama Düzeyleri*, Milli Eğitim Basımevi, sayı:158. , Ankara.
- Yazıcıoğlu, E. B. (2007). *Çoktan Seçmeli Testler ile Yapılandırılmış Gridlerin Psikomotor Özellikler Açısından Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yekrek,Ş.(2006). İlköğretim Sekizinci Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinde Çoklu Zekâ Kuramının Öğrencilerin Erişimine Ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Yel, S.(2009). *Kavram Geliştirme ve Öğretimi*,(Ed:Öztürk,C),Sosyal Bilgiler Öğretimi Demokratik Vatandaşlık Eğitimi,Ankara,PegamA Akademi
- Yıldız, M.(2001). "Ortaöğretim 9. ve 11. Sınıflarda Okutulan Biyoloji Derslerinde Bazı Genetik Kavramların Öğretimindeki Zorlukları ve Bu Zorlukları Aşmaya Yönelik Önlemler". Erzurum: Atatürk Üniversitesi Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- Yıldız, İ.(2008) ,*Kavram Karikatürlerinin Kavram Yanılgılarının Tespitinde ve Giderilmesinde Kullanılması:Düzgün Dairesel Hareket*, Yüksek Lisans Tezi,Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara
- Yılmaz, M,S.(2006) “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konularının İlköğretimde Öğretimi”, Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi, (Editor: Yasemin Doğaner), Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara
- Yılmaz, Ö.,Tekkaya, C., Geban, Ö. Ve Özden, Y.(1998), “*Lise I. Sınıf Öğrencilerinin Hücre Bölünmesi Ünitesindeki Kavram Yanılgılarının Tespiti ve Giderilmesi*”, III. Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu, K.T.Ü., 187191, Trabzon.
- YÖK/Dünya Bankası. (1997). *Fizik Öğretimi*. Ankara: Milli Eğitimi Geliştirme Projesi. June, 19, 2010,
- Zietsman, A.I. and Hewson, P.W.(1986), “*Effects Of Instruction Using Microcomputer And Conceptual Change Strategies On Science Learning*”,*Journal Of Research In Science Teaching*, 23(1), 2739.

İNTERNET KAYNAKÇASI

<http://orgm.meb.gov.tr/OzelEgitimProgramlar/Egitilebilir/07%20.htm>

adresinden 10 Mart.2011'de alınmıştır.

<http://www.onlineoyun.gen.tr/threads/13652-Bulmaca-ve-e%C4%9Flence>

e%C4%9Fitimi-oyunlar%C4%B1-%C3%A7ocuklar%C4%B1n-IQ-sunu-
y%C3%BCkseltiyor adresinden 08.Mart.2011'de alınmıştır

<http://turkforum.4rumer.net/t1112-bulmacann-tarihcesi> (21 Mart 2011'de alınmıştır.)

http://www.karebulmaca.com/v2/index.php?option=com_content&task=view&i=12&Itemid=26

adresinden 24 Ocak 2012'de alınmıştır.

<http://www.numanaga.com/egitimde-bulmaca/> adresinden 21 Mart 2011'de

alınmıştır.

http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/modul_pdf/761CBG014.pdf

(Erişim Tarihi 06.05. 2011)

http://www.abbasguclu.com.tr/egitim/yeni_egitim_sisteminde_yeni_bir_ders

zeka_oyunlari_dersi.html((Erişim Tarihi 06.05. 2012)

<http://www.google.com.tr/imgres?imgurl=http://img80.imageshack.us/img80/>

393 1/viyanatg3.jpg&imgrefurl=http://www.baktabul.net/tarih/80173-tarih

karikaturleri.html&h=452&w=390&sz=33&tbnid=CjFfA1WHd4J2NM:&tbn

h=242&tbnw=208&prev=/search%3Fq%3Dtarih%2Bkarikat%25C3%25B

Crleri%26tbn%3Disch%26tbo%3Du&zoom=1&q=tarih+karikat%C3%BC

rleri&hl=tr&usg=__Mhf0SqWTQdb66pKEDIn4EB3RFmw=&sa=X&ei=De

TcTa2B 83Nsgat_PnoDg&ved=0CBsQ9QEwAA(Erişim Tarihi : 23.05.2011)

<http://www.tualimforum.com/karikatur/39132-viyana-kapisi.html>(Erişim Tarihi:23.05.2011)

EKLER

EK-1 ÖN TEST

1-Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ırkçılık esasına dayanmaz. Ona göre ırkı, düşüncesi ve inancı ne olursa olsun kendini Türk bilen ve Türk hisseden her insan Türk'tür. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı anayasamızda “**Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.**” şeklinde ifadesini bulmuştur.

Verilen bilgiye göre, Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî birlik ve beraberliği güçlendirmeye yöneliktir.
- B) Millet fertlerini birbirine bağlayıcıdır.
- C) Sınıf ve zümre üstünlüğüne önem verir.
- D) Birleştirici ve bütünleştiricidir.

2-Atatürkçü düşüncede millî dış politikanın ilkelerinden bazıları şunlardır:

- Millî sınırlarımız içinde kalmak
- Gerçekleştiremeyeceğimiz emeller peşinde koşmamak
- Uluslararası ilişkilerde, eşitliğe dayanan karşılıklı dostluklar ve ittifaklar kurmak
- Dış politikada bilim ve teknolojiyi yol gösterici olarak kullanmak

Verilen ilkelere göre, Atatürk'ün dış politika anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçekçidir
- B) Yayılmacıdır
- C) Barışçıdır
- D) Akılcıdır

3-Halkçılık ilkesine göre, millî egemenliğin dayanağı halktır. Halk, ülke yönetimine katılabilir. Kanun önünde tüm vatandaşlar aynı haklara sahiptir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa ayrıcalık tanınamaz. **Buna göre;**

I- toplumda ayrıcalık ifade eden unvanların kaldırılması

II- kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının tanınması

III- medreselerin kapatılması

IV- saltanatın kaldırılması

İnkılâplarından hangilerinin halkçılık ilkesi doğrultusunda yapıldığı söylenebilir?

A) Yalnız II

B) Yalnız IV

C) I - III

D) I - II – IV

4- Aşağıda halkçılık ilkesiyle ilgili kavramlardan hangisi **yanlış** eşleştirilmiştir?

I.Eşitlik	:Soyadı Kanunu
II.Adalet	:Hukuk Mektebinin açılması
III.Demokratik hak	:Medeni Kanunun kabulü

A) I

B) II

C) III

D) IV

5-Atatürk, inkılâplarını gerçekleştirirken Batılı ülkelerin sahip olduğu kurumları Türkiye’de de oluşturmaya çalışmıştır. Ancak bunu yaparken Batıyı ve Batılı kurumları taklit etmemiş, sadece örnek almıştır. Örnek aldığı kurumların Türk milletine uygun olmasına özen göstermiştir.

Buna göre Atatürk, inkılâplarını yaparken daha çok aşağıdakilerden hangisine önem vermiştir?

A) Akla ve mantığa uygun olmasına

B) Halkın desteğini almış olmasına

- C) Millî karaktere uygun olmasına
D) Din ve vicdan özgürlüğünü sağlamasına

6- “Demokratik yönetimlerde herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.”

Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin bu ilkesinin gereği olan bir uygulama değildir?

- A) Benzer suçu işleyen kişilere aynı cezanın verilmesi
B) Yönetimde çoğunluğun düşüncesinden farklı olan görüşlere de söz hakkı verilmesi
C) Kadınların ve erkeklerin aynı haklara sahip olması
D) Bütün vatandaşlardan gelirine bakılmaksızın aynı miktarda vergi alınması

7-Atatürk, “Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, işçi, tüccar, sanatkâr, asker, doktor, kısaca herhangi bir toplumsal kurumda çal’?an bir vatandaşın hak, çıkar ve hürriyeti eşittir.” sözü ile halkçılık ilkesinin;

I- Sınıf ve zümre ayırımına karşı olması,

II- Eğitim birliğini esas alması,

III- Kanun önünde eşitliği öngörmesi, **Özelliklerinden hangisinin önemini vurgulamıştır?**

- A) Yalnız II
B) I – III
C) I – II
D) II – III

8- Atatürk’ün “Medeniyet yolunda başarı, yenileşmeye bağlıdır. Sosyal hayatta, ilim ve fen sahasında başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur.”

sözü, onun hangi özelliğini yansıtır?

- A) İdealistliğini
B) Sanatseverliğini

C) Açık sözlülüğünü

D) İnkılâpçılığını

9- Atatürk ilke ve inkılâplarının dayandığı temel esaslardan bazıları şunlardır:

Egemenliğin millete ait olması, Vatan ve millet sevgisi, Çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkma ülküsü, **Bu esaslar**;

I. Cumhuriyetçilik

II. Devletçilik

III. Milliyetçilik

IV. İnkılâpçılık

İlkelerinden hangisi veya hangileri ile doğrudan ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız IV

C) II ve III

D) I, III ve IV

10-Atatürk “Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak; kendine özgü siyasi bir fikre sahip olmak, mensup olduğu bir dinin gereklerini yapmak veya yapmamak hak ve hürriyetine sahiptir.” sözü ile laikliğin;

I.Din, devlet işlerini birbirinden ayırması,

II. Din, vicdan özgürlüğünün güvencesi olması,

III. Dinin siyasete alet edilmesini önlemesi,

IV. Dini yanlış, temelsiz inançlardan arındırması,

Özelliklerinden hangisinin veya hangilerinin önemini vurgulamıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II, III ve IV

11-“Ulusun oy ve isteğine dayanan her işin sonucunda, ulus için iyilik ve mutluluk olacağı kesindir.” Atatürk bu sözüyle, aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamak istemiştir?

- A) Halk egemenliğinin
B) Kültürel gelişmenin
C) Ülke savunmasının
D) İlerlemenin ve kalkınmanın

12-Atatürk devrimlerinin dayandığı ilkelere bazıları şunlardır:

- Egemenlik ulusa ait olmalıdır.
- Ülke, çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarılmalıdır.
- Ulusal birlik ve beraberlik sağlanmalıdır.
- Ülke bağımsız ve özgür olmalıdır.

Burada, Atatürk ilkelerinin hangisi üzerinde durulmamıştır?

- A) Ulusçuluk
B) Devrimcilik
C) Cumhuriyetçilik
D) Devletçilik

13-Atatürkçü düşünce sisteminde devrimcilik, yalnızca yapılan devrimleri korumakla yetinmeyip aklın, bilimin ve teknolojinin yol göstericiliğine dayalı gerekli atılımları yaparak çağdaşlaşmayı öngörür. Bu anlayışla aşağıdaki yargılardan hangisi çelişmektedir?

- A) Uygarlıkta ilerlemek için yalnızca yenilikçi olmak yetmez.
B) Yenilikler bilimsel çalışmaların sonuçlarına göre gerçekleştirilmelidir.
C) Toplum, yaşayan bir varlık olarak yenileşmeye ve gelişmeye açık olmalıdır.
D) Toplumsal gelişme değişmez kurallar çerçevesinde olmalıdır.

14-Demokrasi, insanın değerli bir varlık olarak görüldüğü yönetim biçimidir.

Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin bu ilkesine uygun bir uygulama değildir?

- A) Engelli bireylere iş imkânının sağlanması

B) Temel hakların, yönetenler tarafından belirlenmesi

C) Kültürel etkinliklerin geniş kitlelere ulaştırılması

D) Bireylere, yeteneklerini geliştirme imkânının verilmesi

15- Aşağıdakilerden hangisi inkılâpçılığın amaçlarından birisi **değildir**?

A) Var olan kurumları zorla değiştirmek

B) Toplumun sürekli gelişmesini sağlamak

C) Yeni kurumların yanında eski kurumların devamını sağlamak

D) Türk milletini çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarmak

16-Cumhuriyet Döneminde hukuksal ve toplumsal alanda yapılan inkılâplarla herkes yasalar önünde eşit kabul edilmiştir. Hiçbir kişiye, aileye ve zümreye ayrıcalık tanınmamıştır. Böylece, çıkarları ortak ve dayanışma içinde olan çağdaş bir toplum oluşturulmak istenmiştir.

Bu bilgilere göre hukuksal ve toplumsal alanda yapılan inkılâplar;

I- Cumhuriyetçilik

II-Laiklik

III-Halkçılık

İlkelerinden daha çok hangisi veya hangileriyle ilişkilendirilebilir?

A) I ve II

B) II ve III

C) Yalnız I

D) Yalnız II

17-Demokraside halkın egemen durumda olması; bireylerin her alandaki görüşlerinin önem kazanmasına, yönetimde halkın düşünce ve tercihleri doğrultusunda uygulamalar yapılmasına neden olmuştur. **Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin bu özelliğiyle çelişen bir durumdur?**

A) Yöneticilerin, halkın çıkarlarını ön plânda tutması

B) Aynı düşünceyi paylaşan insanların bir araya gelerek örgütlenebilmesi

C) Ülkenin, yöneticilerin istek ve arzularına göre yönetilmesi

D) Kamuoyunun görüşlerini özgürce ifade edebilmesi

18-

Çocuklar! Sizce **Atatürk inkılâplarının esas amacı nedir?** Sosyal Bilgiler öğretmenin sorusuna verilen hangi cevap **doğrudur?**

- A) Türk milletinin bağımsızlığını sağlamak
- B) Türk milletini batılı devletler seviyesine çıkarmak
- C) İşgal edilen Türk vatanını kurtarmak
- D) Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyi üstüne çıkarmak

19-Millî güvenlik siyaseti aşağıdakilerden hangisinde ifade edilmektedir?

- A) Milletimizi iç ve dış tehditlerden koruyan askeri güçtür.
- B) Ulusal güvenliğimizin nasıl sağlanacağına belirlenmesidir.
- C) Ülkemizin sahip olduğu ekonomik, siyasi, teknolojik güçlerinin toplamıdır.
- D) Millî Güvenlik Kurulu'nun kimlerden oluşacağına belirlenmesidir.

20-Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi devlet yönetiminde milli egemenliği esas almıştır?

- A) Devletçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Lâiklik
- D) Milliyetçilik

21-Türk devletinin niteliklerini belirleyen ve Atatürkçü Düşünce Sisteminin de temelini oluşturan Atatürk İlkeleri, aşağıdaki tarihlerden hangisinde Anayasamıza konulmuştur?

- A) 1937 B) 1938 C) 1961 D) 1982

22- • Saltanatın kaldırılması,

- Hâkimiyetin millet egemenliğine dayalı olması,
- Kanun üstünlüğü anlayışının herkesçe benimsenmesi

Bu bilgiler, aşağıdaki ilkelerden hangisiyle daha çok ilişkilidir?

- A) Cumhuriyetçilik B) Milliyetçilik
C) Halkçılık D) Lâiklik

23- Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ilkelerinin ortak özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Birbirini tamamlayan bir yapıda olması
B) Bilimi ve akli temel alması
C) Tamamının Avrupa'dan örnek alınması
D) Türk halkının ihtiyaçlarından doğması

24-

- Tam bağımsızlığın korunması
- Milli birliğin korunması ve sürdürülmesi
- Milli egemenliğe dayalı güçlü bir devlet kurulması
- Çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkılması

S.B.S'ye hazırlanan Sevide hedefler okuyor. Bu hedefler neyle ilgilidir?

- A) Milli cemiyetlerin B) Atatürkçülüğün
C) Mebuslar meclisinin D) Saltanatın

25- Aşağıdakilerden hangisi Atatürkçü Düşünce'de Milli güç unsurlarından **değildir?**

A) Siyasi Güç

B) Teokratik Güç

C) Askeri Güç

D) Ekonomik Güç

26-

- Toplumsal yaşamda, başkalarıyla paylaşmadığımız düşünce ve inançlara saygı gösterilmesi
- Herkesin düşüncelerini özgürce ifade edebilmesinin sonucunda, toplumda çok sesliliğin oluşması.

Yukarıdaki demokrasi ilkelerinin karşılığı olanlar hangisinde birlikte verilmiştir?

A) Eşitlik-Toplumsal ilişki

B) Özgürlük-Çoğulculuk

C) Eşitlik-Hoşgörü

D) Hoşgörü-Çoğulculuk

27-

1919 yılı Mayıs'ında Samsun'a çıktığım gün elimde, maddi hiçbir kuvvet yoktu. Yalnız büyük Türk milletinin asaletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran yüksek ve manevi bir kuvvet vardı. İşte ben bu millî kuvvete, bu Türk milletine güvenerek işe başladım.

Mustafa Kemal'in konuşmasında vurguladığı millî güç unsuru hangisidir?

A) Siyasi güç

B) Sosyokültürel güç

C) Ekonomik güç

D) Askerî güç

28-Atatürk, "Dünyanın her türlü ilminden, buluşlarından, ilerlemelerinden yararlanalım, fakat asıl temeli kendi içimizden çıkarmak zorundayız." sözü ile eğitimin özellikle hangi niteliklere sahip olmasını istemiştir?

- A) Çağdaş-millî B) Karma -eşitlikçi
C) Parasız –zorunlu D) Geleneksel-demokratik

29-

- I. TBMM'nin açılması
II. Saltanatın kaldırılması
III. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

Atatürk döneminde gerçekleştirilen yukarıdaki inkılâplardan hangisi cumhuriyetçilik ilkesine yönelik yapılan inkılâplardan değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) Yalnız IV

30- Cumhuriyet döneminde;

I- Tekke ve türbelerin kapatılması,

II- Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânının uygulanması,

III- Türk Dil Kurumunun kurulması, gibi yenilikler yapılmıştır.

Bu yeniliklerin Atatürk ilkeleriyle ilişkisi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Cumhuriyetçilik	İnkılâpçılık	Halkçılık
B) Lâiklik	Devletçilik	Milliyetçilik
C) Devletçilik	Lâiklik	Cumhuriyetçilik
D) Halkçılık	Cumhuriyetçilik	Lâiklik

31-

Çocuklar! Atatürk'ün bütünüleyici ilkelerinden birisini kim söyleyecek?

Öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci doğru cevap vermiştir?

A) Cumhuriyetçilik

B) Ulusal Egemenlik

C) Milliyetçilik

D) Devletçilik

32-

I. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması

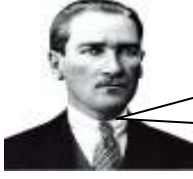
II. Avrupa'da kullanılan ölçü ve tartı birimleri ile miladi takvimin kabul edilmesi

III. Yasalar önünde herkesin esit olması ve hiçbir sosval sınıfın diğerine karşı üstün

Yukarıda verilen gelişmelerin Atatürk ilkeleriyle eşleştirmesi hangisinde doğrudur?

I	II	III
A) Cumhuriyetçilik	İnkılâpçılık	Milliyetçilik
B) Lâiklik	İnkılâpçılık	Halkçılık
C) Devletçilik	Lâiklik	Cumhuriyetçilik
D) Halkçılık	Cumhuriyetçilik	Lâiklik

33-

Dünyada medeniyet için, hayat için, başarı için, her şey için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlim ve fennin haricinde mürşit aramak gaflettir, cehalettir, dalalettir.

Mustafa Kemal bütüncü ilkelere hangisinin önemini vurgulamıştır?

A) Batılılaşma

B) Akılcılık ve Bilimsellik

C) Milli birlik ve beraberlik

D) İnsan ve insanlık sevgisi

34-

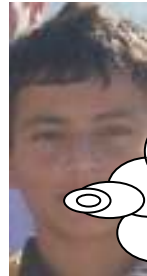
Siyasi güç ne demektir çocuklar? Büşra öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci doğru cevap vermiştir?

A) Demokrasi ve insan haklarına bağlı yönetimin

B) Ülkenin yerüstü kaynaklarının verimli kullanılması

C) Ülkenin gelecek tehlikelere karşı önlem

D) Halkın eğitimi olması

39- Atatürk'ün "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" sözü hangi Atatürk ilkesi ile doğrudan ilgilidir?

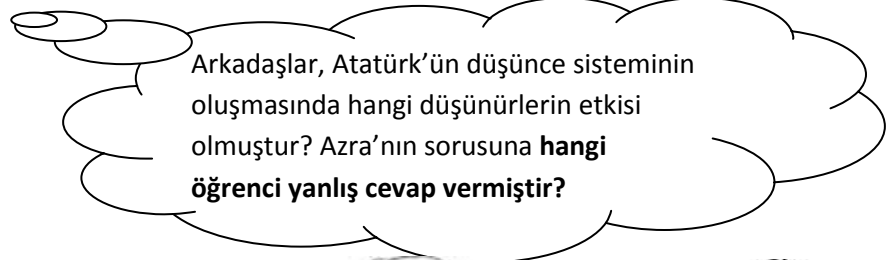
A) Halkçılık

B) Cumhuriyetçilik

C) Milliyetçilik

D) Laiklik

40-

Beyza

Sema

Emre

Beria

A) Tefik Fikret

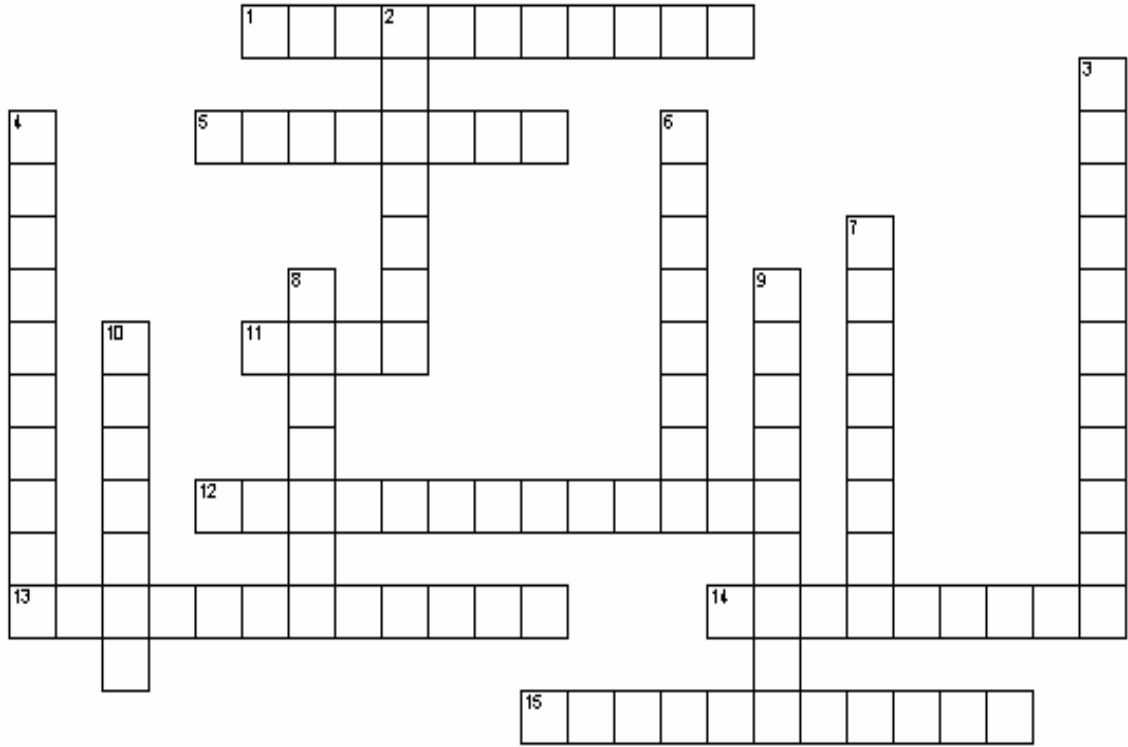
B) Voltaire

C) Ziya Gökalp

D) Sait Halim Paşa

EK-2 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

ATATÜRKÇÜLÜK-1

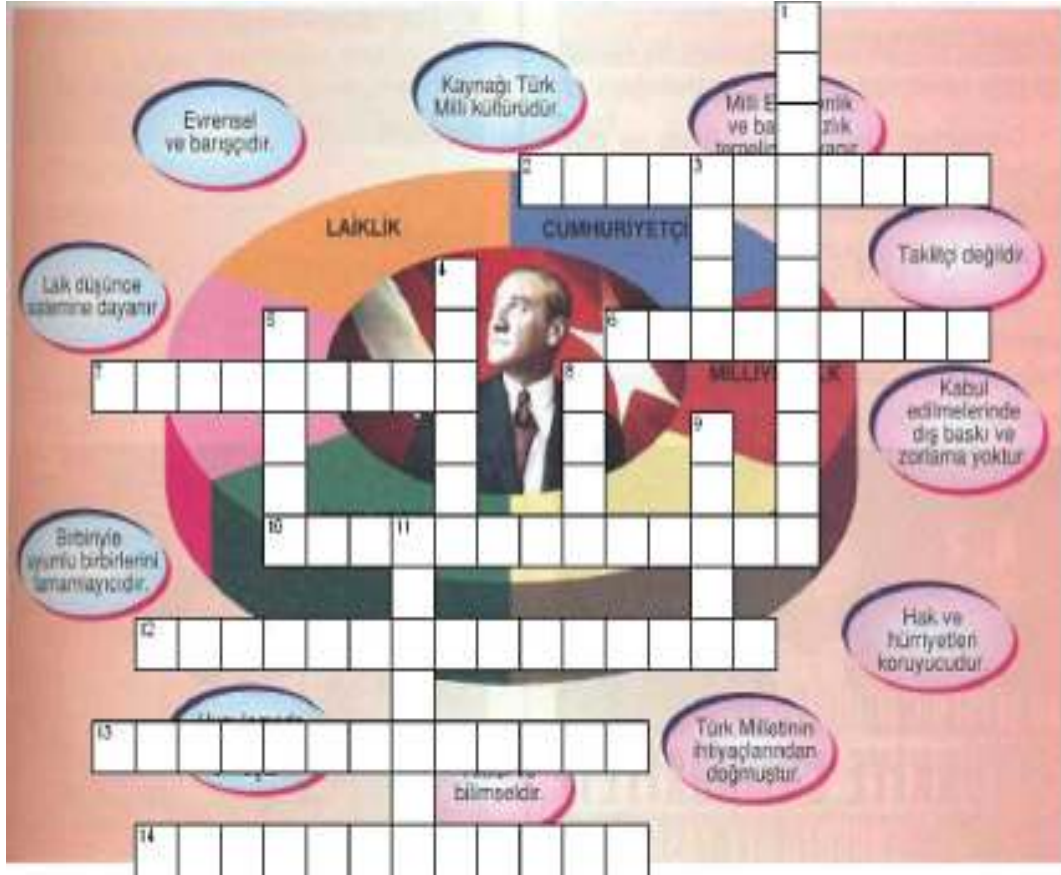
SOLDAN SAĞA

1. Atatürk'ün ekonomi anlayışını hangi ilkesiyle ilişkilendirebiliriz
5. Bir ulusun ,ulusal hedeflerine ulaşabilmek amacıyla kullanabileceği maddi ve manevi kaynaklarının toplamına ne denir
11. Bir ülke üzerinde belirli bir zaman diliminde birlikte yaşayan ,geleceğini o ülkenin beklentilerine göre belirleyen topluluğa ne denir
12. Atatürk'ün ,millî benliğini bulamayan milletler başka milletlerin avıdır.Sözü hangi ilkesiyle ilgilidir.
13. Türk toplumuna uygun sosyal ,ekonomik,siyasi kurumları kurmak ve çağdaş bir toplum oluşturma
14. Atatürk'ün bu ilkesinde herhangi bir sınıfın ,grupun üstünlüğü yoktur?
15. Türkiye Cumhuriyetini kuran Türk halkına denir?

YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. Tekke ve zaviyelerin kapatılması Atatürk'ün hangi ilkesiyle ilgilidir
3. Ferdin yapamayacağı işleri devletin yapmasını öngörür?
4. Atatürkçülüğü meydana getiren ilkeler hayalciliğe değil neye dayanır
6. Atatürkçülük bağımsızlık mücadelesi veren uluslara da örnek olduğundan ne özelliği taşır
7. Atatürk milliyetçiliği neye dayanmaz
8. Devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine değil akla ve bilime dayandırılmasıdır.
9. Halkın kendini doğrudan doğruya yönetmesidir.
10. Bir toplumun önemli kurumlarını kısa bir süre içinde değiştirip kendini yenileştirme atılımıdır?

EK-3 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

Soldan Sağa

2. Türk İnkılâbı'nın temel hedefi nedir?
6. Toplumun yararına yapılan inkılâplar Atatürk'ün hangi ilkesiyle ilgilidir?
7. Kayıtsız şartsız milletin olan nedir?
10. Ait olduğu milletin varlığını sürdürmesi ve yüceltilmesi için diğer bireylerle birlikte çalışmaya bu çalışmayı ve bilinci diğer kuşaklara da yansıtmaya denir.
12. Mevcut yönetimi sevme koruma ve yaşatma ile ilgili olan ilke
13. Bir ülkede eğitilmiş, kültürlü ve teknik bilgilerle donanmış insanların oluşturduğu güç çeşidi hangisidir?

14. Atatürk tarafından belirtilen devlet hayatına, fikir hayatına ve ekonomik hayata, toplumun temel kurumlarına ilişkin gerçekçi düşüncelere verilen isim

Yukarıdan Aşağıya

1. Devletin ekonomik hayata müdahalesini ifade eden ilke hangisidir?

3. ve bilim temeline dayanmak laiklik ilkesinin özelliğidir.

4. Türkiye'nin, coğrafi konumu gereği her türlü iç ve dış tehditlere açık olması güçlü bir orduya sahip olmasını gerektirmektedir. Bu hangi gücün önemini ifade etmektedir?

5. Cumhuriyet yönetiminde yöneticiler nasıl iş başına gelir?

8. Halkçılıkta toplumu oluşturan bütün vatandaşlar ülkesine ve devletine karşı hak ve sorumluluklar açısından nasıl olması gerekir?

9. Bir milletin, ulusal hedeflerine ulaşabilmek amacıyla kullanabileceği maddi ve manevi kaynaklarının toplamı bu gücü ifade eder.

11. Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır.

EK-4 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

Atatürkçülük-3

Aşağıda Atatürk'ün Altı ilkesini bulunuz

W N Y H T G C R U R Z F H D S J C X W E Y M T R Z
 K Z F Y B O D E V L E T Ç I L I K Q M H D E I O W
 U C X C Z V Q Q K X M K X T U Y E Y P L O R Q F B
 U U B R F U H G V V İ J Z L O A Y X C P N N F O İ
 K M J U A L O E S L K V N O Y M P A Q X J W F V V
 N H H N İ X E U İ M K M R B R İ Y N G H D İ O K Z
 T U L İ U L L Ç C A İ U P K E L P C S Q S N K N M
 W R G X T F K A İ V S J R L X L W Z J W V K E S T
 U İ B İ P L H X İ F J P V M İ İ F W Y C V İ W U M
 Y Y F Z A Z Y Y W K S İ H N E Y M F C K D L C K H
 F E D H S Y J S U W L L Q V S E Q C Y Q J A D C L
 J T M Y E İ K U P F B İ B S R T U D A G B P P H W
 Y Ç L M M S M R K Z T W K L Y Ç S K F C R Ç T X Q
 W İ D İ P M A E A J F U X W C İ G D Z S F İ Z P X
 P L O U E H İ S K W C X Q Z Y L E W M M G L G J İ
 W İ M W A Y M B B D W S L Z C İ V W A F Y İ G Y K
 N K K E E Q N Q E M J C F S F K Y Z T U Q K D E D

1.cumhuriyetçilik

3. laiklik

5. halkçılık

2. milliyetçilik

4. devletçilik

6. inkılapçılık

EK-5 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

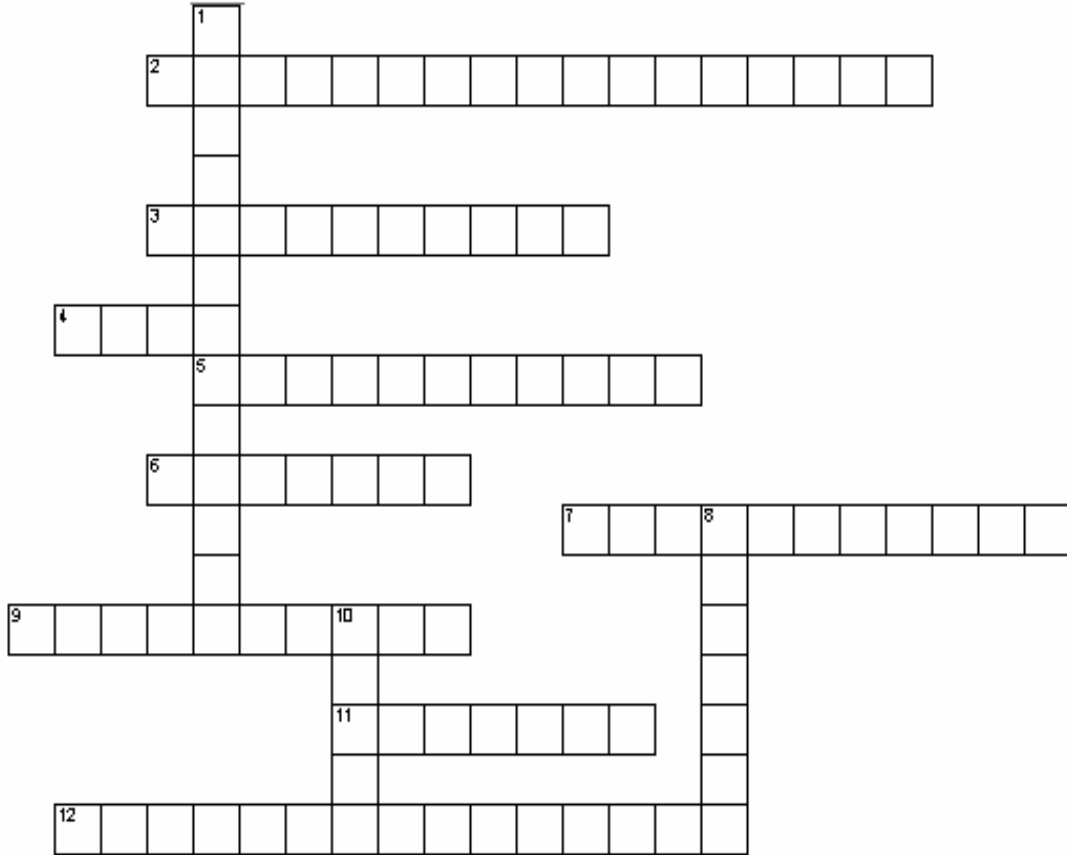
Atatürkçülük-4
Aşağıdaki kavramları bulunuz

I X Y Y X C H A T Y I L U D Z U N C W R J X L U K
 N K O F M S X F T Y H S J F U D Q C W H X E M H Y
 K E H S I Y A S I G Ü Ç E Z F W S D B P N K T C J
 İ X X Y G Z V V H T O M Q N Z D M F O Y W O F F X
 L J L C A L A I K L I K B A H P V Z C Q B N M Z H
 A F P Q V P A K S K B J H C J G V Y W G V O I D M
 P B P P B I C U V U Y A S K E R I G Ü Ç D M L S I
 Ç U U R A I B R P P D K S R Q D O E M Y E I L O J
 İ L A O S L U G K Ü L T Ü R E L G Ü Ç E V K I S N
 L E F H A L K Ç İ L İ K V X W G U Q E U L G G O U
 İ D G J J G H B U N D X C H N R X P O Q E Ü Ü S W
 K A T A T Ü R K Ç Ü L Ü K E R E A Z G W T Ç Ç Y Z
 D N G T E V G Y A Y R U T T M X T S U H Ç Q U A S
 K E N L U Y A I N S A N S E V G İ S İ K İ Y K L İ
 G K Ç A Ğ D A Ş L A Ş M A M J A F M R L L T M G V
 Z U U B S V M İ L L İ Y E T Ç İ L İ K V İ Z R Ü H
 R L U D L B İ L İ M S E L L İ K V A G V K A K Ç Z

ATATÜRKÇÜLÜK	INKILAPÇILIK	MİLLİGÜÇ	SIYASİGÜÇ	ASKERİGÜÇ
MİLLİYETÇİLİK	EKONOMİKGÜÇ	SOSYALGÜÇ	KÜLTÜRELGÜÇ	HALKÇILIK
DEVLETÇİLİK	LAİKLİK	İNSANSEVGİSİ	BİLİMSELLİK	ÇAĞDAŞLAŞMA

EK-6 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

ATATÜRKÇÜLÜK-5

SOLDAN SAĞA

2. yürürlükteki anayasamız kaç tarihli anayasadır
3. altın ışık,adlı eserin yazarı kimdir
4. idadi, günümüzde hangi okul düzeyinde bir okuldu
5. Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına ne denir
6. Anayasamızın kaçınıcı maddesinde" Türkiye devleti bir cumhuriyettir" diyor
7. Bu ilkenin ortaya çıkış nedenlerinden birisi 1929 dünya ekonomik bunalımıdır. Hangi ilke
9. atatürk'ün fikir dünyasının oluşmasında etkili olmuş bir düşünür
11. aklıcılık ve bilimsellik ile doğrudan ilişkili ilke hangisidir
12. Halkın doğrudan yönetime katılmasını öngören ilke hangisidir

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Osmanlı devletinin dağılmasında etkili olan akım
8. bu ilke din ile devlet işlerinin ayrı tutulmasını gerektirir
10. Atatürk milliyetçiliğinde milli birlik ve beraberliği güçlendiren unsurlardan biri deeğitimidir. Boşluğa ne gelmelidir

EK-7 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

Atatürkçülük-6

N C W F I Y W U X W V V A E Y X W L A I K L I K R
 E J C X U W R R Q N R H Y A L I P O L P M G E M G
 A R U F I E V D F I Z I O Q K Q M U I N K İ L A P
 K C T S Q M U H A M M E D A L I C İ N N A H X Z A
 W G Z V B A P Y L U N E A B L A T W J O N J O L G
 E R J Q A Z J B M J O Y S S J C D V F M C T P U M
 W K D S D L C U A H O C K D O Z S J N I B S D M J
 B A K P Q C U B O F I İ U F E Y A P O E B W K İ D
 F E D M R N H A K Q L U X M U V A Z F R X R C L E
 T G M U U X Q C V İ D M F Z H W L D J L C R I L M
 R F N Y İ S G Y Ç A V L V T J U P E İ R J O O E O
 S M U D L J A K T H B Q W R J L R G T K F C N T K
 K D R A S M L V Z N Q T J L İ R J İ X Ç A F O L R
 M W O P B A E X G H K J W U Q G Q O Y G İ N E E A
 J C D S H P P F Y J X R J W T F R E M E B L U R S
 H T W Z F R A N S İ Z İ H T İ L A L İ Q T R İ N İ
 X L O J Z İ T T İ H A T V E T E R R A K İ P Z K U

MAZLUMİLLETLER

INKILAP

MUHAMMEDALICINNAH

LAIKLIK

DEMOKRASI

HALKÇILIK

DUYUNUUMUMIYE

DEVLETÇILIK

CUMHURİYET

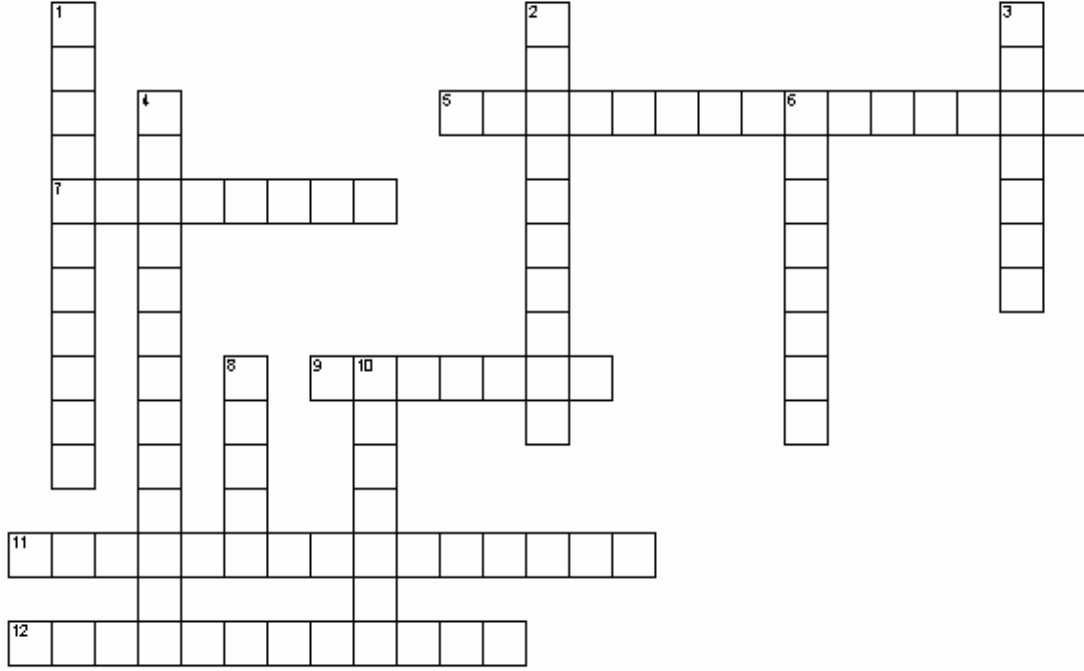
İTTİHATVETERRAKI

SOYADIKANUNU

FRANSIZİHTİLALİ

EK-8 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

ATATÜRKÇÜLÜK-7

SOLDAN SAĞA

5. Siyasal partilerin kurulması Atatür'ün hangi ilkesiyle ilgilidir.
7. Askeri ,Sosyokültürel,Ekonomik ve Siyasi güç .Bunların tamamına ne denir
9. Serbest ekonomiden yana olan kimseye denir.
11. Özellikle sömürge imparatorlukları döneminde zulüm ve haksızlığa uğramış,yer altı ve yer üstü kaynakları sömürülmüş milletler?
12. M.Kemal"Milletin bağrından temiz bir kuşak yetişiyor.Bu eseri ona bırakacağım .Gözüm arkada kalmayacak"İnkılapları koruma görevini kime bırakıyor?

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Düşman işgaline karşı 1918-1919 yılları arasında halk işgale karşı direniş örgütleri kurmuştur.Bu durum halkta hangi ilkenin varolduğunu gösterir.
2. Atatürk vatan şairinden etkilenmiştir.Vatan şairi kimdir.
3. Diyanet işleri Başkanlığının kurulması hangi ilkeyle ilgilidir.
4. Kabotaj kanununun kabulü hangi ilkeyle ilgilidir.
6. M.Kemal"Bu millete hizmet eden onunolur" Ne olur?
8. Yönetme ,düzenleme biçimi ,düzendir.
10. Bir devletin siyasi teşkilatını ,kanuni şekillere riayet etmeden değiştirmek üzere zorla yapılan

EK-9 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

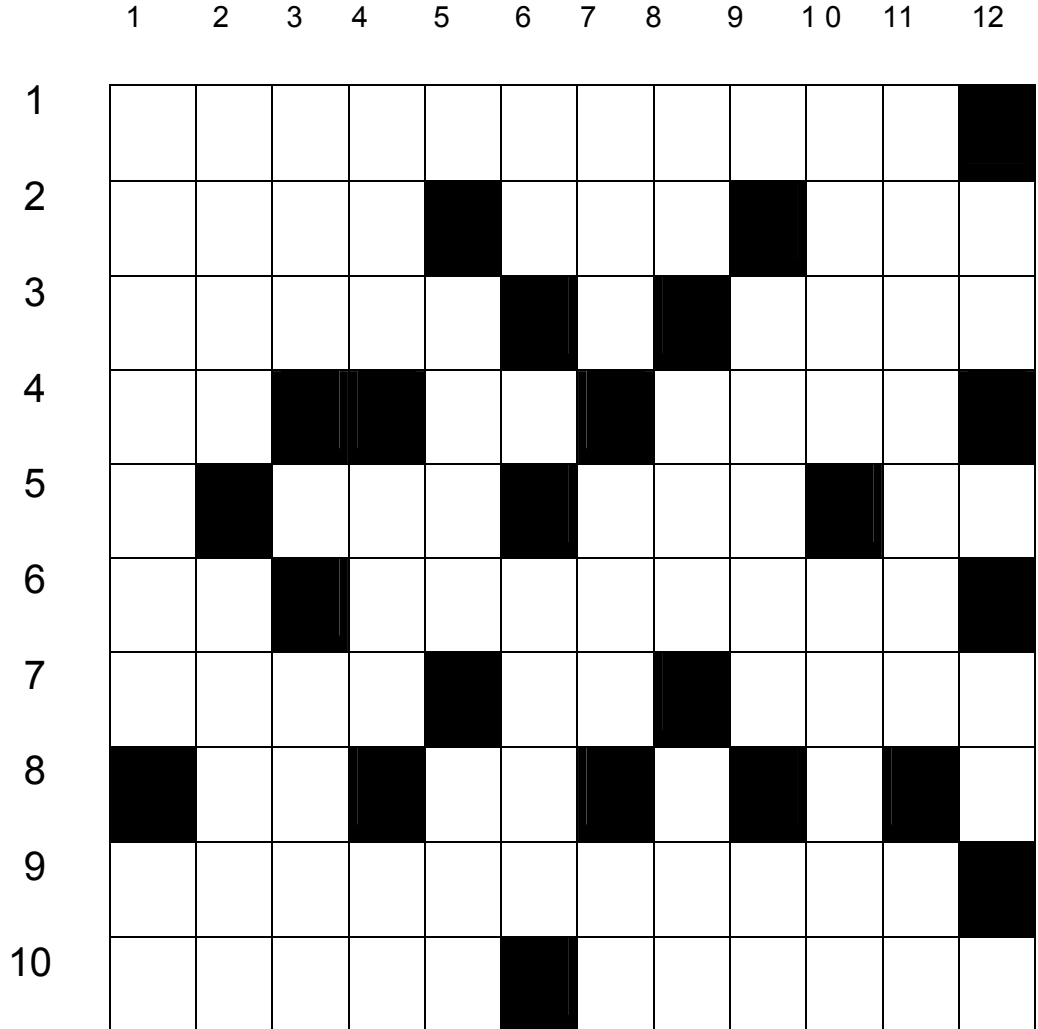
Aşağıda karışık verilen kavramların doğrusunu alta yazınız

1. Mustafa Kemal'i etkileyen düşünürlerden olup, Altın Işık, Muasırlaşmak, Kızıl Elma adlı eserleri olan kimdir?
2. Vatan Şairi olarak anılan, Mustafa Kemal'i etkileyen düşünür kimdir?
3. Halkın egemenliği temeline dayanan yönetimin biçimi.
4. 1934'te çıkartılan soyadı kanunu ile her ailenin; rütbe, memur, ulus adları ile ahlaka aykırı ve gülünç olmayan Türkçe bir soyadı alma zorunluluğu getirilmiştir. Yine aynı yıl kabul edilen bir başka kanunla da ağa, hacı, hoca, bey, paşa gibi unvanların kullanılması da yasaklanmıştır. Verilen bilgiler Mustafa Kemal'in hangi ilkesiyle ilgilidir?
5. 1927 yılında "Teşvik-i Sanayi Kanunu" çıkarıldı. Özel teşebbüslerin sanayi alanında yatırım yapması için bu kanunla birçok kolaylıklar sağlandı. Fakat yinede istenilen yatırımları özel sektör tarafından gerçekleştirilemedi. Bunun üzerine devlet sanayi alanındaki yatırımları "....." ilkesi çerçevesinde kendisi gerçekleştirdi. Boşluğa hangi kavram gelmelidir?
6. Toplum düzeni ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişikliktir.
7. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi bu ilkeyle ilişkilendirilebilir.
8. Ülkenin çalışan nüfusu, nüfusun niteliği, yer üstü ve yer altı zenginliği, ülkenin teknoloji ve sanayisi. Verilenler hangi milli güç unsuruyla ilgilidir?
9. Mustafa Kemal'in "Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde cesaret bulacaktır" sözü hangi ilkeyle ilgilidir?
10. Türk devleti ile toplumunun her alanda çağdaşlaşmasıyla ilgili genel hedefleri, amaçları ve ilkeleri belirten bir düşünce sistemidir?
11. 1924 Yılında yayınlanan Köy Yasası'nda köylerde, nişan alma, cirit, güreş gibi oyunları özendirici hükümlere verilmesi Mustafa Kemal'in hangi alana önem verdiğini gösterir?

12. Bir milletin gerek savaş gerekse barış dönemlerinde hedeflerini gerçekleştirmek için kullandığı maddi ve manevi güçlerinin toplamıdır.

1.ZAYİ ALÖPKG 1.	2.IKMANKALME 2.	3.DOMEKRSİA 3.	4.LHAKÇIILK 4.
5.KİÇDVELTLEİ 5.	6.KNİİPAL 6.	7.KHALIÇLKI 7.	8.KENOİKMO 8
9.KİMLİLYÇLKET 9.	10.TÇAARKÜTÜKL 10.	11.RSPO 11.	12.LLİİM GÇÜ 12.

EK-10 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

SOLDAN SAĞA

1. Mustafa Kemal Gençliğe Hitabede: Mevcudiyetinin ve istikbalinin'i budur. Boşluğa uygun gelecek kavramı yazın.
2. Erkek hizmetçi. Fizik, kimya, matematik ve biyolojiye verilen ortak ad. Satranç oyununda taraflardan birinin yenilgisi.
3. Bolluk, varlık ve rahatlık içinde yaşama. Umutsuzluktan doğan karamsarlık.

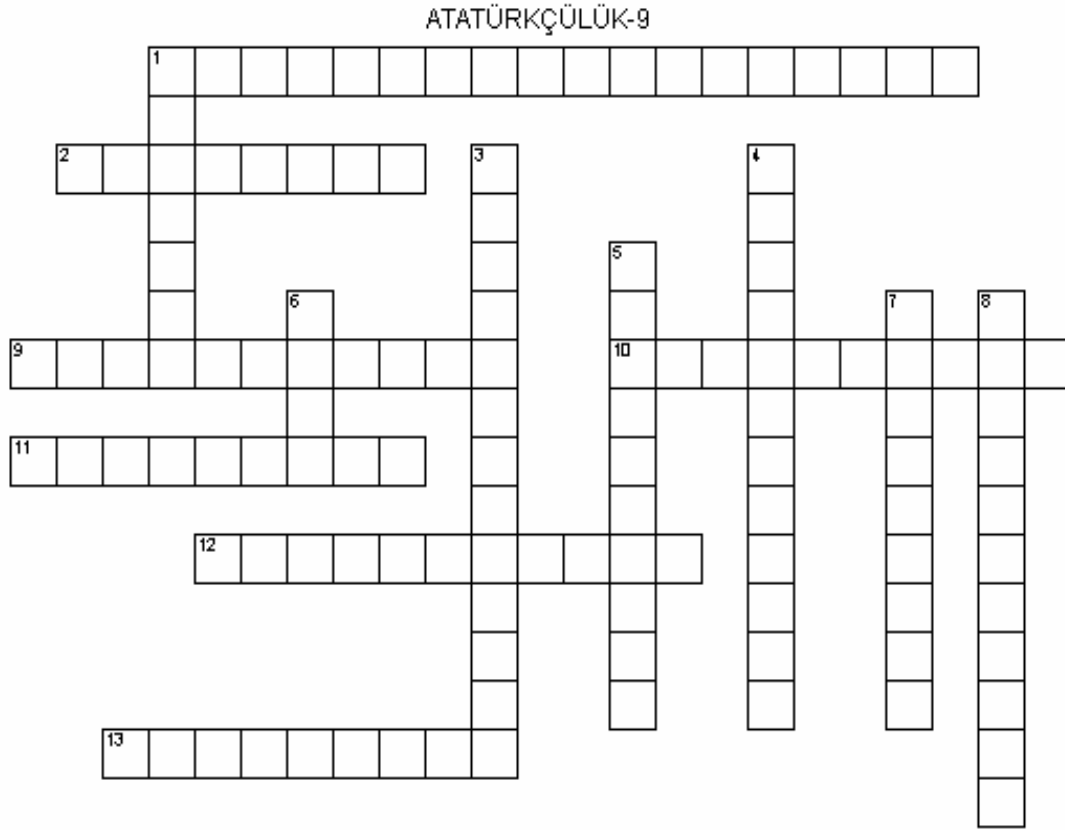
- 4.Kısaca Türk Yurdu. Bayrağımızda bulunur. Aynı ülkede yaşayan, aynı uyrukta olan insan topluluğu.
- 5.Ülkemizin ilk harfi. Isparta ve Burdur'un simgesi haline gelmiş bir çiçek. Din: Allah tarafından peygamberler aracılığı ile insanlara ulaştırılan ilahi bir kanundur. Lantan'ın simgesi.
- 6.Bayrağımızın rengi. Ekonomik.
- 7.Anlama kabiliyeti, idrak etme becerisi. Kanın rengi, kızıl, kırmızı. Bir bilim ve sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem veya akım, okul.(tersi)
- 8.Kısaca kara kuvvetleri. Büyük Britanya (ingilizcesi). Alfabenin 16.harfi.Alfabenin 8.harfi.Alfabenin sondan 2.harfi.
9. Garplaşma, Avrupalılaşıma, modernleşme, asrîleşme, çağdaşlaşma da denir.
- 10.3.tekil şâhısa göre: aldırış etme, önem verme. Siyasetle ilgili, siyasal, politik siyasetçi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Yurtları ya da yurt duyguları aynı olanlardan her biri. İşaret sıfatı
2. Cinsiyet. Usa uygun, akıllıca.(tersi)
3. Zamansız söz veya davranış.Birçok emek ve tehlikeli uğraşmalar pahasına erişilen mutlu sonuç.(tersi)
4. Büyük kardeş, ağabey. Alfabenin sondan 4.harfi. Alfabenin baştan 11.harfi. Alfabenin sondan 9.harfi.Şarkı ,türkü
5. Aynı ülkede yaşayan, aynı uyrukta olan insan topluluğu. Yüce
6. Ejeksiyon Fraksiyonu: kalbin her atımı ile birlikte damarlardan ne kadar kan pompalandığına dair bir ölçümdür.(Kısaca). Kadınların ziynet eşyası.
7. Biricik. Lisan. Lise'nin sessiz harfleri
8. Başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime. Duygu.Eski dilde Mavi.
9. Yanda olan, yana düşen. Şey'in sessizleri.

10. Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek. Belli bir konuda ileri sürölen bir görüşün sorgulanamaz, tartişılamaz gerçek olarak kabul edilmesi.
11. Devlet ile din işlerinin ayrılığı, devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız olması. Arsenik elementinin simgesi.
12. Türk Sanayii (Kısaca).Mustafa Kemal Gençliğe Hitabede ilk kullandığı sözcük, seslenme sözcüğü.

EK-11 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

SOLDAN SAĞA

1. Atatürk'ün en büyük eserimdir dediği şey nedir?
2.ihtilali M.kemal'in fikir hayatını etkilemiştir.
9. Atatürk yapılan inkılapları kendine değil de kime mal ediyor?
10. Elde edilmesi halinde milli çıkarların gerçekleştirilmesini sağlayan sonuçlara denir.
11. Türk çocuğutanidikça daha büyük işler yapmak için kendinde kuwet bulacaktır.Boşluğa hangi kavram gelmelidir?
12. 1929 dünya ekonomik bunalımı hangi ilkenin uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir.
13. Soyadı kanunu hangi ilkeyle ilgilidir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. M.Kemal, "Benim hayatta tek övünç kaynağım ,servetim,....ten başka bir şey değildir" diyor boşluğa hangi ifade gelmelidir.
3. Atatürk'ün Türk Dil Kurumunu kurması onun hangi ilkesiyle ilgilidir?
4. Her alanda yenilik konu başlığı hangi ilkeden bahseder.
5. Başta devlet başkanı olmak üzere yöneticilerin halk tarafından seçimle belirlendiği yönetim şekli nedir?
6. Atatürkçülüğün temel ilkeleri kaç tanedir?
7. Halkın kendi kendini yönetmesidir.
8. Büyük yatırımların devlet eliyle yapılmasıdır.

EK-12 BULMACALARDAN ÖRNEKLER

ATATÜRKÇÜLÜK-10

SOLDAN SAĞA

4. Çok partili hayat denemeleri Atatürk'ün hangi ilkesiyle ilgilidir?
6. ilerleme yolunuzun üstüne dikilmek isteyenleri ezip geçeceğiz,yenilik vadisinde durmayarak değişen dünyaya ayak uyduracağız.M.Kemal'in bu sözü hangi ilkesiyle doğrudan ilgilidir.
7. 1919 'da Samsuna çıktığımda elimde maddi güç yoktu.Yalnız büyük Türk milletinin asaletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran yüksek ve manevi bir kuvvet vardı...M.Kemal'in ifade ettiği bu güç hangisidir?

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Türk dil kurumunun açılması bu ilkeyle doğrudan ilgilidir?
2. Değişim,çağdaşlık ,yenilik gibi kavramlar aklınıza hangi ilkeyi getiriyor?
3. Atatürk ilkelerinden oluşan ve temel esasları Atatürk tarafından belirlenmiş bir düşünce sistemidir.
5. Bir toplumdaki eskimiş olan kurum ve kuruluşların kökten ve hızlı bir şekilde değiştirilmesidir.
7. Temel hak ve hürriyetler ,milletler arası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla kaldırılabilir.Mesela hangi durumda kaldırılabilir?

EK-13 ANKET

1-Cinsiyet: Erkek Kız

2- Ödev yaparken ailen yardımcı olabiliyor mu?

Evet Hayır

3- Dersten önce hazırlık yapar mısınız?

Evet Hayır

4- Düzenli ders çalışır mısınız?

Evet Hayır

5-Ailen başarı durumunu takip ediyor mu?

Evet Hayır

6-Ders çalışmak için uygun ortamınız var mı?

Evet Hayır

7-Çalışma odanda bilgisayar ya da TV var mı?

Evet Hayır

8- Okulda dersi etkili dinler misiniz?

Evet Hayır

9- Planlı çalışma alışkanlığın var mı?

Evet Hayır

10-Okulun fiziksel koşulları eğitim-öğretim için yeterli mi?

() Evet () Hayır

11-Okulda eğitim-öğretim için kullanılan malzemeler yeterli mi?

() Evet () Hayır

12-Öğretmenler genel itibariyle etkili ders anlatıyor mu?

() Evet () Hayır

13- Bulmaca çözmeyi sever misin?

() Evet Hayır ()

14- Ne kadar sıklıkla bulmaca çözersin?

() Her gün ,() Haftada 2-3 defa,() Haftada 1 defa, () Ayda 1 defa, () Hiç

EK-14 SON TEST

1-Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ırkçılık esasına dayanmaz. Ona göre ırkı, düşüncesi ve inancı ne olursa olsun kendini Türk bilen ve Türk hisseden her insan Türk'tür. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı anayasamızda “**Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.**” şeklinde ifadesini bulmuştur.

Verilen bilgiye göre, Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî birlik ve beraberliği güçlendirmeye yöneliktir.
- B) Millet fertlerini birbirine bağlayıcıdır.
- C) Sınıf ve zümre üstünlüğüne önem verir.
- D) Birleştirici ve bütünleştiricidir.

2-Atatürkçü düşüncede millî dış politikanın ilkelerinden bazıları şunlardır:

- Millî sınırlarımız içinde kalmak
- Gerçekleştiremeyeceğimiz emeller peşinde koşmamak
- Uluslararası ilişkilerde, eşitliğe dayanan karşılıklı dostluklar ve ittifaklar kurmak
- Dış politikada bilim ve teknolojiyi yol gösterici olarak kullanmak

Verilen ilkelere göre, Atatürk'ün dış politika anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçekçidir
- B) Yayılmacıdır
- C) Barışçıdır
- D) Akılcıdır

3-Halkçılık ilkesine göre, millî egemenliğin dayanağı halktır. Halk, ülke yönetimine katılabilir. Kanun önünde tüm vatandaşlar aynı haklara sahiptir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa ayrıcalık tanınamaz. **Buna göre;**
I- toplumda ayrıcalık ifade eden unvanların kaldırılması

II- kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının tanınması

III- medreselerin kapatılması

IV- saltanatın kaldırılması

İnkılâplarından hangilerinin halkçılık ilkesi doğrultusunda yapıldığı söylenebilir?

A) Yalnız II

B) Yalnız IV

C) I - III

D) I - II – IV

4- Aşağıda halkçılık ilkesiyle ilgili kavramlardan hangisi **yanlış** eşleştirilmiştir?

I.Eşitlik	:Soyadı Kanunu
II.Adalet	:Hukuk Mektebinin açılması
III.Demokratik hak	:Medeni Kanunun kabulü

A) I

B) II

C) III

D) IV

5-Atatürk, inkılâplarını gerçekleştirirken Batılı ülkelerin sahip olduğu kurumları Türkiye’de de oluşturmaya çalışmıştır. Ancak bunu yaparken Batıyı ve Batılı kurumları taklit etmemiş, sadece örnek almıştır. Örnek aldığı kurumların Türk milletine uygun olmasına özen göstermiştir.

Buna göre Atatürk, inkılâplarını yaparken daha çok aşağıdakilerden hangisine önem vermiştir?

A) Akla ve mantığa uygun olmasına

B) Halkın desteğini almış olmasına

- C) Millî karaktere uygun olmasına
D) Din ve vicdan özgürlüğünü sağlamasına

6- “Demokratik yönetimlerde herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.”

Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin bu ilkesinin gereği olan bir uygulama değildir?

- A) Benzer suçu işleyen kişilere aynı cezanın verilmesi
B) Yönetimde çoğunluğun düşüncesinden farklı olan görüşlere de söz hakkı verilmesi
C) Kadınların ve erkeklerin aynı haklara sahip olması
D) Bütün vatandaşlardan gelirine bakılmaksızın aynı miktarda vergi alınması

7-Atatürk, “Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, işçi, tüccar, sanatkâr, asker, doktor, kısaca herhangi bir toplumsal kurumda çal’?an bir vatandaşın hak, çıkar ve hürriyeti eşittir.” sözü ile halkçılık ilkesinin;

I- Sınıf ve zümre ayırımına karşı olması,

II- Eğitim birliğini esas alması,

III- Kanun önünde eşitliği öngörmesi, **Özelliklerinden hangisinin önemini vurgulamıştır?**

- A) Yalnız II
B) I – III
C) I – II
D) II – III

8- Atatürk’ün “Medeniyet yolunda başarı, yenileşmeye bağlıdır. Sosyal hayatta, ilim ve fen sahasında başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur.”

sözü, onun hangi özelliğini yansıtır?

- A) İdealistliğini
B) Sanatseverliğini

C) Açık sözlülüğünü

D) İnkılâpçılığını

9- Atatürk ilke ve inkılâplarının dayandığı temel esaslardan bazıları şunlardır:

Egemenliğin millete ait olması, Vatan ve millet sevgisi, Çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkma ülküsü, **Bu esaslar**;

I. Cumhuriyetçilik

II. Devletçilik

III. Milliyetçilik

IV. İnkılâpçılık

İlkelerinden hangisi veya hangileri ile doğrudan ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız IV

C) II ve III

D) I, III ve IV

10-Atatürk “Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak; kendine özgü siyasi bir fikre sahip olmak, mensup olduğu bir dinin gereklerini yapmak veya yapmamak hak ve hürriyetine sahiptir.” sözü ile laikliğin;

I. Din, devlet işlerini birbirinden ayırması,

II. Din, vicdan özgürlüğünün güvencesi olması,

III. Dinin siyasete alet edilmesini önlemesi,

IV. Dini yanlış, temelsiz inançlardan arındırması,

özelliklerinden hangisinin veya hangilerinin önemini vurgulamıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II, III ve IV

11-“Ulusun oy ve isteğine dayanan her işin sonucunda, ulus için iyilik ve mutluluk olacağı kesindir.” Atatürk bu sözüyle, aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamak istemiştir?

- A) Halk egemenliğinin B) Kültürel gelişmenin
C) Ülke savunmasının D) İlerlemenin ve kalkınmanın

12-Atatürk devrimlerinin dayandığı ilkelere bazıları şunlardır:

- Egemenlik ulusa ait olmalıdır.
- Ülke, çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarılmalıdır.
- Ulusal birlik ve beraberlik sağlanmalıdır.
- Ülke bağımsız ve özgür olmalıdır.

Burada, Atatürk ilkelerinin hangisi üzerinde durulmamıştır?

- A) Ulusçuluk B) Devrimcilik
C) Cumhuriyetçilik D) Devletçilik

13-Atatürkçü düşünce sisteminde devrimcilik, yalnızca yapılan devrimleri korumakla yetinmeyip aklın, bilimin ve teknolojinin yol göstericiliğine dayalı gerekli atılımları yaparak çağdaşlaşmayı öngörür. Bu anlayışla aşağıdaki yargılardan hangisi çelişmektedir?

- A) Uygarlıkta ilerlemek için yalnızca yenilikçi olmak yetmez.
B) Yenilikler bilimsel çalışmaların sonuçlarına göre gerçekleştirilmelidir.
C) Toplum, yaşayan bir varlık olarak yenileşmeye ve gelişmeye açık olmalıdır.
D) Toplumsal gelişme değişmez kurallar çerçevesinde olmalıdır.

14-Demokrasi, insanın değerli bir varlık olarak görüldüğü yönetim biçimidir.

Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin bu ilkesine uygun bir uygulama değildir?

- A) Engelli bireylere iş imkânının sağlanması

- B) Temel hakların, yönetenler tarafından belirlenmesi
- C) Kültürel etkinliklerin geniş kitlelere ulaştırılması
- D) Bireylere, yeteneklerini geliştirme imkânının verilmesi

15- Aşağıdakilerden hangisi inkılâpçılığın amaçlarından birisi **değildir**?

- A) Var olan kurumları zorla değiştirmek
- B) Toplumun sürekli gelişmesini sağlamak
- C) Yeni kurumların yanında eski kurumların devamını sağlamak
- D) Türk milletini çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarmak

16-Cumhuriyet Döneminde hukuksal ve toplumsal alanda yapılan inkılâplarla herkes yasalar önünde eşit kabul edilmiştir. Hiçbir kişiye, aileye ve zümreye ayrıcalık tanınmamıştır. Böylece, çıkarları ortak ve dayanışma içinde olan çağdaş bir toplum oluşturulmak istenmiştir.

Bu bilgilere göre hukuksal ve toplumsal alanda yapılan inkılâplar;

I- Cumhuriyetçilik II-Laiklik III-Halkçılık

İlkelerinden daha çok hangisi veya hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II B) II ve III
- C) Yalnız I D) Yalnız II

17-Demokraside halkın egemen durumda olması; bireylerin her alandaki görüşlerinin önem kazanmasına, yönetimde halkın düşünce ve tercihleri doğrultusunda uygulamalar yapılmasına neden olmuştur. **Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin bu özelliğiyle çelişen bir durumdur?**

- A) Yöneticilerin, halkın çıkarlarını ön plânda tutması
- B) Aynı düşünceyi paylaşan insanların bir araya gelerek örgütlenebilmesi

- C) Ülkenin, yöneticilerin istek ve arzularına göre yönetilmesi
- D) Kamuoyunun görüşlerini özgürce ifade edebilmesi

18-

Çocuklar! Sizce **Atatürk inkılablarının esas amacı nedir?** Sosyal Bilgiler öğretmenin sorusuna verilen hangi cevap **doğrudur?**

- A) Türk milletinin bağımsızlığını sağlamak
- B) Türk milletini batılı devletler seviyesine çıkarmak
- C) İşgal edilen Türk vatanını kurtarmak
- D) Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyi üstüne çıkarmak

19-Millî güvenlik siyaseti aşağıdakilerden hangisinde ifade edilmektedir?

- A) Milletimizi iç ve dış tehditlerden koruyan askeri güçtür.
- B) Ulusal güvenliğimizin nasıl sağlanacağına belirlenmesidir.
- C) Ülkemizin sahip olduğu ekonomik, siyasi, teknolojik güçlerinin toplamıdır.
- D) Millî Güvenlik Kurulu'nun kimlerden oluşacağına belirlenmesidir.

20-Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi devlet yönetiminde milli egemenliği esas almıştır?

- A) Devletçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Lâiklik
- D) Milliyetçilik

21-Türk devletinin niteliklerini belirleyen ve Atatürkçü Düşünce Sisteminin de temelini oluşturan Atatürk İlkeleri, aşağıdaki tarihlerden hangisinde Anayasamıza konulmuştur?

- A) 1937
- B) 1938
- C) 1961
- D) 1982

25- Aşağıdakilerden hangisi Atatürkçü Düşüncede Milli güç unsurlarından **değildir?**

A) Siyasi Güç

B) Teokratik Güç

C) Askeri Güç

D) Ekonomik Güç

26- • Toplumsal yaşamda, başkalarıyla paylaşmadığımız düşünce ve inançlara saygı gösterilmesi

• Herkesin düşüncelerini özgürce ifade edebilmesinin sonucunda, toplumda çok sesliliğin oluşması.

Yukarıdaki demokrasi ilkelerinin karşılığı olanlar hangisinde birlikte verilmiştir?

A) Eşitlik-Toplumsal ilişki

B) Özgürlük-Çoğulculuk

C) Eşitlik-Hoşgörü

D) Hoşgörü-Çoğulculuk

27-

1919 yılı Mayısında Samsun'a çıktığım gün elimde, maddi hiçbir kuvvet yoktu. Yalnız büyük Türk milletinin asaletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran yüksek ve manevi bir kuvvet vardı. İşte ben bu millî kuvvete, bu Türk milletine güvenerek işe başladım.

Mustafa Kemal'in konuşmasında vurguladığı millî güç unsuru hangisidir?

A) Siyasi güç

B) Sosyokültürel güç

C) Ekonomik güç

D) Askerî güç

28-Atatürk, "Dünyanın her türlü ilminden, buluşlarından, ilerlemelerinden yararlanalım, fakat asıl temeli kendi içimizden çıkarmak zorundayız." sözü ile eğitimin özellikle hangi niteliklere sahip olmasını istemiştir?

A) Çağdaş-millî

B) Karma -eşitlikçi

C) Parasız -zorunlu

D) Geleneksel-demokratik

29-

- I. TBMM'nin açılması
- II. Saltanatın kaldırılması
- III. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

Atatürk döneminde gerçekleştirilen yukarıdaki inkılâplardan hangisi cumhuriyetçilik ilkesine yönelik yapılan inkılâplardan değildir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) Yalnız IV

30-

Cumhuriyet döneminde;

I- Tekke ve türbelerin kapatılması,

II- Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânının uygulanması,

III- Türk Dil Kurumunun kurulması, gibi yenilikler yapılmıştır.

Bu yeniliklerin Atatürk ilkeleriyle ilişkisi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Cumhuriyetçilik	İnkılâpçılık	Halkçılık
B) Lâiklik	Devletçilik	Milliyetçilik
C) Devletçilik	Lâiklik	Cumhuriyetçilik
D) Halkçılık	Cumhuriyetçilik	Lâiklik

31-

Çocuklar! Atatürk'ün bütünüleyici ilkelerinden birisini kim söyleyecek?

Öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci doğru cevap vermiştir?

A) Cumhuriyetçilik	B) Ulusal Egemenlik	C) Milliyetçilik	D) Devletçilik
--------------------	---------------------	------------------	----------------

32-

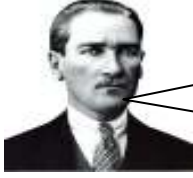
- I. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
 II. Avrupa'da kullanılan ölçü ve tartı birimleri ile miladi takvimin kabul edilmesi
 III. Yasalar önünde herkesin eşit olması ve hiçbir sosyal sınıfın diğerine karşı üstün tutulmaması

Yukarıda verilen gelişmelerin Atatürk ilkeleriyle eşleştirmesi hangisinde doğrudur?

I	II	III
A) Cumhuriyetçilik	İnkılâpçılık	Milliyetçilik
B) Lâiklik	İnkılâpçılık	Halkçılık

- C) Devletçilik Lâiklik Cumhuriyetçilik
 D) Halkçılık Cumhuriyetçilik Lâiklik

33-

Dünyada medeniyet için, hayat için, başarı için, her şey için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlim ve fennin haricinde mürşit aramak gaflettir, cehalettir, dalalettir

Mustafa Kemal bütünleyici ilkelerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Batılılaşma B) Akılcılık ve Bilimsellik
 C) Milli birlik ve beraberlik D) İnsan ve insanlık sevgisi

34-

Siyasi güç ne demektir çocuklar? Büşra öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci doğru cevap vermiştir?

A) Demokrasi ve insan haklarına bağlı yönetimin

B) Ülkenin yerüstü kaynaklarının verimli kullanılması

C) Ülkenin gelecek tehlikelere karşı önlem alması

D) Halkın eğitimi olması

39- Atatürk'ün "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" sözü hangi Atatürk ilkesi ile doğrudan ilgilidir?

A) Halkçılık

B) Cumhuriyetçilik

C) Milliyetçilik

D) Laiklik

40-

Arkadaşlar, Atatürk'ün düşünce sisteminin oluşmasında hangi düşünürlerin etkisi olmuştur? Azra'nın sorusuna **hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?**

Beyza

Sema

Emre

Beria

A) Tefik Fikret

B) Voltaire

C) Ziya Gökalp

D) Sait Halim Paşa

Not: S.B.S ve O.K.S'de çıkmış sorulardan faydalanılmıştır.

EK-15 İZİN YAZILARI

T.C.
BURDUR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

05 NİSAN 2011

Sayı :B.08.4.MEM.4.15.01.27-355.02/ 4720
Konu :Tez çalışması

ÖZEL ALPASLAN ALİCAN İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği yüksek lisans öğrencisi Sabahattin ASLAN'ın, "T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Bulmacaların Kavram Öğretimindeki Etkisi" konulu tez çalışmasının okulunuzda uygulamak istemesi ile ilgili Valilik Makamının 04.01.2011 tarih ve 4614 sayılı oluru ve anket örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mustafa ÇELİKCI
Müdür a.
Millî Eğitim Şube Müdürü z.

Eki:

- Valilik oluru (1 adet)
- Anket (1 adet)

06-04-2011
Geçmişten S. ASLAN'a
Nebilhan
Nebilhan

Burdur Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Büyükdere Mah. Şahin Cad. BURDUR
Telefon : 0346 231 11 09-119
Faks : 0346 231 13 43
Açık adresi bilgi : Mehmet SUYUMCU
Millî Eğitim M4 Yrd.

T.C.
BURDUR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.15.01.05.355.02/ 4614
Konu : Tez çalışması

...03/2011
04 NISAN 2011

VALİLİK MAKAMINA

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği yüksek lisans öğrencisi Sabahattin ASLAN'ın, "T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Bulmacaların Kavram Öğretimindeki Etkisi" konulu tez çalışmasını Özel Alpaslan Alican İlköğretim Okulunda uygulamak istemesi ile ilgili 09.03.2011 tarih ve 1204 sayılı yazı örneği ve tez önerisi ilişikte sunulmuştur.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği yüksek lisans öğrencisi Sabahattin ASLAN'ın, "T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Bulmacaların Kavram Öğretimindeki Etkisi" konulu tez çalışmasını Özel Alpaslan Alican İlköğretim Okulu 8.Sınıf öğrencilerine uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınıza da uygun görülmesi halinde ohurlarınıza arz ederim.

Recep YIGIT
Millî Eğitim Müdürü

03/03/2011

İhsan Selim BAYDAŞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Burdur Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Büyükdere Mah. Saygı Cad. 15100 BURDUR
Trafik : 03481 23111-10-120
Faks : 03481 23111-85
Ayrıntılı bilgi için 03481231111-100

ANKET

- 1-Cinsiyet: () Erkek () Kız
- 2- Ödev yaparken ailen yardımcı olabiliyor mu?
() Evet () Hayır
- 3- Dersten önce hazırlık yapar mısın?
() Evet () Hayır
- 4- Düzenli ders çalışır mısın?
() Evet () Hayır
- 5-Ailen başın durumunu takip ediyor mu?
() Evet () Hayır
- 6-Ders çalışmak için uygun ortamınız var mı?
() Evet () Hayır
- 7-Çalışma odanızda bilgisayar ya da TV var mı?
() Evet () Hayır
- 8- Okulda ders etkili dinler misin?
() Evet () Hayır
- 9- Planlı çalışma alışkanlığın var mı?
() Evet () Hayır
- 10-Okulun fiziksel koşulları eğitim-öğretim için yeterli mi?
() Evet () Hayır
- 11-Okulda eğitim-öğretim için kullanılan materyaller yeterli mi?
() Evet () Hayır
- 12-Öğretmenler genel itibarıyla etkili ders anlatıyor mu?
() Evet () Hayır
- 13- Bulmaca çözmeyi sever misin? () Evet Hayır ()
- 14- Ne kadar sıklıkla bulmaca çözersin?
() Her gün , () Haftada 2-5 defa, () Haftada 1 defa, () Ayda 1 defa, () Hiç

all

Em

EK-16 UYGULAMADA ÇEKİLEN FOTOĞRAFLARDAN ÖRNEKLER

EK-17 T. C İNKILÂP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK PROGRAMI

1.ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

(Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı. 1881'den–1919'a Kadar)

KAZANIMLAR

1. Atatürk'ün çocukluk ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.
2. Atatürk'ün öğrenim hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.
3. Atatürk'ün askerlik hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.
4. Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askeri yeteneklerini ilişkilendirir.
5. Atatürk'ün fikir hayatının oluşumunda Manastır, Sofya ve İstanbul şehirlerindeki ortamın ve dönemin fikir akımlarının rolünü fark eder.
6. Atatürk'ün 1919'a kadar bulunduğu görevler ve yaptığı hizmetler ile fikri ve mesleki kazanımlarını, üstlendiği Millî Mücadele liderliği açısından yorumlar.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

Açıklama: Atatürk'ün hayatı, 1881'den 1919'a kadar, Samsun'a çıkışının gerekçeleri ile birlikte verilecektir.

Açıklama: Atatürk'ün vatanseverliği, idealistliği, yaratıcı zihniyeti, sabır ve disiplin anlayışı, ileri görüşlülüğü, iyi kalpliliği, açık sözlülüğü, insan ve millet sevgisi, planlı çalışması, azimli ve kararlı oluşu, mantıklı ve gerçekçi oluşu, çok yönlülüğü bu üniteye uygun yerlerde işlenecektir.

4. Kazanım: Örnek olay olarak Trablusgarp, Suriye, Çanakkale ve Kafkas cepheleri Ağustos 1916 zaferi ve sonuçları ele alınacaktır.

2.ÜNİTE

MİLLÎ UYANIŞ: YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER

(Cemiyetler, Kongreler ve TBMM'nin açılması)

KAZANIMLAR

1. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumunu, topraklarının paylaşılması ve işgali açısından değerlendirir.
2. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu değerlendirir.
3. Kuva-yı Millîye ruhunun doğuşunu, millî cemiyetleri ve millî varlığa düşman cemiyetlerin faaliyetlerini analiz eder.
4. Atatürk'ün Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.
5. Misak-ı Millî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisi'nin açılışını "ulusal egemenlik", "tam bağımsızlık" ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esası ile ilişkilendirir.
6. İstanbul Yönetimince imzalanan Sevr Antlaşması'na karşı Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin tutumunu değerlendirir.
7. Atatürk'ün Millî Mücadele'yi örgütlerken karşılaştığı sorunlara bulduğu çözüm yollarını onun liderlik yeteneği ile ilişkilendirir.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

Açıklama 7. sınıf "Ülkeler Arası Köprüler" ünitesinin 1. kazanımı "20. yüzyılın başında Osmanlı Devleti ve Avrupa ülkelerinin siyasî ve ekonomik yapısıyla I. Dünya Savaşı'nın sebep ve sonuçlarını ilişkilendirir." ile ilişkilendirme yapılmalıdır. (1. Kazanım)

Açıklama: Atatürk'ün vatanseverliği, idealistliği, yaratıcı zihniyeti, sabır ve disiplin anlayışı, ileri görüşlülüğü, planlı çalışması, azimli, kararlı, mücadeleci, birleştirici ve bütünlüştürücü oluşu bu ünitenin uygun yerlerinde işlenecektir.

3. Kazanım: Anadolu ve Rumeli Müdafı-yı Hukuk Cemiyetinin kuruluşunun amacı açıklanacaktır.

3.ÜNİTE

“YA İSTİKLÂL, YA ÖLÜM!”

(Kuva-yı Millîye, Cepheler, Savaşlar, Mudanya Ateşkes Anlaşması)

KAZANIMLAR

1. Kurtuluş Savaşı’nda Doğu ve Güney cephelerinde yapılan mücadeleleri inceler.
2. Batı cephesinde Kuva-yı Millîye birliklerinin faaliyetlerini ve düzenli ordunun kurulmasını değerlendirir.
3. Kurtuluş Savaşı’nın yaşandığı ortamda Atatürk’ün Maarif Kongresi yaparak Türkiye’nin millî ve çağdaş eğitimine verdiği önemi kavrar.
4. Tekâlif-i Millîye (Ulusal Yükümlülük) kararlarını, Türk milletinin millî birlik ve beraberliği ile dayanışması açısından değerlendirir.
5. Sakarya Meydan Savaşı’nın ve Büyük Taarruz’un kazanılmasında Atatürk’ün rolünü fark eder.
6. Kurtuluş Savaşı sürecinde Türk milletinin Batı Cephesinde elde ettiği başarıları uluslar arası ilişkilere etkisi açısından analiz eder.
7. Örnek eser incelemeleri yaparak dönemin toplumsal olaylarının sanat ve edebiyat üzerine yansımalarını fark eder.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

Açıklama: Atatürk’ün kişisel özelliklerinden ilgili olanlar uygun yerlerde işlenecektir.

1. Kazanım: Doğu Cephesi’nin TBMM için önemi, Güney Cephesi’nde Türk halkının gösterdiği vatanseverlik ve bu amaçla örgütlenmesi vurgulanacaktır.

2.Kazanım: İnönü ve Kütahya-Eskişehir Savaşları işlenecektir.

6. Kazanım: Londra Konferansı, Moskova Antlaşması, Kars Antlaşması, Ankara Antlaşması, Mudanya Ateşkes Anlaşması işlenecektir.

Zorunlu okuma parçaları: Osmanlı Devleti'ni Ortadan Kaldırmaya Yönelik Planlar (Viyana Kongresi, Ermeni Meselesi, Sevr Anlaşması).

4.ÜNİTE

ÇAĞDAŞ TÜRKİYE YOLUNDA ADIMLAR

KAZANIMLAR

1. Millî egemenlik anlayışının pekiştirilmesi sürecinde saltanatın kaldırılmasını değerlendirir.
2. Sevr ve Lozan Antlaşmalarını karşılaştırarak Lozan'ın sağladığı kazanımları analiz eder.
3. İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararları, millî ekonomi ve tasarruf bilinci açılarından inceler.
4. Ankara'nın başkent oluşunun gerekçelerini açıklar.
5. Türkiye'de cumhuriyetin ilân edilmesini, demokrasi rejiminin gerekleri ile bağdaştırarak değerlendirir.
6. 3 Mart 1924'te kabul edilen kanunların gerekçelerini öğrenerek, toplum hayatında meydana getirdiği değişimleri fark eder.
7. Atatürk'ün çok partili siyasî hayata verdiği önemi kavrar .
8. Şapka ve kıyafet inkılâbını, tekke ve zaviyelerin kapatılmasını, miladî takvim ve uluslar arası saat uygulamasının kabulünü millî kimlik kazanma ve çağdaşlaşma çerçevesinde değerlendirir.
9. Hukuk alanındaki gelişmeleri, Medeni Kanun'un Türk aile yapısında ve kadının toplumdaki yerinde meydana getirdiği değişiklikleri analiz eder.
10. Kabotaj Kanunu'nu millî egemenlik hakları ve Türk denizciliğinde meydana getirdiği gelişmeler bakımından değerlendirir.
11. Mustafa Kemal'e suikast girişimini cumhuriyete yönelik tehditler çerçevesinde yorumlar.
12. Harf inkılâbını ve Millet Mekteplerini, eğitimin yaygınlaştırılması ve çağdaş Türk toplumunun oluşturulması açılarından değerlendirir.

13. Şeyh Sait ve Menemen olaylarını çağdaş, demokratik ve laik Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı tepkiler ve uluslararası ilişkiler açısından değerlendirir.
14. Şehir incelemesi yoluyla Cumhuriyet Dönemi mimarlık ve şehir planlaması alanında yapılan çalışmalara örnekler verir.
15. Ölçü ve tartıların değişmesini çağdaşlaşma çerçevesinde değerlendirir.
16. Atatürk'ün millî kültür ve millî kimlik oluşturmak ve geliştirmek için dil ve tarih alanında yaptığı çalışmaları değerlendirir.
17. Soyadı Kanunu'nun kabulünün gerekçelerini ve Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadı verilmesini millî kimlik kazanma ve çağdaşlaşma çerçevesinde açıklar.
18. Atatürk'ün kadınlara sağladığı sosyal ve siyasal hakları dönemin çeşitli ülkelerindeki kadın haklarıyla karşılaştırarak değerlendirir.
19. Atatürk Döneminde sağlık alanında yapılan işleri devletin temel görevleri bağlamında inceler.
20. Atatürk Orman Çiftliği örneğinden yola çıkarak Atatürk'ün modern tarımın gelişimine ve çevre bilincine verdiği önemi fark eder.
21. Anekdot, fotoğraf ve anılardan yola çıkarak Atatürk'ün yurt ve okul gezilerini değerlendirir.
22. Örnek olaylardan yararlanarak Atatürk'ün sanata verdiği önemi fark eder.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

4. Kazanım: Kalkınma hamleleri, sanayi hamleleri, savunma sanayi işlenecektir.
6. Kazanım: Tevhid-i Tedrisat'a giden yolda eğitime verilen önemi göstermesi açısından Maarif Kongresi'nin yeri vurgulanmalıdır. Açıklama: 3 Mart 1924 tarihli Halifeliğin Kaldırılması, Tevhid-i Tedrisat, Diyanet İşleri Başkanlığının Kurulması, Genel Kurmay'ın yeniden yapılandırılması kanunları ele alınacaktır.
8. Kazanım: Cumhuriyet Halk Fırkası, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası
9. Kazanım: Atatürk'ün millî kimliği kazandırma ve çağdaşlaşmaya yönelik inkılâpları vurgulanır.

22. Kazanım: Müzik Öğretmenliği Okulunun kurulma sürecini inceleyerek, Atatürk Döneminde müzik alanında yapılan yenilikleri değerlendirir. Ülkemizdeki heykel, anıt çalışmalarını inceleyerek, Atatürk'ün heykel çalışmalarına verdiği önemi fark eder.

1933 yılındaki İnkılâp Tarihi Sergisi'nden hareketle, Atatürk'ün resim sanatına verdiği önemi fark eder.

5.ÜNİTE

ATATÜRKÇÜLÜK

KAZANIMLAR

1. Atatürkçülüğün amaç ve niteliklerini kavrar.
2. Dönemin koşullarını göz önünde bulundurarak, dünyada ve ülkemizde Atatürk'ün düşünce sisteminin oluşmasında etkili olan olaylar hakkında çıkarımlarda bulunur.
3. Millî güç unsurlarının Atatürk'ün yönetim anlayışındaki yerini ve önemini kavrar.
4. Cumhuriyetçilik ilkesinin önemini ve cumhuriyet yönetiminin Türk toplumuna sağladığı faydaları kanıtlara dayalı olarak açıklar.
5. Bir Türk vatandaşı olarak cumhuriyetin kendisine kazandırmış olduğu hak ve sorumlulukları fark eder.
6. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesinden yola çıkarak millî birlik ve beraberliğin önemine inanır.
7. Millî egemenlik, eşitlik, adalet, demokratik hak kavramlarını Atatürkçü düşünce sistemindeki halkçılık ilkesi ile ilişkilendirir.
8. Ulusal ve uluslararası faktörlerin devletçilik ilkesinin benimsenmesindeki etkisini değerlendirir.
9. Devletçilik ilkesinin devlete sosyal ve kültürel alanda yüklediği görevleri açıklar.
10. Lâiklik ilkesinin devlet yönetimi, hukuk ve eğitim sistemi ile sosyal alanda meydana getirdiği değişimlerden yola çıkarak bu ilkenin temel esaslarını fark eder.
11. İnkılâpçılık ilkesini, Türk ulusunun millî kültür değerlerini geliştirerek çağdaşlaşmasının bir aracı olarak kavrar.
12. Atatürk ilkelerinin amaçları ve ortak özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

13. Atatürkçü düşünce sisteminden yola çıkarak, Atatürk ilke ve inkılâplarını oluşturan temel esasları belirler.
14. Atatürk ilkelerinin modern Türkiye'nin kuruluş ve gelişmesindeki yerine ve önemine inanır.
15. Atatürk ilke ve inkılâplarına sahip çıkma ve bunların devamlılığını sağlama konusunda kişisel sorumluluk alır.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

1. Kazanım: Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsız olarak şerefli, haysiyetli, huzur ve refah içinde yaşaması, devlet yönetiminde millet egemenliği, aklın ve bilimin rehberliğinde millî kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmak esas ve amaçları doğrultusunda gerçekçi fikirlere dayanması ilke ve esaslarıyla olan bütünlüğü vurgulanacaktır.
2. Kazanım: Dünyada meydana gelen siyasî, ekonomik, sosyal, bilimsel ve kültürel gelişmeler; padişah ve hükümetin durumu, ülkedeki siyasî, ekonomik, askerî, sosyal ve kültürel durum ile bağımsızlık ihtiyacı çerçevesinde yapılandırılacaktır.
3. Kazanım: Millî güç unsurları: siyasî güç, ekonomik güç, askerî güç ve sosyo-kültürel güç
8. Kazanım: Türkiye'de yerli sermayenin teşekkül etmemiş olması ve 1929 Dünya Ekonomik Krizi vurgulanacaktır.
10. Kazanım: Atatürk'ün özlü sözlerinden ve uygulamalarından yararlanılarak, Atatürkçü düşünce sisteminde dinin ve hoşgörünün yeri örneklerle açıklanacaktır.
12. Kazanım: Atatürk ilkelerinin bir bütün olduğu vurgulanacaktır.
13. Kazanım: Millî tarih bilinci, vatan ve millet sevgisi, millî dil, bağımsızlık ve özgürlük, egemenliğin millete ait olması, millî kültürün geliştirilmesi, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarma, millî birlik ve beraberlik, ülke bütünlüğü çerçevesinde yapılandırılacaktır.

6.ÜNİTE

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI VE ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ

KAZANIMLAR

1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını analiz eder.
2. Lozan Barış Antlaşması'nın Türk dış politikasının gelişimine yaptığı etkileri değerlendirir.
3. Tam bağımsızlık ve "yurtta sulh, cihanda sulh" prensibinden yola çıkarak Atatürk dönemi Türk dış politikası hakkında çıkarımlarda bulunur.
4. Atatürk'ün hastalığını ve tedavi sürecini inceleyerek Hatay'ı ülkemize katmak konusunda yaptıklarını fark eder.
5. Atatürk'ün ölümü üzerine yayınlanan yazılı ve görsel kanıtlardan hareketle onun kişilik özellikleri ile fikir ve düşüncelerinin evrensel değerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
6. Anıtkabir'in yapımı sürecini inceleyerek, Türk milletinin ulu önderine ebedi bağlılığını ve minnet duygusunu ifade etmek yönündeki çabalarını fark eder.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

Açıklama: Dış olaylar tarihsel gelişme süreci ile birlikte verilecektir

2. Kazanım: Yabancı Okullar ve Musul sorunu, Nüfus Mübadelesi, Montrö Boğazlar Sözleşmesi ele alınacaktır.

3. Kazanım: Milletler Cemiyetine giriş, Balkan Antantı ve Sadabat Paktı vurgulanacaktır.

Kazanım: Yurt içinde ve yurt dışında çıkan gazete haberleri, anılar kullanılacaktır.

7.ÜNİTE

ATATÜRK'TEN SONRA TÜRKİYE (İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE SONRASI)

KAZANIMLAR

1. İkinci Dünya Savaşı'nın sebep, süreç ve sonuçlarını Türkiye'ye etkileri açısından değerlendirir.
2. Türkiye'de çok partili siyasî hayata geçişi hızlandıran gelişmeleri demokrasinin gerekleri açısından inceler.
3. Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik konumundan ve öneminden yola çıkarak İkinci Dünya Savaşı sonrası değişen ülkeler arası ilişkileri değerlendirir.
4. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye'de meydana gelen toplumsal, kültürel ve ekonomik gelişmeleri inceler.
5. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ülkemizde huzur ve barışı sağlamak, ülkemizi ve cumhuriyetimizi koruyup kollamak ile ilgili görevlerini kavrar.
6. Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerine yönelik iç ve dış tehditlere karşı korunması konusunda duyarlı olur.
7. SSCB'nin dağılmasının dünyaya ve ülkemize etkilerini inceler.
8. Türkiye ve yakın çevresindeki enerji kaynaklarını jeopolitik ve jeoekonomik önem açısından değerlendirir.
9. Körfez Savaşlarının Türkiye'ye siyasî ve ekonomik etkilerini inceler.
10. Doğal kaynaklardan verimli şekilde yararlanmaya yönelik projeleri ülkemizin kalkınma politikaları çerçevesinde değerlendirir.
11. Türkiye-Avrupa ilişkilerini Atatürk'ün gösterdiği hedefler ve millî dış politikanın temel ilkeleri doğrultusunda inceler.

ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Etkinlik örnekleri kazanımlar kesinleştikten sonra belirlenecektir.

AÇIKLAMALAR

1. Kazanım: Dünyadaki gelişmeler göz önüne alınarak Atatürk'ün İkinci Dünya Savaşı öncesi yaptığı tespitlere yer verilir.

2. Kazanım: Kore, Türkiye'nin NATO ve BM'ye girişi ile AB süreci ele alınacaktır.

4. Kazanım: Atatürk'ten sonra eğitim, kültür ve sanat, spor, insan hakları, ulaşım, sanayi ve sağlık alanında meydana gelen gelişmeler karşılaştırmalı olarak verilecektir.

5. Kazanım: Mevcut programdaki Türk Ordusu ve Millî Savunma ünitesinde verilen içerik dikkate alınacaktır.

6. Kazanım: Kıbrıs Sorunu, Ermeni Sorunu, terörizm, misyonerlik faaliyetleri, irtica, bölücülük konuları ele alınarak savunma sanayinin gelişimine de yer verilecektir.

Kazanım; Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Asya'daki gelişmeler, bu gelişmelerin ülkemize ekonomik, siyasal ve askeri (Bosna Hersek, Kosova, Arnavutluk, Afganistan) etkileri ele alınacaktır. (Yılmaz,2006)

EK-18 BULMACALARLA İLGİLİ HABERLERDEN DERLEME

2006-07-11 | www.turkiyegazetesi.com

Uzmanlardan ailelere tatil tavsiyesi:

Bulmaca çözen çocuğun kelime hazinesi genişler, dil gelişimi hızlanır.

Gaziantep Üniversitesi'nden Prof. Dr. Yavuz Coşkun, bulmacanın çocuğun kelime hazinesini genişlettiğini ve dil gelişimine katkı sağladığını söyledi. Çocukların zihinsel gelişimine katkıda bulunması için bulmaca çözenin, kelime hazinesini genişleteceğini ve daha çok sözcük öğrenmesine ortam hazırlayacağını söyleyen Coşkun, bulmacanın; çocuğun performansını, kavrama, hatırlama, problem çözme ve ilgiyi toplama gibi yeteneklerini geliştirmesine yardımcı olabileceğini ifade etti. Bulmaca çözen çocuğun performansının, el ve parmak beceri gelişiminin de artacağını kaydeden Coşkun, "Bulmaca, renk, şekil, büyüklük, küçüklük, öncelik ve sonralık gibi kavramların öğrenilmesi açısından da etkilidir" diye konuştu.

Hafızaya birebir

Coşkun, bulmacanın, hatırlama alıştırmaları açısından da yararlı olduğunu, çocuğun hafızasını güçlendirdiğini ifade ederek, şunları söyledi: "Bulmaca çözen çocuk, dikkatini belli bir yöne yoğunlaştırır. Dikkatin yoğunlaştırılması ve ilgilenilen alana yönelmek, başarıyı getiren araçtır. Çocukta ilgiyi toplama öğretisini geliştiren bulmaca, gelişigüzel etkinliklere katılımın yerine, boş zamanların değerlendirilmesi için çok iyi uğraştır. Bulmaca ve zekâ oyunları yaşanan duygusal problemleri de yatıştırır. Ayrıca, bulmaca ve zekâ oyunlarının, problemlerin çözümü çeşitli yollar bulunması açısından önemlidir. Bulmaca çözen çocuk, alternatif çözüm yollarını öğrenir."

Yaşına uygun olmalı

Günümüzde artık her yaşta insanın çözebileceği bulmacaların bulunduğunu belirten Coşkun, çözülen bulmacanın, çocuğun başarılı olma duygusunu tatmasına yardımcı olacağını vurguladı. Ancak, bulmacanın çocuğun yaşına göre olmasına özen gösterilmesi gerektiğine dikkati çeken Coşkun, sözlerini şöyle tamamladı: "Bulmaca çok zor olduğu takdirde çocuk yılgınlığa düşer. Kolay olduğunda ise kolaycılığı getirir. Çocuklar için hazırlanan bulmacalar onu zorlayacak şekilde olmamalı ve yarışa giriyor düşüncesine kaptırmamalı. Bulmaca, çocuğun başka

etkinliklerden uzaklaşmasına yol açabilecek etkinlik haline getirilmemeli. Bulmaca, oyun ve dinlenme aracı olarak değerlendirilmeli."

05.11.2009 - 11:24 | AA (Anadolu Ajansı)

Zeki olmanın yolu bulmaca

Dünya Zekâ Oyunları'nda son 9 yılda 6 kez şampiyon olan Ulrich Voigt, zekâsını korumak için alkol ve uyuşturucu maddelerden uzak durduğunu, hayatın ve bulmacaların zevkini çıkardığını kaydetti.

Dünyanın en zeki insanların bir araya geldiği 18. Dünya Zekâ Oyunları, Antalya Belek'te başladı. Son 9 yılda 6 kez şampiyon olan ve dünyanın en zeki kişisi seçilen Alman Ulrich Voigt, Türkiye'ye unvanını korumaya geldiğini söyledi.

Sürekli bulmaca çözerek ve zamanla yarışarak turnuvalara hazırlandığını belirten Voigt, "Bulmacaları daha kısa sürede çözmeye önem veriyorum. Bunun için çok antrenman yapıyorum. Çünkü birinci olmak için mümkün olan en kısa sürede soruları çözmelisiniz" dedi.

Almanya'da bulmaca yazarlığı yaptığını anlatan Voigt, geçen yıl da birinci olduğunu, bu yıl kendisine rakip olarak ABD'li yarışmacıları gördüğünü vurguladı. Geçen yıl Mehmet Murat Sevim'in ikinci olduğunu hatırlatan Voigt, sürpriz sonuçların da olabileceğini dile getirdi.

Dünyanın en zeki insanı olmak için özel bir beslenme şeklinin olmadığını ifade eden Voigt, "Zekâmı korumak ve geliştirmek için alkol ve uyuşturucu maddelerden uzak duruyorum, hayatın ve bulmacaların zevkini çıkarmaya bakıyorum. Sürekli soru ve bulmaca çözerek antrenman yapıyorum" diye konuştu.

New York Times Bulmaca Editörü Will Shortz

Dünya Zekâ Oyunları Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi ve New York Times Bulmaca Editörü Will Shortz da şampiyona için Antalya'ya gelenlerden... 1992 yılında ilk şampiyonaya ev sahipliği yapan Shortz, şampiyona fikrini ve yarışma formatını belirleyen kişi.

Shortz, 1992 yılından önce Doğu Avrupa ülkelerindeki uluslararası kare bulmaca maratonlarında farklı ülkelerden ve dillerden insanların 24 saatte en büyük kare bulmacayı yapmak için yarıştıklarını söyledi.

Her ülkenin kendi dilinde bulmaca hazırladığı için sonuçları karşılaştırmanın mümkün olmadığını dile getiren Shortz, "1992 yılında Games Dergisinde editörlük yaparken New York'ta ilk Dünya Zekâ Oyunları şampiyonasını düzenledim. O yıl 12 ülke katıldı. Yarışmalarda kelimeye dayalı bulmaca kullanmadık. Matematik, mantık ve gözleme dayalı oyunlar kullandık. Böylece herkes eşit koşullarda yarışma olanağı buldu" dedi.

Bu yıl 27 ülkeyle en fazla katılımcının yer aldığı şampiyonanın gerçekleştirildiğini belirten Shortz, Antalya'nın da şampiyona tarihindeki en iyi mekân olduğunu bildirdi.

Bulmaca konusunda dünyadaki en önemli otoritelerden birisi kabul edilen Shortz, bulmaca eklerinin gazete satışlarına etkisini de değerlendirdi.

Shortz, şunları söyledi:"Bulmacaların gazetelerin satışında çok etkili olduklarını düşünüyorum. Bulmacaların kâğıtta çözülmesi daha mantıklı ve ideal. Dijital ortamda da bulmacalar satılabilir ama kâğıt üzerinde daha kolay ve hoş oluyor. Bulmaca çözmek için gazete satın alan çok sayıda kişi var. Türkiye'de büyük gazetelerin 4 sayfa bulmaca eki verdiğini gördüm. Bu müthiş bir şey. Benim gazetemde sudoku ve kelime bulmacası olmak üzere günde iki bulmaca yayınlıyoruz."

Kendisini oldukça akıllı bulduğunu anlatan Shortz, "Sokakta yürüdüğüm zaman kendimi dahi gibi görüyorum ama bu tür yarışmalara geldiğimde kendimi orta zekâlı hissediyorum. Bu nedenle bu yarışmalar benim için faydalı" dedi.

2006-10-14 | Nergihan Çelen, İstanbul – Zaman

Bulmaca çözmek Alzheimer riskini yarıya düşürüyor

Türkiye'de 300 bin kişiyi etkileyen Alzheimer hastalığının oluşum sebebi tam olarak bilinmiyor. Uzmanlar, hastalık riskini azaltmak için zihinsel aktivitenin canlı tutulmasını tavsiye ediyor. Buna örnek olarak da bulmaca çözülmesi, kitap okunması gösteriliyor.

Mevcut tedavi yöntemleriyle engellenemeyen hastalık, özellikle gelişmiş toplumların en önemli sorunlarından biri. Kalp krizi ve kanserden sonra dünyada üçüncü ölüm sebebi olan Alzheimer hastalığı, genellikle 60 yaş üstünde görülüyor. Türkiye Alzheimer Derneği Başkanı Prof. Dr. Murat Emre, ilaç tedavisiyle sadece rahatsızlığın ilerlemesinin önlenemediğini söylüyor. Yapılan bilimsel çalışmaların her

geçen gün arttığına dikkat çeken Emre, buna rağmen çok fazla bir gelişmenin olmadığını vurguluyor. Hastalığın ancak zihinsel aktivite yapılarak engellenebileceğini aktaran Emre, "Önemli olan zihinsel aktiviteleri canlı tutmaktır. Zihinsel aktivite Alzheimer riskini yüzde 50 azaltıyor. Bulmaca çözülebilir, kitap okuyup yorumlanabilir, hatta senaryo bile yazılabilir." diye konuşuyor.

Türkiye Alzheimer Derneği ve Alzheimer Vakfı, hastalığın teşhisinin 100. yılı dolayısıyla "Bu büyük yalnızlığı paylaşıyoruz" başlıklı bir kampanya başlattı. Dernek, Alzheimer hastalığı hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapıyor.

2010-09-15 | Sabah

"Bol bol soru sorar, bulmaca çözerler"

Mantıksal-matematiksel zekâsı kuvvetli olan çocuklar olaylar arasında çok iyi neden-sonuç ilişkisi kurarlar. Etrafındakileri sorgularlar. Sayılarla çok alakalıdır. Soyut düşünce becerileri gelişmiştir.

Mantıksal-matematiksel zekâsı kuvvetli olan çocuklar olaylar arasında çok iyi neden sonuç ilişkisi kurarlar.

Etrafındakileri sorgularlar. Sayılarla çok alakalıdır. Soyut düşünce becerileri gelişmiştir. Oyuncaklarını ve eşyalarını belli kategorilere ya da sınıflara uygun ayırır. Bunlar arasında bir ilişki kurarlar. Soru sormaya, hesaplama, testlere, bilmece ve bulmacalara meraklıdır. Yenilikler ilgilerini çeker.

Mantıksal - matematiksel zekâyı kuvvetlendirmek için çocuklara üzerinde yeni fikirler geliştirebileceği, keşifler yapabileceği materyaller alın. Farklı farklı materyallerden yeni bir şey üretmesini isteyin. Maket yapın, farklı malzemelerden yeni tatlar çıkarın. Müzeleri ve teknoloji fuarlarını gezmesini sağlayın. Bulmaca kitapları alarak yarışmalar yapın.

<http://www.bilbulgul.nl/index.php/kesfedin/bulmacaya-dair/basindan/bulmacanin-kanitlanmis-faydolari>(adresinden alınmıştır)

24.06.2012'de

Bulmaca Çözmenin Yararları

Bulmaca çözmek, kimimiz için çok eğlenceli, kimimiz içinse çekilmez bir uğraşı olarak görünmektedir. Bulmaca bağımlıları olduğu gibi, bulmaca çözenlere aheste aheste bakan insanlar da vardır.

İnsanların bulmacaya bakış açıları bu şekilde farklılık gösterse de, bilim adamlarının bu konudaki (bulmacanın yararları) fikirleri sabit ve tek yönlüdür. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, özellikle genç yaşta bolca bulmaca çözerek, beynimizin çalışma sistemini güçlendirebilir ve aşamalı, sistematik... düşüncemizi geliştirebiliriz.

Bulmaca çözmek, muhakkak ki her yaşta insan için yararlı ve güzel bir etkinliktir. Fakat bu etkinliğin yararı daha çok genç yaşlarda kendini göstermektedir. Erinlik dönemiyle ergenlik dönemi arasında ve sonraki kısa dönem içerisinde, gençler bulmacaya yoğunlaşarak beyinsel işlevlerini güçlendirebilirler.

Normal bulmacaların dışında Türkçe dersi konularıyla ilgili hazırlanmış bulmacaları çözmek ise, öğrencinin konuları pekiştirmesini, bilgilerinin kalıcılığını sağlamasını, okuma-yazma becerisini geliştirmesini, bütünsel ve parçalayarak düşünmesini, problem çözme yeteneklerinin artırılmasını, farklı düşünebilmesini sağlar

<http://www.yeniforumuz.biz/showthread.php?1880850-Bulmaca-%C3%87%C3%B6zmenin-Yararlar%C4%B1>(adresinden 24.06.2012'de alınmıştır)

ÖZGEÇMİŞ SAYFASI

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Sabahaddin ASLAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Mardin -1979

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Afyon Kocatepe Üniversitesi Uşak Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrenimi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller: Arapça, İngilizce

İş Deneyimi:

Stajlar:

Projeler:

Çalıştığı Kurumlar: 2005-2006 Eğitim –Öğretim yılından itibaren özel eğitim kurumları

İletişim

Tel:0505 791 91 11

E- Posta Adresi:saslan4715@gmail.com

saslan47@mynet.com

Tarih:2012

